

OŠ
GM

KURIKULUM NASTAVNOG PREDMETA

Pravoslavni vjeronauk

ZA OSNOVNE ŠKOLE I GIMNAZIJE

Ministarstvo znanosti i
obrazovanja

ŠKOLA
za život

**Kurikulum nastavnog predmeta Pravoslavni vjeronauk
za osnovne škole i gimnazije**

Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Pravoslavni vjeronauk za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj objavljena je u Narodnim novinama, broj 10/2019., 29. siječnja 2019. godine.

Nakladnik: Ministarstvo znanosti i obrazovanja
Za nakladnika: prof. dr. sc. Blaženka Divjak, ministrica
Grafičko oblikovanje: Leonardo media d.o.o.

ISBN: 978-953-8103-71-1

Kurikulum nastavnog predmeta Pravoslavni vjeronauk čine ovaj glavni dokument te prilogi:

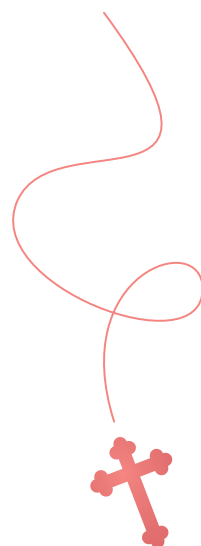
**PRILOG
1.**

Odgojno-obrazovni ishodi, razrade ishoda, razine usvojenosti i preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnih ishoda po razredima i konceptima

**PRILOG
2.**

Prikaz godišnjeg broja sati i oblika izvođenja nastavnoga predmeta Pravoslavni vjeronauk u osnovnoj školi i gimnazijama

A/ OPIS NASTAVNOGA PREDMETA PRAVOSLAVNI VJERONAUK	5
B/ ODGOJNO - OBRAZOVNI CILJEVI UČENJA I POUČAVANJA NASTAVNOGA PREDMETA PRAVOSLAVNI VJERONAUK	6
C/ KONCEPTI U ORGANIZACIJI PREDMETNOGA KURIKULUMA PRAVOSLAVNOG VJERONAUKA	7
A/ LITURGIJA	8
B/ CRKVA	8
C/ BOGOSLOVLJE I ŽIVOT	8
D/ PODVIG I UMJETNOST	9
E/ OBJAVA	9
D/ ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI PREMA RAZREDIMA I KONCEPTIMA	10
E/ POVEZANOST S DRUGIM PREDMETIMA I MEĐUPREDMETNIM TEMAMA	23
F/ UČENJE I POUČAVANJE NASTAVNOGA PREDMETA	24
G/ VREDNOVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA U NASTAVNOME PREDMETU PRAVOSLAVNI VJERONAUK	28
H/ POJMOVNIK	30
PRILOG 1. KURIKULUMA NASTAVNOG PREDMETA PRAVOSLAVNI VJERONAUK	35
PRILOG 2. KURIKULUMA NASTAVNOG PREDMETA PRAVOSLAVNI VJERONAUK	113

Opis nastavnoga predmeta

Pravoslavni vjeronauk

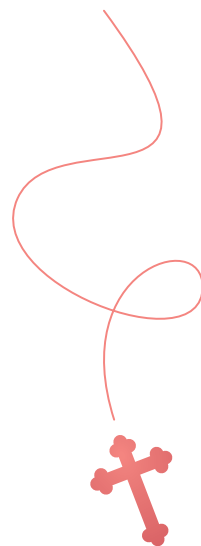
Svrha poučavanja Pravoslavnoga vjeronauka u odgojno-obrazovnom sustavu jest pružiti cjelovit pogled na svijet i život u duhu pravoslavnoga predanja i iskustva vjere. Čovjek je ličnost i biće zajednice te može postojati samo u odnosu s drugom ličnošću. Kvaliteta te zajednice opisuje se u pojmovima slobode i ljubavi. Bogoslovna podloga Pravoslavnoga vjeronauka, odnosno vjerskog odgoja i obrazovanja, jest poučavanje o Bogu kao Svetoj Trojici. Bog je Otac, Sin i Sveti Duh, zajednica ličnosti koja se zasniva na ljubavi. Zajednica Boga i čovjeka ostvaruje se u svetj liturgiji, zajedničkom djelu svih članova Crkve koje postaje vječno jedinstvo u ljubavi. Pravoslavni vjeronauk osmišljen je kao liturđijska katehezacija čija se svrha djelovanja ne ostvaruje samo u školi, nego se nastavlja u svijetu i konkretnom životu. Ta se svrha može ostvariti tako da objektivno i sustavno potiče učenika da u svojem načinu života živi znanje koje dobiva u školi. Takav odgojno-obrazovni razvoj omogućuje da se odnos ljubavi ostvaruje slobodno i sa svakom ličnošću.

Postojanje Crkve pojavljuje se u euharistiji i kršćani su pojavljivali sebe kao Crkvu u liturđijskom događaju prinošenja darova Bogu. Crkva je, prije svega, eshatološka zajednica, a to znači da se ovdje u povijesti pojavljuje onakvom kakva će biti. To je osnova njezina identiteta, ne u onome što jest sada, nego u onome što će biti u „budućem vijeku“. Crkva se u svijetu pojavljuje kao konkretna liturđijska zajednica, odnosno Tijelo Kristovo, što podrazumijeva zajednicu mnogih u Kristu. Liturđija je ikona kraljevstva Božjega na zemlji i tko god krštenjem uđe u Crkvu, ulazi u buduće kraljevstvo Božje. Pravoslavni vjeronauk, utemeljen na vrijednostima i načelima istine i ljubavi koja proizlaze iz liturđije kao istinskoga – vječnoga načina postojanja svijeta i čovjeka, sastoji se u produbljivanju spoznajnog o vjeri, doživljajnog u vjeri i djelatnog iz vjere. Takve vrijednosti i načela usklađuju se sa zajedničkim društveno-kulturnim vrijednostima i dugoročnim odgojno-obrazovnim ciljevima.

U odgojno-obrazovnom sustavu Republike Hrvatske Pravoslavni vjeronauk temelji se na empatiji, odgovornosti prema zajedničkomu društvenom dobru, prirodi, radu, sebi i drugima, čuvajući i poštujući ličnost svakog učenika. Kao dio društveno-humanističkoga područja pridonosi izgradnji osobnoga, kulturnog i vjerskog identiteta učenika koji ostvaruje vlastite potencijale, razumije sebe, druge, zajednicu, svijet i njihove suodnose te ga potiče na rad i cjeloživotno učenje.

Pravoslavni vjeronauk u javnim osnovnim i srednjim školama izborni je nastavni predmet i obvezan za one učenike koji ga izaberu te se izvodi pod istim uvjetima pod kojima se izvodi i nastava ostalih obveznih nastavnih predmeta.

U kurikularnim i s njima povezanim dokumentima nastavni predmet Pravoslavni vjeronauk označava se korištenjem dvoslovne kratice „PV“.

B / Odgojno-obrazovni ciljevi učenja i poučavanja nastavnoga predmeta Pravoslavni vjeronauk

Pravoslavni vjeronauk u osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenik:

- 1.** Razvija svoj osobni vjerski identitet kao aktivni član liturgijske zajednice.
- 2.** Ostvaruje se i razvija kao cjelovita ličnost u zajednici slobode i ljubavi s ostalim članovima Crkve i društva u kojemu živi. Pronalazi i gradi smisao svojega života, preuzima odgovornost za svijet oko sebe i stječe iskustvo potrebno radi aktualizacije smisla života.
- 3.** Gradi lični odnos sa svetotrojičnim Bogom i drugim ljudima zasnovan na ljubavi i slobodi. Istodobno se osposobljava za postavljanje pitanja o cjelini i najdubljem smislu postojanja svijeta i čovjeka, o životu i smrti, slobodi te zauzima stajalište utemeljeno u iskustvu pravoslavne vjere. Osposobljava se za život u zajednici, za komunikaciju, suradnju i dijalog. Osvješćuje važnost individualnih i kolektivnih inicijativa za nadilaženje različitih socijalnih problema. Shvaća, prihvaća i poštuje različitost kultura s njihovim posebnostima.
- 4.** Upoznaje se s crkvenom umjetnošću i drugim oblicima stvaralaštva koji proizlaze iz pravoslavnog iskustva vjere. Proučava odnos između stvaralaštva i podvižničkog etosa Crkve, a kreativnost sagledava i razvija kao izraz čovjekove bogolikosti.
- 5.** Prepoznaje Objavu i prisutnost u svijetu kroz Krista kao Bogočovjeka koji je nositelj ikonomije spasenja tvorevine. Upoznaje objavu Božju kroz Sveto pismo i Svetu predaju.

Koncepti u organizaciji predmetnoga kurikuluma Pravoslavnog vjeronauka

Učenje i poučavanje Pravoslavnoga vjeronauka temelji se na pet koncepata: Liturgija, Crkva, Bogoslovlje i život, Podvig i umjetnost i Objava. Ovo su ključni pojmovi i staze pravoslavne teologije koje cilj ostvaruju u ličnome zajedničkom liturgisanju trojičnoga Boga i čovjeka. Koncepti su određeni pojmovima širega sadržaja zato što pravoslavni svjetonazor ne vidi čovjeka kao individuu, nego kao slobodnu ličnost okrenutu prema Bogu i drugom čovjeku u kontekstu zajedničkoga postojanja. U tom je smislu svaki koncept djelomično sadržan u drugima i u skladu s tim uvjetovan njima prema načelu komplementarnosti. U ostvarivanju odgojno-obrazovnih ishoda unutar pojedinoga koncepta također je nedvojbeno njihova međusobna ovisnost. Liturgija je tako temeljni izraz zajedništva: Crkve, praktičnoga kršćanstva, vidljivog ikoničnog prostora, primijenjenoga bogoslovlja, stvarnog čina susreta s drugima i doksologije Objave.

Takva konceptualizacija nudi razvoj teorijske i praktične dimenzije učenja i poučavanja vjeronauka potičući kritičko razmišljanje o vjerskim, etičkim i socijalnim pitanjima današnjice te zauzimanje stajališta prema njima. Njihova je glavna uloga formiranje ličnosti koja odnose gradi na kršćanskim vrijednostima. Ličnost je dio vremena i prostora u kojemu živi i pronalazi aktualizirane poveznice u svakom od koncepata. Kontinuirana tematska razrada sadržaja koncepata razvija učenika kao ličnost koja je aktivni dionik zajednice koja teži eshatološkom ispunjenju povijesti u kraljevstvu Božjemu. Poučavanje i usvajanje sadržaja svakog od predviđenih koncepata utemeljuje i razvija pravoslavni liturgijski identitet ličnosti te jasniju introspekciju, samorazumijevanje i razumijevanje drugih. Liturgija je vječni vremensko-prostorni kontinuum zajedništva, a koncepti Pravoslavnoga vjeronauka u školi kao odgojno-obrazovnoj ustanovi produljuju i šire liturgijsko zajedništvo ličnosti i na druga životna područja.

Pravoslavni vjeronauk tim konceptima razvija slobodu i stvaralaštvo kao glavne značajke koje je Bog Tvorac podario čovjeku kao svojoj ikoni. Stvaranje je izraz slobode ljudskoga duha. Pravoslavno stvaralaštvo nije dio samog umjetničkog izražavanja, nego uspostavljanje ličnog odnosa s Bogom, drugim ljudima i prirodom. Razvoj stvaralaštva omogućuje rasterećenje od strogog idealističko-kognitivnog pristupa te tako stvara raznovrsnije sklonosti kod učenika.

Koncepti su zamišljeni tako da omogućuju da učenje i poučavanje ne bude isključivo linearno, nego linearno-ciklično kako bi se pojedine teme naglasile i sistematizirale. Istodobno učeniku omogućuju izbornost i samostalni pristup izučavanju pojedinih tema, ali i otvaraju prostor mogućim modalnostima korelacije nastavnih sadržaja srodnih predmeta,

napose društveno-humanističkoga područja. Tako se sasvim izbjegava da se predviđene svetopisamske, svetotajinske, asketske, etičke ili kulturološke teme izučavaju izolirano od života Crkve.

A/ LITURGIJA

Učenik razumije da središnje mjesto u životu pravoslavnoga kršćanina zauzima liturgija, koja je predokus kraljevstva Božjega i bît pravoslavnog identiteta. Razvija svijest o pripadnosti liturgijskoj zajednici i potaknut je na aktivno dioništvo u Crkvi kao Tijelu Kristovu u kojemu mnogi postaju jedno. Spoznaje da su euharistijski (liturgijski) darovi cjelokupna tvorevina koja preko nas sjedinjena s Bogom zadobiva vječno postojanje. Učenik u liturgiji identificira kristocentričnu pojavu Crkve i istodobno pojavu Krista u vidljivoj Kristovoj ikoni – episkopu, oko kojega se okupljaju ostale liturgijske službe, svećenici, đakoni i narod Božji – te upoznaje ikoničnost liturgijskih radnji i službi.

Učenik prosuđuje da kršćanske ideje poput ličnosti, slobode, ljubavi, jednakosti, zajedništva i odgovornosti dobivaju istinski smisao u liturgiji. Kao dionik liturgije u svijet nosi etos autentične pravoslavne duhovnosti.

Najviši je cilj Pravoslavnoga vjeronauka u liturgijskom zajedničarenju, stoga je liturgija kao koncept istodobno izvor i ušće za sve ostale koncepte.

B/ CRKVA

Učenik razumije da je Crkva narod Božji sabran na jednome mjestu oko jedne konkretne ličnosti, episkopa u euharistiji.

Izvodi zaključak da u Crkvi nitko ne može postojati sâm za sebe, bez zajednice s drugim, i da ona postoji radi spasenja cjelokupne tvorevine. Spoznaje da je liturgijsko postojanje Crkve, službe i odnos koji u liturgiji čovjek kao ličnost ima prema Bogu, drugom čovjeku i prirodi osnova njezina istinskog i besmrtnog postojanja. Liturgijsko iskustvo kao iskustvo Crkve koje učenik živi i iz kojega dobiva svoj identitet mjerilo je istine, zato se može i logički definirati radi primjene u raznim vremenima te kao odgovor na razne životne probleme.

U ovome vjeronaučnom konceptu svi ostali koncepti Pravoslavnoga vjeronauka ostvaruju djelatnu funkciju. Njezin je krajnji ishod učenik kao neponovljiva ličnost – biće zajednice i aktivni član Crkve kao Tijela Kristova – zajednice mnogih u Kristu.

C/ BOGOSLOVLJE I ŽIVOT

Učenik razumije da je bogoslovlje nasljeđe cijele Crkve i da je razrađeno njezinim sabornim razumom. Zasnovano je na Svetome pismu i svetopredajskom iskustvu Crkve, a neosporne su istine vjere općeobvezne za kršćane.

Učenik prepoznaje da je bogoslovlje doživljeno i potvrđeno u liturgiji, u iskustvu prisutnosti Boga u Kristu. Bogoslovlje otkriva Istinu, upućuje na Put i uzvodi čovjeka prema dioništvu u istinskome Životu, u jedinstvu s Bogom i drugim ljudima. Uočava da je ličnost utjelovljene

Riječi (Logosa) projava istine i života: „Ja sam put i istina i život” (Jn. 14,6).

Učenik zaključuje da bogoslovlje nije spomenik kršćanske starine, nego da zahtijeva živo zamjećivanje i komentar suvremenoga čovjeka i njegova životnog iskustva.

Razumije da se bogoslovlje suočava s temeljnim egzistencijalnim problemima čovjeka svake epohe – traganja za slobodom, za ljubavlju, za nadilaženjem smrti – i ne ostaje inertno pred pitanjima koja nameću suvremeni društveni problemi, suvremena tehnologija, umjetnost i kultura.

D/ PODVIG I UMJETNOST

Učenik razumije da kršćanski podvig gradi Crkvu kao liturgijsku zajednicu mnogih oko Krista i u Kristu. Podvig je odricanje sebe, svoje individualnosti i ostvarenje sebe u zajednici s drugim čovjekom, prirodom i Bogom prinošenjem tvorevine Bogu, čuvajući pri tome različitosti.

Učenik prepoznaje da je cjelokupna ikoničnost pravoslavne crkvene umjetnosti usmjerena na predstavljanje konkretnoga događaja i načina čovjekova postojanja u budućem vijeku – eshatonu, a ne samo na prisjećanje o onome što je bilo.

Učenik doživljava ikone, glazbu, života svetih kao umjetnička djela i svjedočanstva Crkve, čovjekove vjere i podviga (ljubavi) u svetosti života. Tako se, zapravo, svijetu predstavlja konkretni odnos ljubavi prema drugom čovjeku, prirodi i Bogu.

Svrha poučavanja ovoga koncepta jest poticati učenika da teži liturgijskom uzrastanju u vjeri i ljubavi osobnim podvigom i stvaralaštvom te aktivno živi i doživljava svoj život iz perspektive liturgije kao predokusa kraljevstva Božjega.

E/ OBJAVA

Učenik prepoznaje Boga kao sveprisutnoga, koji se od početka vijeka javljao ljudima kako bi objavio istine koje su potrebne za spasenje, pozivajući nas u zajednicu. Razumije da izvor te Objave nalazimo u Svetome pismu, u kojemu je u Starome i Novome zavjetu opisana povijest spasenja.

Upoznaje osobite svetopisamske ličnosti koje su izabrane od Boga, a koje su primale i bogoduho dalje predavale Njegovu Objavu u kojoj je objavljivao svoju blagu volju i promisao o svijetu.

Učenik shvaća puninu Objave u utjelovljenome Sinu Božjem, Isusu Kristu, razumije da samo kroz Njega potpuno možemo ostvariti zajednicu s Bogom u svetoj liturgiji, koja je predokus kraljevstva nebeskoga.

Učenik upoznaje i Božju riječ koja nije zapisana – sveto predanje koje se čuva u Crkvi, prepoznaje ga kao neodvojivo od Svetoga pisma. Razumije da se Sveto pismo i sveto predanje međusobno dopunjuju i jednak su izvor vjere i istinitosti učenja.

D

Odgojno-obrazovni ishodi prema razredima i konceptima

U nastavku su odgojno-obrazovni ishodi učenja i poučavanja Pravoslavnoga vjeronauka označeni dvoslovnom kraticom PV, zatim oznakom domene, primjerice A te brojčanom oznakom ishoda unutar određene domene.

U nastavku se nalazi opis razine „dobar” usvojenosti (ostvarenosti) odgojno-obrazovnih ishoda, a detaljan opis svih četiriju razina: zadovoljavajuća, dobra, vrlo dobra i iznimna nalazi se u metodičkom priručniku.

1. RAZRED

Osnovna škola, Pravoslavni vjeronauk, 1. razred – 70 sati godišnje

KONCEPT	ISHOD
---------	-------

LITURGIJA

OŠ PV A.1.1.

Prepoznaje da je liturgija djelo svih krštenih i događaj na kojemu se vjerni okupljaju u zajednicu ljubavi.

OŠ PV A.1.2.

Prepoznaje značenje osnovnih liturgijskih riječi potvrde i molitava i pjeva ih.

OŠ PV A.1.3.

Svojim riječima opisuje darove prirode koji se prinose i svoju ulogu kao člana naroda Božjega na liturgiji kao mjestu i vremenu sjedinjenja s Kristom.

CRKVA

OŠ PV B.1.1.

Uspoređuje obiteljske odnose i odnose koji vladaju u Crkvi.

OŠ PV B.1.2.

Opisuje crkveni blagdan kao poseban događaj u Crkvi.

**BOGOSLOVLJE
I ŽIVOT**

OŠ PV C.1.1.

Usvaja osnovnu kršćansku simboliku.

OŠ PV C.1.2.

Povezuje Kristovo učenje o ljubavi i praštanju s vlastitim odnosom prema bližnjima i svijetu.

OŠ PV C.1.3.

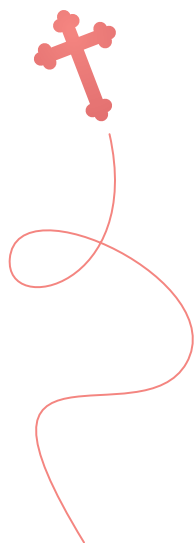
Daje primjere iz života za pouke iz prigodnih priča.

2. RAZRED**Osnovna škola, Pravoslavni vjeronauk, 2. razred – 70 sati godišnje**

KONCEPT	ISHOD
PODVIG I UMJETNOST	OŠ PV D.1.1. Izgovara sadržaje molitava i izgovara duhovne pjesme.
OBJAVA	OŠ PV E.1.1. Prepričava odabrane svetopisamske priče.
LITURGIJA	OŠ PV A.2.1. Prikazuje različite službe i predmete u liturgijskom sabranju. OŠ PV A.2.2. Prikazuje dijelove liturgije i liturgijske radnje. OŠ PV A.2.3. Prikazuje liturgiju kao najvažniji događaj Crkve i ikonu Kraljevstva Božjega.
CRKVA	OŠ PV B.2.1. Svojim riječima objašnjava Crkvu kao zajednicu radosti u koju ulazimo krštenjem.
BOGOSLOVLJE I ŽIVOT	OŠ PV C.2.1. Opisuje službe u liturgiji i monašku službu. OŠ PV C.2.2. Objašnjava svoju službu u Crkvi kao člana naroda Božjega.
PODVIG I UMJETNOST	OŠ PV D.2.1. Objašnjava da života svetih kao svjedočanstva života u vjeri imaju posebno mjesto u životu Pravoslavne Crkve. OŠ PV D.2.2. Izgovara sadržaje molitava i pjeva duhovne pjesme, tropare i kondake.
OBJAVA	OŠ PV E.2.1. Prepričava evanđeoske priče. OŠ PV E.2.2. Obrazlaže da se Bog otkriva u smirenom i poslušnom srcu i prepoznaje posebnost monaškog puta ka Bogu.

KONCEPT	ISHOD
LITURGIJA	<p>OŠ PV A.3.1. Prikazuje liturgiju kao zajednicu ličnosti u ljubavi.</p> <p>OŠ PV A.3.2. Obrazlaže smisao liturgijskoga teksta i pjeva liturgijske pjesme.</p> <p>OŠ PV A.3.3. Prikazuje značenje i smisao tvari u euharistiji.</p>
CRKVA	<p>OŠ PV B.3.1. Istražuje odnos Boga, svijeta i čovjeka u Crkvi.</p>
BOGOSLOVLJE I ŽIVOT	<p>OŠ PV C.3.1. Ističe da je Bog iz ljubavi stvorio svijet.</p> <p>OŠ PV C.3.2. Odgovorno se ponaša prema drugima i svijetu.</p>
PODVIG I UMJETNOST	<p>OŠ PV D.3.1. Ističe važnost molitve i podviga u životu pravoslavnoga kršćanina.</p> <p>OŠ PV D.3.2. Ističe da je stvaralaštvo jedan od izraza čovjekove bogolikosti.</p>
OBJAVA	<p>OŠ PV E.3.1. Detaljno upoznaje priču o stvaranju svijeta i čovjeka.</p> <p>OŠ PV E.3.2. Objašnjava ispravan odnos prema bližnjima na temelju odabranih novozavjetnih priča.</p>

KONCEPT	ISHOD
LITURGIJA	<p>OŠ PV A.4.1. Identificira sebe kao aktivnoga dionika konkretne liturgijske zajednice.</p> <p>OŠ PV A.4.2. Opisuje značenje liturgijskih pjesama i pjeva ih.</p> <p>OŠ PV A.4.3. Tumači liturgijsko jedinstvo ljudi i prirode u Kristu.</p>
CRKVA	<p>OŠ PV B.4.1. Objašnjava da je svijet stvoren da postane Crkva i živi vječno.</p>
BOGOSLOVLJE I ŽIVOT	<p>OŠ PV C.4.1. Tumači molitvu Gospodnju.</p> <p>OŠ PV C.4.2. Primjenjuje kršćanske krjeposti.</p> <p>OŠ PV C.4.3. Objašnjava događaj prvorodnoga grijeha kao pogrešnu uporabu slobode.</p>
PODVIG I UMJETNOST	<p>OŠ PV D.4.1. Opisuje važnost ikone u životu Crkve.</p> <p>OŠ PV D.4.2. Ističe da je krjeposni život način kojim kršćanin teži stupiti u odnos ljubavi s Bogom i bližnjima.</p>
OBJAVA	<p>OŠ PV E.4.1. Prepoznaje važnost slobodnog odgovora na Kristov poziv u lični odnos – zajednicu slobode i ljubavi.</p>

KONCEPT	ISHOD
LITURGIJA	<p>OŠ PV A.5.1. Ispituje liturgisanje zajednice u Starome zavjetu.</p> <p>OŠ PV A.5.2. Istražuje bogoslužnu uporabu starozavjetnih knjiga.</p> <p>OŠ PV A.5.3. Zaključuje da nam liturgija u Kristovoj žrtvi kao ispunjenju starozavjetnih žrtava daje lijek besmrtnosti.</p>
CRKVA	<p>OŠ PV B.5.1. Analizira sličnosti u strukturi starozavjetne i novozavjetne Crkve.</p> <p>OŠ PV B.5.2. Ističe važnost blagdana u životu pravoslavnoga kršćanina.</p>
BOGOSLOVLJE I ŽIVOT	<p>OŠ PV C.5.1. Razlikuje osnovne elemente religije i kulture Starog svijeta.</p> <p>OŠ PV C.3.2. Prepoznaje odgojni sadržaj i smisao starozavjetne svetopisamske povijesti i Deset Božjih zapovijedi.</p>
PODVIG I UMJETNOST	<p>OŠ PV D.5.1. Opisuje različite oblike svetosti u Pravoslavnoj Crkvi.</p> <p>OŠ PV D.5.2. Prepoznaje važnost i ulogu starozavjetnoga stvaralaštva.</p>
OBJAVA	<p>OŠ PV E.5.1. Interpretira svetopisamske sadržaje Staroga zavjeta o Božjoj brizi o svijetu i čovjeku od stvaranja do dolaska Kristova.</p>

KONCEPT	ISHOD
LITURGIJA	<p>OŠ PV A.6.1. Istražuje liturgisanje zajednice u Novome zavjetu.</p> <p>OŠ PV A.6.2. Istražuje bogoslužnu uporabu novozavjetnih knjiga.</p> <p>OŠ PV A.6.3. Zaključuje da je liturgijski život izraz slobodnoga dioništva u tajni Kristovoj.</p>
CRKVA	<p>OŠ PV B.6.1. Zaključuje da je Crkva Kristova objavljena silaskom Svetoga Duha na apostole.</p> <p>OŠ PV B.6.2. Opisuje sadržaj i smisao blagdana i proslave svetaca.</p> <p>OŠ PV B.6.3. Istražuje Crkvu kao zajednicu čovjeka i stvorene prirode s Bogom.</p>
BOGOSLOVLJE I ŽIVOT	<p>OŠ PV C.6.1. Otkriva Kristovu tajnu kao tajnu spasenja svijeta i čovjeka.</p> <p>OŠ PV C.6.2. Proučava različita socijalna i etička pitanja društva u kojem živi.</p>
PODVIG I UMJETNOST	<p>OŠ PV D.6.1. Otkriva da je monaštvo odraz izrazito podvižničkog načina života u Pravoslavnoj Crkvi.</p> <p>OŠ PV D.6.2. Objašnjava ulogu bogoslužnih knjiga u Pravoslavnoj Crkvi.</p>
OBJAVA	<p>OŠ PV E.6.1. Objašnjava dublje značenje evanđeoskih priča.</p> <p>OŠ PV E.6.2. Istražuje društveno-politički i povijesno-geografski kontekst novozavjetnih događaja.</p>

KONCEPT

ISHOD

LITURGIJA

OŠ PV A.7.1.

Povezuje vrste i smisao bogoslužja, uporabu i smisao odora.

OŠ PV A.7.2.

Istražuje svetotrojična svjedočanstva u liturgijskome tekstu i objašnjava zašto je liturgija svetajna Crkve.

OŠ PV A.7.3.

Brani stajalište da je liturgijski život izraz zajedništva i ljubavi prema svim ljudima.

CRKVA

OŠ PV B.7.1.

Ističe da je Crkva na Ekumenskim koncilima rješavala probleme s kojima se susretala tijekom povijesti; prikazuje povijesni ustroj crkvene jerarhije u Pravoslavnoj Crkvi.

OŠ PV B.7.2.

Zaključuje da se udjelom u svetim tajnama Crkve naš život i svi njegovi elementi vode u lični odnos s Bogom.

BOGOSLOVLJE
I ŽIVOT

OŠ PV C.7.1.

Objašnjava svetopisamska, svetootačka i liturgijska svjedočanstva o Svetoj Trojici.

OŠ PV C.7.2.

Istražuje relacije: vjera – ljubav – znanje.

PODVIG I
UMJETNOST

OŠ PV D.7.1.

Ističe liturgijski karakter pravoslavne molitve i ličnoga molitvenog života.

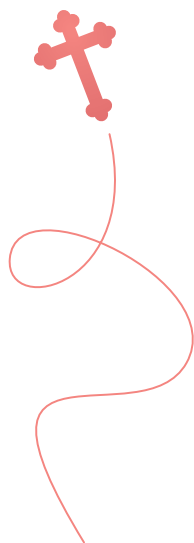
OŠ PV D.7.2.

Ističe da je crkvena umjetnost utemeljena na odlukama ekumenskih i pomjesnih sabora.

OBJAVA

OŠ PV E.7.1.

Objašnjava primjere Objave Svete Trojice u Svetome pismu.

KONCEPT	ISHOD
LITURGIJA	<p>OŠ PV A.8.1. Utvrđuje smisao i uporabu liturgijskih predmeta.</p> <p>OŠ PV A.8.2. Utvrđuje sadržaj i smisao dijelova liturgije, liturgijskih radnji i molitava, utvrđuje smisao liturgijskih pjesama i pjeva ih.</p> <p>OŠ PV A.8.3. Istražuje ikoničnost liturgijskoga prostora, povijesni razvoj liturgijske forme i zaključuje da liturgija ima vječno značenje.</p>
CRKVA	<p>OŠ PV B.8.1. Objašnjava kako je liturgijsko okupljanje izraz Crkve kao Tijela Kristova.</p> <p>OŠ PV B.8.2. Zaključuje da je kraljevstvo Božje uzrok postojanja Crkve i povijesti.</p>
BOGOSLOVLJE I ŽIVOT	<p>OŠ PV C.8.1. Objašnjava da se čovjek ostvaruje kao ličnost jedino u zajednici s Bogom i drugim čovjekom.</p> <p>OŠ PV C.8.2. Ističe slobodu vjeroispovijesti kao jedno od osnovnih, temeljnih i ljudskih prava.</p>
PODVIG I UMJETNOST	<p>OŠ PV D.8.1. Utvrđuje da je svetost kršćanskoga života neodvojiva od liturgijskoga života.</p> <p>OŠ PV D.8.2. Ističe liturgiju kao izvor umjetničkog stvaralaštva arhitekture Pravoslavne Crkve.</p>
OBJAVA	<p>OŠ PV E.8.1. Povezuje evanđeoske poruke s konkretnim primjerima iz života.</p> <p>OŠ PV E.8.2. Objašnjava Božju prisutnost u svijetu i Crkvi.</p>

KONCEPT

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

LITURGIJA

SŠ PV A.1.1.

Objašnjava zašto je postojanje u liturgijskoj zajednici način kršćanskoga postojanja i djelovanja te djeluje kao član liturgijske i parohijske zajednice.

SŠ PV A.1.2.

Potvrđuje da se dioništvom na liturgiji stupa na put bogospoznaje i djeluje na taj način.

SŠ PV A.1.3.

Razlikuje akademsko »znanje o Bogu« od bogospoznaje i predokusa kraljevstva Božjega u liturgiji.

CRKVA

SŠ PV B.1.1.

Tumači povijest nastanka Crkve Kristove.

SŠ PV B.1.2.

Zaključuje da je Crkva blagodatna zajednica Boga i vjernih koja se ostvaruje u svetoj liturgiji.

BOGOSLOVLJE I ŽIVOT

SŠ PV C.1.1.

Objedinjuje svjedočanstva svetopisamskoga i svetootačkoga poimanja vjere te povezuje vjeru i nevjerovanje s čovjekovim slobodnim izborom.

SŠ PV C.1.2.

Istražuje svetopisamsko-svetootačke i antropološke pretpostavke pravoslavnoga poimanja ličnosti.

SŠ PV C.1.3.

Objašnjava kršćansko poimanje smisla života kao pristupanje Izvoru Života, koji je Bog sâm i vezivanju uza Nj.

PODVIG I UMJETNOST

SŠ PV D.1.1

Doživljava podvig kao neodvojiv dio kršćanskoga stvaralaštva.

SŠ PV D.1.2.

Objašnjava da je crkvena umjetnost sastavni dio pravoslavne vjere doživljena iz perspektive ikone kraljevstva Božjega.

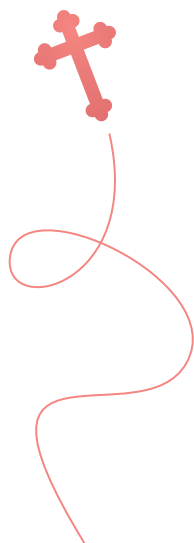
OBJAVA

SŠ PV E.1.1.

Objašnjava karakter bogoduhosti Svetoga pisma i svetoga predanja.

SŠ PV E.1.2.

Objašnjava da je Objava čovjeku istodobno poziv u zajednicu s Njim.

KONCEPT	ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI
LITURGIJA	<p>SŠ PV A.2.1. Povezuje starozavjetno izvješće o praroditeljskome (prvorodnom, istočnom) grijehu i sudjelovanje na liturgiji s vlastitim spasenjem.</p> <p>SŠ PV A.2.2. Tumači Stari zavjet u novozavjetnome bogoslužnom kontekstu.</p> <p>SŠ PV A.2.3. Povezuje smisao starozavjetnih žrtava i blagdana s Kristovom žrtvom, liturgijom i novozavjetnim blagdanima.</p>
CRKVA	<p>SŠ PV B.2.1. Izvodi zaključak da je početak ostvarivanja Crkve u vremenu, odnosno povijesti, Objave Boga Abrahamu.</p> <p>SŠ PV B.2.2. Prepoznaje da je Crkva živi saborni organizam, Tijelo Kristovo i ikona kraljevstva Božjega.</p>
BOGOSLOVLJE I ŽIVOT	<p>SŠ PV C.2.1. Tumači svetopisamsku povijest o stvaranju svijeta i povezuje ju s ciljem Božjega stvaranja.</p> <p>SŠ PV C.2.2. Tumači svetopisamsko poimanje stvaranja čovjeka prema ikoni i prilici Božjoj i predočava da se čovjekov promašaj (griješ) sastoji u odvajanju od zajednice s Bogom.</p> <p>SŠ PV C.2.3. Objedinjuje kršćansko poimanje stvaranja svijeta i čovjeka, a shvaćanje čovjekove naznake povezuje sa suvremenim ekološkim problemom.</p>
PODVIG I UMJETNOST	<p>SŠ PV D.2.1. Predočava važnost podviga za crkvenu umjetnost i doživljavanja svojeg načina života iz perspektive ikone kraljevstva Božjega.</p> <p>SŠ PV D.2.2. Prepoznaje vrijednost i važnost crkvene glazbe i uspoređuje u širem smislu glavne stilove crkvene arhitekture.</p>
OBJAVA	<p>SŠ PV E.2.1. Istražuje mesijansku ideju kao cilj starozavjetnih iščekivanja.</p> <p>SŠ PV E.2.2. Tumači lično otkrivanje Božje u Starome zavjetu.</p>

KONCEPT**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI****LITURGIJA****SŠ PV A.3.1.**

Objašnjava zašto je svaka zajednička trpeza (liturgija) izraz zajedništva s Kristom.

SŠ PV A.3.2.

Povezuje tekst liturgije s cjelokupnim domostrojem spasenja i svetim tajnama.

SŠ PV A.3.3.

Zaključuje da je liturgija tajna Božje prisutnosti u svijetu i našeg ulaska u kraljevstvo Božje te pokazuje načine kršćanskog djelovanja u društvu.

CRKVA**SŠ PV B.3.1.**

Upoznavajući svetotajinski život Crkve izvodi zaključak da Duh Sveti konstituira Crkvu.

SŠ PV B.3.2.

Zastupa stajalište da je jedna, sveta, saborna i apostolska Crkva konkretna liturgijska zajednica na čelu s jednim episkopom.

**BOGOSLOVLJE
I ŽIVOT****SŠ PV C.3.1.**

Povezuje tajnu utjelovljenog Boga u kojemu je tajna čovjeka dobila svoju vječnu vrijednost i objedinjuje ju s tajnom domostroja spasenja koje je mogao izvršiti jedino Bog Tvorac.

SŠ PV C.3.2.

Na kraju jedanaeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovlje i život učenik istražuje značenja pojma svetost života i dovodi ga u vezu sa svakodnevnim životom i odnosom prema Bogu, bližnjemu i tvorevini.

SŠ PV C.3.3.

Istražuje značenja pojma svetost života i dovodi ga u vezu sa svakodnevnim životom i odnosom prema Bogu, bližnjemu i tvorevini.

**PODVIG I
UMJETNOST****SŠ PV D.3.1**

Analizira povezanost poruka iz života svetih s liturgijskom zajednicom u Crkvi.

SŠ PV D.3.2.

Iznosi stajalište o tome koliko starogrčka, renesansna, suvremena i crkvena umjetnost pridonose razvoju ličnosti, ispunjenju smisla života i predstavljanju konkretnih događaja iz povijesti Crkve iz perspektive kraljevstva Božjega.

4. RAZRED

Gimnazije i srednje škole, Pravoslavni vjeronauk, 4. razred
– 35 sati godišnje

KONCEPT

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

OBJAVA

SŠ PV E.3.1.

Zastupa stajalište da primjere Objave nalazimo u Svetome pismu i svetom predanju koje se prenosi i čuva u Crkvi te da se Bog neprestano otkriva ljudima.

SŠ PV E.3.2.

Povezuje evanđeoske događaje i Kristove priče sa životom Crkve i zastupa vrijednosti molitve, vjere, pričešća i milosrđa izražene u Kristovim riječima i djelima.

LITURGIJA

SŠ PV A.4.1.

Objedinjuje različito znanje o elementima svete liturgije i liturgijskoga molitvenog opita.

SŠ PV A.4.2.

ombinira teorijsko znanje s prakticiranjem vjere aktivnim dioništvom u liturgijskoj zajednici.

SŠ PV A.4.3.

Utvrđuje trijadološki, eshatološki i kozmološki karakter liturgije te odgovorno djeluje u svijetu prema liturgijskom etosu.

CRKVA

SŠ PV B.4.1.

Zaključuje da je Crkva ikona Svete Trojice; istražuje crkvenojerarhijsku vlast, tijela i organizaciju Srpske pravoslavne Crkve.

SŠ PV B.4.2.

Objedinjuje stečeno znanje o liturgijskom načinu postojanja Crkve i razvija spoznaju da je i on aktivni dionik Crkve.

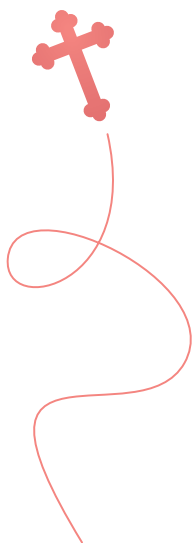
BOGOSLOVLJE
I ŽIVOT

SŠ PV C.4.1.

Objedinjuje stečeno znanje o istinama vjere i pravoslavno učenje o Svetoj Trojici te ih povezuje s kršćanskom antropologijom.

SŠ PV C.4.2.

Preispituje izazove različitih (suvremenih) egzistencijalnih situacija i tumači bogoslovne odgovore na odabrane primjere.

KONCEPT

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

BOGOSLOVLJE I ŽIVOT

SŠ PV C.4.3.

Objedinjuje stečeno znanje i iskustvo "života u Kristu" i povezuje sa životom u multireligijskom društvu i multikulturnom svijetu oko sebe.

PODVIG I UMJETNOST

SŠ PV D.4.1.

Povezuje podvig i zadužbinarstvo sa spasenjem.

SŠ PV D.4.2.

Objedinjuje stečeno znanje iz prethodnih godina i povezuje crkveno slikarstvo i književnost sa svjetovnim.

OBJAVA

SŠ PV E.4.1.

Objašnjava zašto su Sveto pismo i sveto predanje kao izvori vjere neodvojivi jedno od drugoga i važni za njegov život te da se Bog neprestano otkriva u Crkvi.

SŠ PV E.4.2.

Tumači konkretne svetopisamske sadržaje i primjenjuje kršćanske vrijednosti riječi Božje u odnosu prema Bogu, čovjeku i prirodi.

E Povezanost s drugim predmetima i međupredmetnim temama

Nastavni predmet Pravoslavni vjeronauk prema tematskom sadržaju koji se uči i poučava pripada društveno-humanističkom odgojno-obrazovnom području. Poveznice se ostvaruju i s ostalim odgojno-obrazovnim područjima, prije svega s umjetničkim i jezično-komunikacijskim. Problematiziranjem aktualnih tema tijekom učenja i poučavanja Pravoslavnoga vjeronauka ostvaruje se korelacija i s područjima poput prirodoslovnoga. Pravoslavni vjeronauk sagledava opću sliku svijeta te u njoj čovjeka i prirodu stavljene u kontekst odnosa prema Bogu. Odnos Bog – čovjek – priroda jest prostorno-vremensko zajedništvo, ali s eshatološkim očekivanjem punog ostvarenja te zajednice u kraljevstvu Božjemu. Učenik se potiče na aktivno dioništvo u toj zajednici. U sklopu Pravoslavnoga vjeronauka razvija svoj vjerski, kulturni i društveni identitet. U povezanosti s međupredmetnim temama učenik istražuje i otkriva važnost pripadnosti zajednicama (prije svega Crkvi), zaštite i očuvanja okoliša kao Božje tvorevine, duhovnog i tjelesnog zdravlja, smisao raznolikosti učenja, korisnost komunikacijskih i informacijskih tehnologija u vjerskom životu, kako biti poduzetan (npr. u osmišljavanju ideja i provedbi aktivnosti kojima se pomaže drugima) te što znači biti građanin, prije svega pravoslavni kršćanin koji svojim životom svjedoči vjeru poštujući druge i pokazujući čovjekoljubivost. Navedene međupredmetne teme u sklopu Pravoslavnoga vjeronauka razvijaju temeljne i specijalne kompetencije učenika:

- komunikaciju na materinskom jeziku – istraživanje i svladavanje pravoslavnog nazivlja i pojmovlja
- učiti kako učiti – razvijati aktivni vjerski život
- socijalno-građanske kompetencije – biti dijelom crkvene zajednice
- inicijativnost i poduzetnost – društveno koristan i humanitarni rad
- kulturnu svijest – izražavanje u sklopu pravoslavnih običaja i u vjerskom stvaralaštvu (crkvena umjetnost).

Poznavanje vjere i religije proširuje i produbljuje odgovore na mnoga pitanja raznih disciplina i školskih predmeta: filozofije, psihologije, etike, povijesti, književnosti, umjetnosti, sociologije, prava itd.

Kad je riječ o predmetnoj korelaciji, sadržajno Pravoslavni vjeronauk najviše se povezuje s Katoličkim vjeronaukom s kojim dijeli istu kršćansku tradiciju te temelje vjere i nauka. Konceptualni pristup oba vjeronauka u velikoj mjeri se podudara, a samim tim i ishodi oba predmeta. Predmetna korelacija sadržajno se ostvaruje i s Etikom, a metodološki s Hrvatskim ili materinskim jezikom, Poviješću, Geografijom, Likovnom kulturom te Glazbenom kulturom.

Učenje i poučavanje nastavnoga predmeta

ISKUSTVA UČENJA

Odgojno-obrazovni proces Pravoslavnoga vjeronauka podrazumijeva stjecanje i razvoj znanja, vrijednosnih stajališta i sudova te vještina unutar vjerskoga i liturgijskog života učeničke ličnosti. Temelj za poučavanje jest liturgijska katehezacija koja znači uvođenje čovjeka u liturgiju kao ličnu zajednicu Boga i čovjeka u Kristu. Liturgijsko okupljanje osnova je postojanja svijeta i čovjeka, a ne njegova nadogradnja. Takva katehizacija pretpostavlja shvaćanje postojanja utemeljenoga na slobodi kao zajedništvu u ljubavi s drugom ličnošću, a ne na sebi kao jedinki. Najprije u učeniku treba izgraditi svijest o biću kao zajednici ličnosti, odnosno o ličnosti kao zajednici slobode s drugom ličnošću, i to na temelju općega životnog iskustva, učenja Crkve o Božjem postojanju kao zajednici ličnosti i liturgijskog iskustva kršćanskog postojanja, odnosno postojanja Crkve koje upućuje na ontologiju kao izraz zajedništva ličnosti. Liturgijsko i doktrinarno stajalište Crkve valja dovesti u vezu jedinstva, tj. identičnosti. To znači da se vjera u Boga, znanje o Bogu, sloboda, ličnost, ljubav poistovjećuju s liturgijskim postojanjem čovjeka koje je način postojanja i djelovanja u odnosu s Bogom, drugim ljudima, sa svijetom i samim sobom. Ciljevi nastavnog predmeta ostvaruju se tako da učenik proširuje i produbljuje znanje, razvija vještine i utvrđuje stajališta tijekom i izvan nastave, odnosno dijalogom i radom u skupini (timu), paru i pojedinačno. S obzirom na odgojnu funkciju i glavni cilj Pravoslavnoga vjeronauka viđen u zajedništvu, iskustva učenja i rad u zajednici najviše pridonose razvoju kompetencija izražavanja, vođenja dijaloga, prihvaćanja različitosti, povezivanja u vjersku i društvenu zajednicu. Odgojno-obrazovni proces treba organizirati u skladu s nastavnim principima (načelima): vjerske utemeljenosti, očiglednosti, povezivanja naučenoga sa životnom praksom, dobne i individualne primjerenosti, diferencijacije, sistematičnosti i postupnosti, svjesne aktivnosti, trajnosti znanja vještina i navika te principom racionalizacije i ekonomičnosti. U ostvarivanju odgojno-obrazovnih ishoda treba primjenjivati raznovrsne aktivnosti koje sadržavaju slušanje i razgovor o danoj temi, igranje, ilustriranje, dramatiziranje, upotrebu različitih medija i sredstava, demonstriranje i vrednovanje postignutoga. Pri izboru aktivnosti treba uzeti u obzir učeničke potrebe da se bave nečim stvarnim, korisnim i za njih same i za zajednicu te da vide smisao onoga što uče. Treba poticati učeničku aktivnost i inicijativu u osmišljavanju načina učenja i ostvarivanja tematskih sadržaja te vrednovanja. Kako bi se ostvarili očekivani odgojno-obrazovni ishodi kod svakog učenika, iskustva učenja potrebno je prilagoditi učeničkoj dobi i psihološkoj osjetljivosti učenika određivanjem primjerene količine tematskih sadržaja te primjenom različitih odgojnih i pedagoško-didaktičkih metoda.

ULOGA UČITELJA

Budući da se metoda prenošenja iskustva vjere temelji na pravoslavnom shvaćanju ličnosti, potrebno je naglasiti da je (vjero)učitelj kao liturg ključna figura i da o odnosu koji ostvari s učenicima ovisi njihovo učenje i razvoj te sâm odgojno-obrazovni proces. Osnovna je postavka vjeronauka u tome da se odnos učitelj – učenik sastoji u slobodnom odnosu evanđeoske ljubavi – poslušnosti u kojemu će učenik i učitelj biti radosni. Učitelj potiče razvoj i učenje gledajući u učeniku jedinstvenu i neponovljivu kršćansku ličnost koju treba voditi kroz odgojno-obrazovni proces razvijajući kompetencije i usvajajući kršćanske vrijednosti. Svojim čovjekoljubivim odnosom animira i potiče učenika prema njegovim sklonostima, motivira ga različitim pohvalama, vrednovanjem i izražava očekivane rezultate te put do njihova ostvarenja. Učitelj pruža neprestanu potporu pokazujući i, ako je potrebno, ispravljajući smjer u učenju. Pojavljuje se kao mentor, koordinator, organizator i upravitelj odgojno-obrazovnoga procesa, ali te se uloge postupno mijenjaju i on postaje suradnik, savjetnik i pomoćnik tijekom transformacije obrazovanja u samoobrazovanje. U poučavanju ističe bitne, ključne i nosive pojmove od kojih se sastoji struktura tematskih sadržaja kako bi učenik u procesu učenja lakše stekao znanja, svladao vještine i oblikovao stajališta izražena odgojno-obrazovnim ishodima. Učitelj uspostavlja lični odnos s učeni- kom u kojem se ličnost doživljava na autentično pravoslavan način. Izgradnja međusobne vjere i povjerenja između učitelja i učenika jest paradigmatički pristup vjeronaučnomu odgojno-obrazovnom procesu. Učitelj gaji duh zajedništva među učenicima direktnim (neposrednim), indirektnim (posrednim) i kooperativnim metodama. S obzirom na to da učenici imaju različite potrebe i mogućnosti, učitelj pristupa učeniku, prilagođava određeni tematski sadržaj i zadatke njegovim sposobnostima imajući na umu dob, razlike u iskustvu, tempu i ritmu rada, motivaciji, stajalištima prema izvršavanju školskih zadataka i drugim osobinama. Diferencijaciju je moguće provesti na nekoliko načina: dijeljenjem tematskih sadržaja na više razina, dijeljenjem (grupiranjem) učenika prema njihovim interesima, ponudom različitih izvora znanja uz mogućnost da učenici sami izaberu kojima će se koristiti te naposljetku projektnom nastavom. Učenik koji pokazuje darovitost dobiva dodatne zadatke poput iscrpnog istraživanja pojedine teme. Posebnu pozornost učitelj posvećuje učeniku koji slabije ostvaruje očekivane ishode i učenicima s teškoćama. Individualizirani pristup u ostvarivanju ciljeva odgojno-obrazovnoga procesa ostvaruje se unutar razrednog odjela u kojemu učenici pružaju potporu i pomažu jedni drugima. Najvažnije je da se svaki učenik osjeća važnim i jedinstvenim dionikom školske zajednice, a u kršćanskom smislu neponovljivom i jedinstvenom ličnošću.

MATERIJALI I IZVORI

U odgojno-obrazovnom procesu Pravoslavnoga vjeronauka u svrhu učenja i poučavanja upotrebljavaju se različiti materijali i izvori. Na prvom mjestu izdvajaju se pisani materijali i izvori: Sveto pismo, udžbenici, priručnici, enciklopedije, leksikoni, knjige i članci bogoslovnog karaktera te povijesno-geografske karte. Posebno mjesto zauzimaju multimedijски sadržaji i informacijsko-komunikacijska tehnologija kao suvremeni mediji. Svakako, treba naći pravu mjeru primjene različitih resursa i poticati njihovu odgovornu i racionalnu upotrebu. U kontekstu ličnosti nezamjenjivi su izvori iskustva i doživljaja sâm učitelj i liturgijsko okupljanje.

OKOLINA

Učionica ili predmetni kabinet (ako uvjeti to dopuštaju) primarno su mjesto izvedbe odgojno-obrazovnog procesa Pravoslavnoga vjeronauka. Kako bi se bolje razumjeli i ostvarili pojedini odgojno-obrazovni ishodi, nastava se može izvoditi u hramu ili prirodi (terenska nastava i poklonička putovanja). Zbog višestruke povezanosti vjeronaučni odgojno-obrazovni proces može se izvoditi u suradnji s ostalim predmetima, prije svega onima koji pripadaju društveno-humanističkoj skupini. Karitativni nastavni sadržaji ili oni koji se odnose na društvenu angažiranost mogu se učiti i poučavati u izvanškolskoj okolini. Suradnja s predstavnicima i zajednicama lokalne, regionalne ili državne uprave te predstavnicima drugih vjerskih zajednica u humanitarnim, ekološkim i sličnim projektima svakako može biti poticajna za učenika. Raznoliki prostorno-vremenski uvjeti u kojima učenik ostvaruje pojedine odgojno-obrazovne ishode omogućuju mu lakše razumijevanje svijeta oko sebe, socijalizaciju i prepoznavanje svoje uloge kao kršćanina u svijetu.

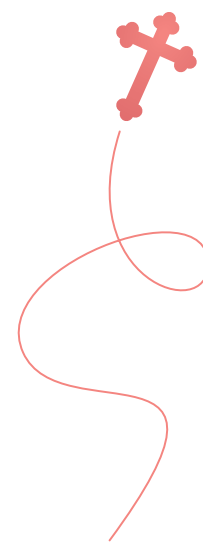
ODREĐENO VRIJEME

Nastavni predmet Pravoslavni vjeronauk uči se i poučava tijekom odgojno-obrazovnog procesa u školi, no odgojno-obrazovni ishodi mogu se ostvariti i u izvanškolskom radu (učenje kod kuće, domaći zadatci, liturgijske aktivnosti). Učenik tijekom odgojno-obrazovnog procesa prema godini učenja i zastupljenosti vjeronaučnoga koncepta (Liturgija, Crkva, Bogoslovlje i život, Objava, Podvig i umjetnost) provodi različito vrijeme u učenju pojedinog koncepta. Ostvarenje odgojno-obrazovnih ishoda pojedinog koncepta u svakoj godini učenja zahtijeva najmanje sedam nastavnih sati, a najviše dvadeset pet. S obzirom na to da je učitelj autonoman u procjeni količine zastupljenosti tematskih sadržaja pojedinog koncepta, predloženi broj nastavnih sati može varirati.

GRUPIRANJE DJECE I UČENIKA

Učenici koji pohađaju nastavu Pravoslavnoga vjeronauka na različitom stupnju usvajaju različite tematske sadržaje i pokazuju interes za njih. Oni koji trebaju više potpore u radu, mogu razvijati sposobnosti i znanje u radu u skupini (timskom radu) uz darovite učenike. Podjela se može temeljiti i na tome da daroviti učenici budu u zajedničkoj skupini kako bi bolje upoznali pojedine tematske sadržaje za koje pokazuju posebno zanimanje. Potencijal razrednog odjela iskorištava se za uspješnije učenje u sklopu interaktivne nastave. Pod time se misli na suočavanje sa stvarnim problemima u ljudskim odnosima u razrednoj i školskoj zajednici, lokalnoj i široj zajednici. Od prvoga do petoga razreda osnovne škole asocijacije, ilustracije i ciljani projekti potiču učenike na jasnije izražavanje, međusobno poštovanje i nadasve kršćansku ljubav. Od šestoga razreda osnovne škole do završetka srednje škole, uz navedeno, učenike se potiče na razvoj rasprave i preciznije iznošenje stajališta. Učitelj prema osobnoj prosudbi prepoznaje ključne probleme i mogućnosti u razvoju učenika te njihove potencijale kojima pridonose razvoju osjećaja pripadnosti zajednici. Unutar odgojno-obrazovnog procesa projektima i konkretnim radom u društvenoj zajednici moguće je učenike podijeliti u skupine neovisno o razredu koji pohađaju (u mješovite skupine s određenim zadacima). Budući da se broj učenika koji pohađaju izbornu nastavu Pravoslavnoga vjeronauka razlikuje, u pojedinim slučajevima, kad je u razrednom odjelu manje učenika, trebaju se podijeliti u kombinirane razredne odjele (istoga godišta ili različitih godišta). Ako se učenici trebaju podijeliti u skupine prema godištu, to se čini prema načelu bližih godišta, a odgojno-obrazovni proces učitelj planira vodeći računa o konceptualnom pristupu.

Za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama (učenici s teškoćama i daroviti učenici) učitelji planiraju kurikulum usmjeren na učenika. Osobitosti/teškoće učenika zahtijevaju njima sukladne individualizirane/diferencirane postupke, ciljeve učenja, razinu usvojenosti odgojno-obrazovnog ishoda, opseg i dubinu sadržaja učenja, strategije i aktivnosti poučavanja kojima se žele ostvariti postavljeni ciljevi te načini vrednovanja i ocjenjivanja ostvarenih postignuća

Vrednovanje odgojno- -obrazovnih ishoda u nastavnome predmetu Pravoslavni vjeronauk

Pravoslavni vjeronauk potiče razvoj svijesti učenika o zajedništvu unutar vjerske (liturgijske) i društvene zajednice te o pravoslavnoj duhovnoj baštini i identitetu, ali i otvorenom odnosu prema pripadnicima drugih (ne)religijskih zajednica. Učenička postignuća vrednuju se prema stečenome znanju, svladanim vještinama i oblikovanim stajalištima koja dobivaju puninu smisla u ostvarenju kršćanskog etosa. Vrednovanje sadržava kvalitativnu i kvantitativnu procjenu učeničkih postignuća, zalaganja, odnosa prema drugima u kontekstu odgovornosti i suradnje. Vrednovanje postignuća učenika pretpostavlja uporabu različitih oblika sustavnog praćenja i vrednovanja kako bi se unaprijedio proces učenja i napredovanja učenika, što nadilazi praksu brojčanog ocjenjivanja.

Elementi vrednovanja zastupljeni su u svim razredima. To su:

- a/** sadržaj vjere – usvojenost odgojno-obrazovnih ishoda na kognitivnoj razini
- b/** stvaralaštvo – usvojenost i primjena odgojno-obrazovnih ishoda na psihomotoričkoj razini
- c/** kultura komunikacije – razvoj ispravnih stajališta prema sebi, drugima i radu.

Vrednovanje u Pravoslavnom vjeronauku slijedi tri osnovna pristupa vrednovanju:

- vrednovanje za učenje
- vrednovanje kao učenje
- vrednovanje naučenoga.

Prvim dvama pristupima potiče se promišljanje o učenju i dosadašnjim rezultatima, usmjerava na sljedeće aktivnosti i osnažuje kapacitet učenika za učenje. U pravilu ti oblici vrednovanja ne završavaju ocjenama, nego se naglašava razmjena informacija i iskustava o procesima učenja i usvojenosti znanja, stajališta i vještina. Vrednovanje i poučavanje planiraju se zajedno kako bi se vrednovanjem dobile jasne, specifične, pravodobne i konstruktivne informacije. U temeljima su vrednovanja cjeloviti pristup praćenja i poticaj individualnog razvoja svakog učenika. Svrha tih dvaju pristupa vrednovanja jest učeničko samovrednovanje. Učenik uči vrednovati svoja postignuća i pronalaziti mogućnosti za poboljšanje učenja, u čemu mu pomaže učiteljeva povratna informacija (npr. dnevnik rada, anketa, popis za provjeru itd.).

Vrednovanje naučenoga uzima u obzir razine usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda

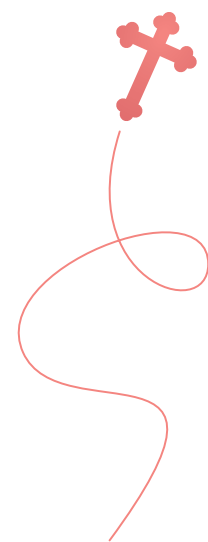
i njihova je procjena kod učenika nakon učenja određenoga tematskog sadržaja ili na kraju pojedinoga odgojno-obrazovnog razdoblja te je u skladu s predloženim razinama usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda. U Pravoslavnom vjeronauku vjera i povjerenje između učenika i učitelja pridonose kvalitetnijoj refleksiji i senzibilnosti učenika u učenju.

Učenička postignuća vrednuju se opisno i brojčano. Opisno praćenje uključuje sustavno i kontinuirano vođenje bilježaka o učeničkim interesima, aktivnostima i postignutim odgojno-obrazovnim ishodima, imajući na umu posebnost vrijednosne perspektive Pravoslavnoga vjeronauka. Učitelj treba prosuditi koju vrstu vrednovanja primijeniti kako bi učeniku pomogao u samovrednovanju, odnosno kako bi imao uvid u razinu ostvarenosti rezultata te našao rješenje kad iskrsnu eventualne teškoće. Brojčano praćenje iskazuje se brojčanim ocjenama. Ocjene ne moraju pratiti razine usvojenosti određenih odgojno-obrazovnih ishoda unutar koncepta predmeta, ali u nekim slučajevima to mogu. Zbog odgojne zadaće predmeta preporučuje se pronalaziti u učeničkom radu i ponašanju elemente za pozitivne ocjene.

Preporučene metode poticanja učeničkih postignuća pismene su i usmene pohvale kojima se može vrednovati doprinos učenika u stvaranju poticajna ozračja u radu, izgrađivanju i očuvanju dobrih međuljudskih odnosa. Tako se osiguravaju motiviranost i osposobljenost učenika za cjeloživotno usvajanje i razumijevanje tematskih sadržaja Pravoslavnoga vjeronauka. Dokaz usvojenosti pojedinog odgojno-obrazovnog ishoda jest pokazni razvoj predmetnih kompetencija: aktivno sudjelovanje u dijalogu uz poštovanje mišljenja drugih; verbalno, pismeno ili ilustrativno-demonstrativno izražavanje; prakticiranje vjerskoga života i kršćanskih vrijednosti. Izvješće o postignućima učenika treba biti transparentno za učenika, roditelje i ostale čimbenike odgojno-obrazovnoga procesa. Ono se ne svodi samo na obavijest o ocjeni, nego se nastoje kvalitetnije i detaljno opisati ukupnost i kvaliteta postignuća učenika.

Navedeni elementi vrednovanja jednako su vrijedni pri određivanju zaključne (pr)ocjene na način da je u prvom i drugom razredu osnovne škole naglasak na kulturi komunikacije, od trećeg do osmog razreda osnovne škole na stvaralaštvu, a srednjoj školi na sadržaju vjere.

Kvalitativni osvrt odnosi se na procjenu temeljnih kompetencija: odgovornost, samostalnost i samoinicijativnost te na komunikaciju i suradnju. Njime se opisuje što učenik zna i može, u čemu je posebno uspješan, a u kojim elementima treba potporu.

H Pojmovnik

amin – Amen, neka tako bude, istina

anafora – liturgijska molitva uznošenja (prinošenja) darova

antifoni – opći naziv za crkveni himan ili dijelove Psaltira; crkvenih pjesmama u kojima se slavi utjelovljenje Isusa Krista, Sina Božjega; pjevaju se uglavnom s dviju pjevnica (visoki stalak za polaganje liturgijskih knjiga) ili s dva zbora istodobno: jedan zbor započinje navedene pjesme, a drugi ih dovršava

antimins – platno na kojem se služi liturgija, a u koje su ušivene svete moći

apostolsko prejemstvo – nasljeđe, načelo crkvenoga prava prema kojemu crkvena hijerarhija neposredno proizilazi iz niza rukopoložanja, koje je postavio sâm Isus Krist preko apostola

bogoljublje – ljubav prema Bogu

brojanica – krunica

bukvar – knjiga namijenjena početnicima koji trebaju naučiti čitati i pisati ćirilicu (pravoslavni bukvar – knjiga namijenjena onima koji su tek kršteni i koji trebaju naučiti osnovne istine pravoslavne vjere)

časoslov – jedna od pravoslavnih bogoslužnih knjiga

čovjekoljublje – ljubav prema čovjeku

darci – platneni prekrivač za diskos i putir koji se upotrebljavaju u liturgiji

detinji – crkveni blagdan posvećen djeci koji se slavi u predbožićno vrijeme

diskos – krug, kolut, okrugla ploča; liturgijski predmet u obliku tanjurića na kojemu se za liturgije nalazi kruh, tj. poslije, nakon pretvorbe, tijelo Kristovo

domostroj – plan, pothvat, projekt; božanski plan kako da se svi ljudi spase; izgrađivanje (izgradnja) spasenja po providnosti Božjoj

eparhija – biskupija, u Pravoslavnoj Crkvi označava crkveno-administrativno područje kojim upravlja episkop

episkop – prvosvećenik, svećenički starješina, biskup; svećenik najvišega čina koji rukopolaže druge svećeničke osobe u Pravoslavnoj Crkvi

eshaton – kraljevstvo Božje

etos – moralni karakter, priroda, temperament; navika, običaj

euharistija – blagodarenje, zahvalnost, euharistija

Gospod – Gospodin (Bog)

kristologija – crkveni nauk o Kristu, drugoj osobi Sv. Trojstva

ipostas – osoba, hipostaza; izraz kojim se u Pravoslavnoj Crkvi određuje posebnost svake osobe Sv. Trojstva – Oca, Sina i Duha Svetoga; označava ono što je trojstveno u biti Sv. Trojstva (hipostaza je izraz koji se upotrebljava u katoličkoj teologiji, tj. hrvatskome teološkom nazivlju)

jednosuštno – istobitno

jektenija – niz kratkih molitvi koje izgovara svećenik ili đakon tijekom bogoslužja dok vjernici odgovaraju

jeleosvećenje – sveta tajna (sakrament) u kojoj se prema propisanim molitvama bolesnici pomazuju svetim uljem radi ozdravljenja

jerarh – episkop, metropolit, patrijarh; najviši čin tročlane jerarhije

jerarhija – ustroj u Crkvi putem kojega su svi članovi crkvene zajednice, od najviših pravosvećenika do posljednjega vjernika, ujedinjeni u svetu svezu radi neprestana duhovnog napredovanja i usavršavanja

jeres – hereza

kondak – naziv za pravoslavni crkveni himan ili pohvalnu bogoslužnu pjesmu u čast blagdana ili sveca

kozmologija – znanost koja proučava i pokušava objasniti nastanak i evoluciju svemira; crkveni nauk o postanju i uređenju svijeta

krst – križ

ktitor – osnivač, utemeljitelj, zadužbinar; naziv za utemeljitelja, pokrovitelja ili samo priložnika crkve i samostana (manastira)

koplje – nož, bodež; specijalno izrađen kratki nožić u obliku koplja s drvenom ručkom koji se upotrebljava u pripremanju liturgijskoga kruha za pričest

krepost – čovjekova pozitivna osobina, moralna čistoća, ukupnost moralnih vrlina, čestitost

krсна slava – proslava sveca obiteljskog patrona

ličnost – jedinstveno i neponovljivo biće koje ne može postojati samo za sebe, nego jedino u zajednici s drugim; u pravoslavnoj teologiji ličnost je širi pojam od pojma osobe ili osobnosti, jer u sebi uključuje nužnu relaciju prema drugima i uključenost u zajednicu, dok je osoba čovjek pojedinac. Pojam ličnosti je, uvjetno rečeno, tehnički termin u pravoslavnoj teologiji.

- logos – razum, riječ, smisao; druga božanska osoba
- manastir – samotna utvrda, samostan; obitavalište u koje se povlače oni koji su se posvetili Bogu i koji su pobjegli od svjetovnoga, mirskog života i meteža; u njemu monasi žive u strogom podvizavanju, postu, molitvi, cjelomudrenosti (moralnoj čistoći), poslušnosti i siromaštvu
- materice – blagdan posvećen majkama koji se slavi u predbožićno vrijeme
- miropomazanje – sveti sakrament koji se vrši neposredno po krštenju, a označava silazak blagodati Duha Svetoga na novokrštenoga
- moći – moći, zemni ostaci, dijelovi ili samo čestice tijela nekog sveca
- monah – sâm, samac; onaj koji provodi osamljениčki život u samostanu, koji je dao zavjet bezbračnosti, siromaštva i bezuvjetne poslušnosti
- nafora – ostatak od prosfore (kruha koji je namijenjen za bogoslužnu upotrebu) koji se dijeli vjernicima poslije liturgije
- naos – brod crkve (središnji dio crkve – hrama)
- ontologija – filozofska disciplina koja raspravlja o bitku te njegovim općim temeljnim i konstitutivnim odrednicama
- opit – iskustvo
- utjelovljenje – inkarnacija, ključni kršćanski teološki pojam – označava Boga koji je postao čovjek (plot – tijelo); prema kršćanskom učenju, to se zbilo rođenjem Isusa, Sina Božjega, od Djevice Marije, zvane Bogorodice
- parimeji – odabrani odjeljci iz Sv. pisma Staroga zavjeta koji se čitaju u bogoslužju
- parohija – župa
- pneumatologija – učenje o Duhu Svetome u Crkvi, bogoslovna znanost o Duhu Svetome, trećoj božanskoj osobi
- pomjesna crkva – lokalna (autokefalna – samostalna) crkva
- podobije – stanje savršenstva koje je pozvan dostići čovjek, koji je stvoren prema liku i podobiju Božjemu, a koje je izgubio padom u grijeh i koje ponovno zadobiva u Isusu Kristu; usmjeravanje i kretanje lika prema Božjemu savršenstvu
- podvig – pothvat, napor, trud, žrtva (kretanje prema...)
- podvižnički – onaj koji se odnosi na pothvat
- praslike – starozavjetni događaji i ličnosti koji najavljuju (predstavljaju) događaje i ličnosti iz Novoga zavjeta
- priprata – ulazni dio pravoslavne crkve
- proskomidija – prinošenje, bogoslužno pripremanje kruha i vina koje svećenik vrši u oltaru prije početka liturgije

putir – kalež, liturgijski predmet, čaša s drškom koja služi za osvještavanje vina (razblaženoga vodom) iz koje vjernici primaju svetu pričest

pričešće – pričest

projaviti – pokazati, prikazati; objaviti; otkriti; posredno objaviti

sabranje – okupljanje, sabiranje (sabranje oko episkopa na liturgiji)

sinod – sinoda

služebnik – svećenička knjiga u kojoj je izložen poredak svete liturgije, jutarnjeg i večernjeg bogoslužja

starečnik – zbirka priča o krepostima koje nam se prikazuju kroz monaški život

sveta trojica – Sveto Trojstvo

svetajna – izraz koji se upotrebljava za liturgiju, euharistiju

Trebnik – bogoslužna knjiga u kojoj su izložene molitve koje svećenik čita tijekom vršenja pojedinih svetih tajni i obreda (sakramenata i sakramentalija)

trijadologija – crkveni nauk o Sv.Trojstvu

tropar – kratka crkvena molitvena pjesma koja sadržava bit blagdana za koji je napisana

usjekovanje – sječenje, odsijecanje (glave sv. Ivana Krstitelja)

uspenije – usnuće, san, smrt (Presvete Bogorodice)

vaznesenje – uzašašće (Gospodina Isusa Krista na nebo četrdeseti dan nakon uskrsnuća)

vozglas – završna rečenica u određenoj molitvi na bogoslužju

vavedenje – blagdan uvođenja Presvete Bogorodice u jeruzalemski hram

vrlinoslov – pravoslavni crtani film i tekst za djecu koji privlačno i kreativno obrađuje kršćanske kreposti

vhod – ulazak; vhomom se nazivaju dva čina u božanstvenoj liturgiji i jedan na večernjoj službi Božjoj

zvjezdica – dvije male, uske polukružne metalne poluge spojene u obliku križa koje se na kraju pripremnoga dijela liturgije (proskomidije) stavljaju kao držak na diskos iznad agneca (liturgijski kruh koji nakon pretvorbe postaje tijelo Kristovo)

žitija svetih – crkveno-književno (hagiografsko) djelo u kojem su opisani životi svetaca

PRILOG

1.

**Odgojno-obrazovni ishodi, razrade
ishoda, razine usvojenosti i preporuke
za ostvarenje odgojno-obrazovnih
ishoda po razredima i konceptima**

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE USVOJENOSTI

OŠ PV A.1.1.

Na kraju prve godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik prepoznaje da je liturgija djelo svih krštenih i događaj na kojemu se vjerni okupljaju u zajednicu ljubavi.

Objašnjava da je liturgija zajedničko djelo služenja Bogu u ljubavi.

Povezuje krštenje s pripadanjem Božjoj obitelji i preduvjetom za aktivno dioništvo u liturgijskoj zajednici.

Nabraja dionike liturgije (episkopa, svećenika, đakona, narod Božji).

Opisuje liturgijsku zajednicu kao zajednicu ljubavi, odnosno Crkvu.

Daje primjer i objašnjava kako biti aktivni liturgijski dionik.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- imenuje dionike liturgijske zajednice

DOBRA

- opisuje dionike liturgijske zajednice

VRLO DOBRA

- opisuje odnos ljubavi među dionicima liturgijske zajednice

IZNIMNA

- prepoznaje svoju ulogu u dioništvu u liturgijskoj zajednici

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE USVOJENOSTI

OŠ PV A.1.2.

Na kraju prve godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik prepoznaje značenje osnovnih liturgijskih riječi potvrde i molitava i pjeva ih.

Navodi i imenuje osnovne riječi liturgijskog odgovaranja Amin i Gospode pomiluj.

Prepoznaje značenje i pjeva osnovne liturgijske riječi Amin i molitvene potvrde Gospode pomiluj.

Prepoznaje važnost riječi u uspostavljanju odnosa s Bogom.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- imenuje i pjeva osnovne liturgijske riječi potvrde i molitve

DOBRA

- imenuje i pjeva osnovne liturgijske riječi potvrde i molitve

VRLO DOBRA

- prepoznaje značenje osnovnih liturgijskih riječi potvrde i molitava i pjeva ih

IZNIMNA

- prepoznaje značenje osnovnih liturgijskih riječi potvrde i molitava i pjeva ih

ISHOD**OŠ PV A.1.3.**

Na kraju prve godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavnih vjeronauka u konceptu Liturgija Svojim riječima opisuje darove prirode koji se prinose i svoju ulogu kao člana naroda Božjega na liturgiji kao mjestu i vremenu sjedinjenja s Kristom.

RAZRADA ISHODA

Navodi kruh i vino kao darove prirode koje prinosimo na liturgiji.

Ističe kruh i vino kao tijelo i krv Kristovu.

Objašnjava tko prinosi darove prirode na liturgiji; ovdje se posebno ističe uloga episkopa.

Opisuje liturgiju kao mjesto i vrijeme sjedinjenja s Kristom odnosno mjesto i vrijeme prinošenja darova prirode.

Prepoznaje važnost darova prirode i ističe svoju ulogu kao onoga koji se putem darova sjedinjuje s Kristom.

RAZINE USVOJENOSTI**ZADOVOLJAVAJUĆA**

- imenuje darove prirode koji se prinose na liturgiji kao mjestu i vremenu sjedinjenja s Kristom

DOBRA

- opisuje darove prirode koji se prinose na liturgiji kao mjestu i vremenu sjedinjenja s Kristom

VRLO DOBRA

- objašnjava smisao darova prirode koji se prinose na liturgiji kao mjestu i vremenu sjedinjenja s Kristom

IZNIMNA

- svojim riječima opisuje darove prirode koji se prinose i svoju ulogu kao naroda Božjega na liturgiji kao mjestu i vremenu sjedinjenja s Kristom

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: liturgija – zajednica vjernih; liturgijske pjesme; liturgijski darovi

Učenik posebno ističe episkopa kao prvoga u liturgijskoj zajednici. Sudjelovanjem na liturgiji prepoznaje dionike u liturgijskoj zajednici. Prepoznaje svoju ulogu u narodu Božjem. Učenik na različitim primjerima darivanja (predmeta, pozornosti) usvaja vrijednost darivanja izraza ljubavi. Kristovi darovi nama izraz su božanske ljubavi prema nama.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Učenik u didaktičkim igrama koje vježbaju govor i lijepo obraćanje prepoznaje važnost riječi u odnosima s Bogom i ljudima.

CRKVA

38

ISHOD

OŠ PV B.1.1.

Na kraju prve godine poučavanja predmeta Pravoslavlne vjeronauk u konceptu Crkva uspoređuje obiteljske odnose i odnose koji vladaju u Crkvi.

RAZRADA ISHODA

Uspoređuje članove obitelji i prijatelje koji ih okružuju s Božjom zajednicom i razumije da smo svi dio te zajednice koja se ostvaruje u Crkvi.

Prepoznaje važnost obitelji u vjersko-društvenom životu i povezuje ju s liturgijskom zajednicom ljubavi; ilustrira obitelj i liturgijsku zajednicu.

Opisuje Crkvu kao Tijelo Kristovo.

Prepoznaje da Krista susrećemo u Crkvi.

Doživljava Crkvu kao svoju obitelj i Krista koji nas voli, a obitelj kao "malu crkvu".

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- opisuje odnose u obitelji

DOBRA

- u kratkim crtama prikazuje odnose u obitelji i Crkvi

VRLO DOBRA

- prikazuje odnose u obitelji i Crkvi

IZNIMNA

- uspoređuje odnose u obitelji s odnosima u Crkvi

ISHOD

OŠ PV B.1.2.

Na kraju prve godine poučavanja predmeta Pravoslavlne vjeronauk u konceptu Crkva opisuje crkveni blagdan kao poseban događaj u Crkvi.

RAZRADA ISHODA

Prepoznaje ikone crkvenoga blagdana.

Povezuje crkveni blagdan s ličnostima i događajima Crkve.

Prepoznaje blagdan kao događaj zajednice vjernih na primjeru proslave Božića, Uskrsa i Svetoga Save.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- objašnjava što je crkveni blagdan

DOBRA

- povezuje crkveni blagdan s liturgijskim bogoslužjem

VRLO DOBRA

- ističe da je liturgija središte crkvenog blagdana

IZNIMNA

- opisuje crkveni blagdan kao poseban događaj u Crkvi

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: zajednice; crkveni blagdani

Učenik opisuje ikonografske predstave blagdana. Učenik uspoređuje svetopisamsku priču o Noinoj korabli (kovčegu, škrinji) s Crkvom kao brodom spasenja i razvija osjetljivost na probleme današnjih obitelji. Preporučeni sadržaji za učenje i poučavanje: Rođenje Presvete Bogorodice, Sv. Dimitrije, Sv. Nikola, Sv. Jovan Krstitelj, Blagovijest, Sv. Kirilo i Metodije, Pedesetnica.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Stvaranje osjećaja zajedništva među učenicima pomoću didaktičkih igara (igre koje također stvaraju povjerenje), upoznavanje sa školom, i crkvom kao mjestom molitve i Crkvom kao zajednice vjernih.

BOGOSLOVLJE I ŽIVOT

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
OŠ PV C.1.1. Na kraju prve godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovlje i život učenik usvaja osnovnu kršćansku simboliku.	Upoznaje osnovne kršćanske simbole zajednice sa Bogom. Usvaja postupak pravilnog osjenjivanja krsnim znakom. Usvaja molitvu Očenaš i Bogorodice Djevo. Prepoznaje značaj molitve, poslušnosti i ljubavi, a u Bogu zajedničkog Roditelja.	ZADOVOLJAVAJUĆA <ul style="list-style-type: none">objašnjava upotrebu kršćanskih simbola <hr/> DOBRA <ul style="list-style-type: none">objašnjava upotrebu kršćanskih simbola <hr/> VRLO DOBRA <ul style="list-style-type: none">usvaja pravilno osjenjivanje krsnim znakom, molitvu Očenaš i Bogorodice Djevo <hr/> IZNIMNA <ul style="list-style-type: none">usvaja pravilno osjenjivanje krsnim znakom, molitvu Očenaš i Bogorodice Djevo

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
OŠ PV C.1.2. Na kraju prve godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovlje i život povezuje Kristovo učenje o ljubavi i praštanju s vlastitim odnosom prema bližnjima i svijetu.	Upoznaje Kristovu ljubav prema čovjeku. Objašnjava da ljubav treba pokazati djelima i povezuje to s primjerima iz života. Čitajući evanđeoske i poučne priče, razvija odnos ljubavi prema drugim ljudima; na temelju Kristova odnosa prema čovjeku dati primjere za pozitivno djelovanje prema drugima.	ZADOVOLJAVAJUĆA <ul style="list-style-type: none">prepoznaje priče koje govore o ljubavi <hr/> DOBRA <ul style="list-style-type: none">prepričava obrađene priče <hr/> VRLO DOBRA <ul style="list-style-type: none">pronalazi primjere ispravna odnosa prema Bogu, bližnjima i prirodi iz okoline <hr/> IZNIMNA <ul style="list-style-type: none">objašnjava primjere ljubavi i ispravna odnosa prema Bogu, bližnjima i prirodi iz vlastitoga života

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE USVOJENOSTI

OŠ PV C.1.3.

Na kraju prve godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovlje i život daje primjere iz života za pouke iz prigodnih priča.

Upoznaje osnovne pojmove ispravna kršćanskoga ponašanja uz prigodne poučne priče.

Izražava značaj vjere u životu.

Prepoznaje radost u služenju i pomaganju drugima.

Objašnjava kako se Bog objavljuje kroz vjeru.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- uz učiteljevu pomoć prepoznaje pouke

DOBRA

- pronalazi pouke u poučnim pričama

VRLO DOBRA

- povezuje pouke iz priča s vlastitim životom

IZNIMNA

- daje primjere iz života za pouke iz prigodnih priča

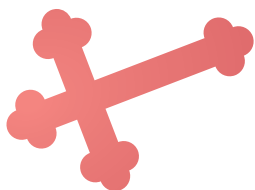
SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: krsni znak; molitva; ljubav; vjera

Koristiti se evanđeoskim pričama o Kristovoj ljubavi prema ljudima i svijetu (Milostivi Samarićanin Lk 10,30–37; Hristos Dobri Pastir Iv 10, 1–16) te poučnim pričama koje pokazuju ljubav prema Bogu, ljubav kao čovjekoljublje i ljubav prema prirodi (iz Starečnika za djecu priče: Ljubav prema neprijatelju, Grožđe ljubavi). U obradi se koristiti i poučnim pričama (u temama o poslušnosti, odnosima u obitelji, čovjekoljublju, ljubavi prema Bogu i sl.). Preporučuje se priča iz Starečnika za djecu – Moć vjere.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

S pomoću maloga pravoslavnog bukvara koji bi za svako slovo imao pripadajući vjerski pojam ponoviti i utvrditi usvojene vjerske pojmove. Koristiti scensko i ilustrativno izražavanje uz odabrane motivacijske didaktičke igre.

PODVIG I UMJETNOST

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
<p>OŠ PV D.1.1.</p> <p>Na kraju prve godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik izgovara sadržaje molitava i pjeva duhovne pjesme.</p>	<p>Opisuje pojam molitva.</p> <p>Prepoznaje da nam je molitvu Očenaš predao Isus Krist kao obrazac molitve.</p> <p>Interpretira molitvu Očenaš i Bogorodice Djevo.</p> <p>Pjeva duhovne pjesme.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje sadržaje molitava i duhovnih pjesama <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje sadržaje molitava i duhovnih pjesama <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • uz učiteljevu pomoć interpretira sadržaje molitava i duhovnih pjesama <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • samostalno interpretira sadržaje molitava i duhovnih pjesama

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: molitve; duhovne pjesme

Ovdje se sadržajno ostavlja učitelju na svojevóljni izbor duhovnih pjesama koje će učenici pjevati. Preporučljivo je da to bude do pet pjesama za cijelu školsku godinu. Primjeri su pjesama: Hajte deco Hristos zove, Ljudi likujte, Božić, Božić.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Učenici mogu pjevati u formi zbora. Naglasak je na njihovom zajedništvu, a ne na kvaliteti pjevanja.

OBJAVA

ISHOD

OŠ PV E.1.1.

Na kraju prve godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Objava prepričava odabrane svetopisamske priče.

RAZRADA ISHODA

Početno upoznaje svetopisamsku pripovijest o stvaranju svijeta, Kristovu rođenju i životu.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- prepoznaje o kojoj je priči riječ na osnovi slika i osnovnih pojmova

DOBRA

- prepoznaje i imenuje likove priče u osnovnim crtama

VRLO DOBRA

- uz učiteljevu pomoć prepričava svetopisamske priče

IZNIMNA

- samostalno i opširno prepričava svetopisamske priče

42

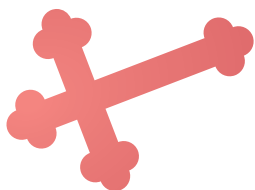
SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: svetopisamske priče

Učenik početno upoznaje svetopisamske priče o stvaranju svijeta, Adamu i Evi, Noi i potopu, rođenju i uskrsnuću Kristovu.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Koristiti ilustrativno izražavanje, bibliodramu. Gledati animirane filmove.

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE USVOJENOSTI

OŠ PV A.2.1.

Na kraju druge godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik prikazuje različite službe i predmete u liturgijskom sabranju.

Objašnjava liturgiju kao događaj Crkve i sabranje zajednice.

Objašnjava međusobne odnose liturgijskih službi (episkop, svećenik, đakon i narod Božji) i svoju ulogu u liturgiji.

Opisuje liturgijske predmete (putir, diskos, zvjezdica, koplje, kadionica, žličica...) i povezuje ih s liturgijskim službama.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- prepoznaje službe u liturgijskom sabranju i osnovne liturgijske predmete (putir, diskos, žličica, zvjezdica)

DOBRA

- imenuje službe u liturgijskom sabranju i liturgijske predmete

VRLO DOBRA

- objašnjava ulogu službi u liturgijskom sabranju i uporabu liturgijskih predmeta

IZNIMNA

- prikazuje međusobne odnose i smisao službi i predmeta u liturgijskom sabranju

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE USVOJENOSTI

OŠ PV A.2.2.

Na kraju druge godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik prikazuje dijelove liturgije i liturgijske radnje.

Navodi dijelove liturgije (proskomidija, liturgija riječi i liturgija tajne, otpust).

Opisuje radnje na proskomidiji (predloženju), u liturgiji riječi (sabranje, pjevanje, mali vhod, čitanje i prozbe), liturgiji tajne (Heruvimska pjesma, veliki vhod, prinošenje darova, osvećenje i pričešće) i otpustu (blagoslov, otpust i podjela nafore).

Pjeva jednostavnije liturgijske pjesme (Sveti Bože; Neka bude ime Gospodnje...).

ZADOVOLJAVAJUĆA

- opisuje dijelove liturgije i liturgijske radnje

DOBRA

- uz učiteljevu pomoć objašnjava dijelove liturgije i liturgijske radnje

VRLO DOBRA

- samostalno objašnjava dijelove liturgije i liturgijske radnje

IZNIMNA

- prikazuje dijelove liturgije i liturgijske radnje

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE USVOJENOSTI

OŠ PV A.2.3.

Na kraju druge godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavljeni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik prikazuje liturgiju kao najvažniji događaj Crkve i ikonu Kraljevstva Božjega.

Povezuje liturgiju s drugim dolaskom Kristovim i vječnim životom.

Doživljava liturgiju kao događaj spasenja i puta u vječni život.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- prepoznaje liturgiju kao najvažniji događaj Crkve

DOBRA

- govori zašto je liturgija najvažniji događaj Crkve

VRLO DOBRA

- opisuje liturgiju kao najvažniji događaj Crkve i ikonu Kraljevstva Božjega

IZNIMNA

- prikazuje liturgiju kao najvažniji događaj Crkve i ikonu Kraljevstva Božjega

44

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: liturgija kao zajednica; liturgijske službe; liturgijski predmeti; liturgijski dijelovi i radnje; liturgija i kraljevstvo Božje

Treba usporediti svjetovne i liturgijske službe. Usporediti liturgijske predmete s predmetima iz svakodnevne uporabe. Prikazivanje na iznimnoj razini podrazumijeva učenikov samostalni odabir načina prikazivanja (ilustracija, demonstracija itd.) Liturgijske službe obraditi s praktičnog stajališta, a u konceptu Bogoslovlje i život bit će obrađeni s teorijskog stajališta.

Poveznice s međupredmetnim temama i predmetima.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Liturgiju kao zajednicu preporučljivo je obraditi pomoću Kristove parabole o pozvanima na svadbu (Mt. 22,1–14).

Preporučuje se da se učenici pjevanjem i pomaganjem pri oltaru aktivno uključe u liturgiju. Moguće je grafički prikazati ikoničnost liturgije uspoređujući liturgijske službe i radnje s poretkom u Kraljevstvu Božjemu.

CRKVA

ISHOD

OŠ PV B.2.1.

Na kraju druge godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik svojim riječima objašnjava Crkvu kao zajednicu radosti u koju ulazimo krštenjem.

RAZRADA ISHODA

Objašnjava da krštenjem postajemo članovi Crkve.

Opisuje Crkvu kao zajednicu s Bogom koja je potpuno drugačija od drugih zajednica.

Razlikuje značenje pojmova Crkva (zajednica) i hram - crkva (mjesto sabiranja).

Opisuje osnovna obilježja obiteljske krsne slave.

Ističe Krista kao snagu i središte zajedništva i okupljanja u Crkvi.

Naglašava da Crkva posebno radosno proslavlja blagdane i Božje ugodnike (Božić, Uskrs, Svetoga Savu)

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- prepoznaje Crkvu kao posebnu zajednicu

DOBRA

- objašnjava Crkvu kao zajednicu radosti u koju ulazimo krštenjem

VRLO DOBRA

- opisuje Crkvu kao zajednicu radosti u koju ulazimo krštenjem

IZNIMNA

- svojim riječima objašnjava Crkvu kao zajednicu radosti u koju ulazimo krštenjem

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: Crkva - krštenje i zajedništvo u Kristu i radosti; krsna slava; blagdani i Božji ugodnici

Preporučeni sadržaji za učenje i poučavanje: Uzdizanje Časnoga Križa, Prepodobna mati Paraskeva, Sv. Kozma i Damjan, Vavedenje, Detinjci, Sv. Prvomučenic i arhiđakon Stefan, Sv. Maksim Ispovjedalac, Sretenje Gospodnje.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Učenik posjećuje hram i upoznaje osnovna obilježja pravoslavnih hramova.

BOGOSLOVLJE I ŽIVOT

46

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
OŠ PV C.2.1. Na kraju druge godine poučavanja predmeta Pravoslavljeni vjeronauk u konceptu Bogoslovlje i život učenik opisuje službe u liturgiji i monašku službu.	Upoznaje liturgijske službe (episkop, svećenik, đakon, narod Božji) i prepoznaje njihovu povezanost. Objašnjava tko su monasi i dovodi ih u vezu sa liturgijom.	ZADOVOLJAVAJUĆA <ul style="list-style-type: none">• prepoznaje liturgijske službe na vizualnoj osnovi DOBRA <ul style="list-style-type: none">• prepoznaje liturgijske službe VRLO DOBRA <ul style="list-style-type: none">• imenuje liturgijske službe IZNIMNA <ul style="list-style-type: none">• opisuje liturgijske službe

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
OŠ PV C.2.2. Na kraju druge godine poučavanja predmeta Pravoslavljeni vjeronauk u konceptu Bogoslovlje i život objašnjava svoju službu u Crkvi kao člana naroda Božjega.	Uočava da je i sâm važan i poseban u životu Crkve. Prepoznaje svoju ulogu kao člana naroda Božjega u Crkvi.	ZADOVOLJAVAJUĆA <ul style="list-style-type: none">• prepoznaje različite vrste služenja DOBRA <ul style="list-style-type: none">• opisuje različite vrste služenja u Crkvi VRLO DOBRA <ul style="list-style-type: none">• povezuje naučeno o služenju sa životom IZNIMNA <ul style="list-style-type: none">• objašnjava svoju ulogu u služenju Crkvi

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: evanđeoske priče; smirenost i poslušnost; monaški put

Preporučeni sadržaji (priče): Kristovo prvo čudo (Jn 2,1–11), Čudesni ribolov (Lk 5,1–11), Smirivanje bure (Lk 8,22–25), Bogati mladić (Mt 19,16–26).

Preporučeni su sadržaji priče iz knjige, Starečnik za djecu: Obučar iz Aleksandrije i Istinski velik.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Nazočiti svetoj liturgiji i na primjeru odora razlikovati liturgijske službe. Ukoliko učitelj već nije svećenik, dovesti svećenika na sat i upoznati djecu sa njim.

PODVIG I UMJETNOST

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
<p>OŠ PV D.2.1.</p> <p>Na kraju druge godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost objašnjava da života svetih kao svjedočanstva života u vjeri imaju posebno mjesto u životu Pravoslavne Crkve.</p>	<p>Govori tko su sveti.</p> <p>Opisuje načine na koje su sveti ljudi ugodili Bogu (osobna vjera).</p> <p>Prepoznaje života svetih kao svjedočanstva života u vjeri.</p> <p>Prepoznaje mjesto života svetih u bogoslužnom životu Crkve.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje važnost vjere za život u Crkvi <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje odraz svjedočanstva vjere svetih <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje života svetih kao svjedočanstva života Crkve <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • objašnjava da života svetih kao svjedočanstva života u vjeri imaju posebno mjesto u bogoslužnom životu Crkve

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
<p>OŠ PV D.2.2.</p> <p>Na kraju druge godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost izgovara sadržaje molitava i pjeva duhovne pjesme, tropare i kondake.</p>	<p>Objašnjava ulogu i važnost duhovnih pjesama.</p> <p>Objašnjava molitvenu uporabu brojanice.</p> <p>Prepoznaje tropar i kondak kao kratke crkvene pjesničke forme.</p> <p>Kreativno izražava sadržaje duhovnih pjesama.</p> <p>Pjeva duhovne pjesme.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje sadržaje molitava, duhovnih pjesama, tropara i kondaka <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje sadržaje molitava, duhovnih pjesama, tropara i kondaka <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • uz učiteljevu pomoć izgovara sadržaje molitava, duhovnih pjesama, tropara i kondaka <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • samostalno izgovara sadržaje molitava, duhovnih pjesama, tropara i kondaka

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: život svetih - svjedočanstva vjere; molitve; duhovne i crkvene pjesme (tropar i kondak)

Služeći se primjerima iz života svetih (sveti Nikola, sveti Dimitrije, sveti Sava) učenik prepoznaje ulogu molitve. Preporučena molitva za usvajanje jest molitva Anđelu čuvaru. U svrhu molitve koristiti brojanicu. Učenik interpretira tropar svoje slave. Preporučene (neobvezne) duhovne pjesme su: Hajte braćo beloj crkvi, Vitlejeme slavni grade, Slavimo te Hriste.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Živote svetih prikazati u formi stripa, plakata ili knjižice. Duhovne pjesme pjevati u zbornom obliku.

Nabaviti više različitih brojanica u svrhu objašnjavanja upotrebe istih.

OBJAVA

ISHOD

OŠ PV E.2.1.

Na kraju druge godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Objava preporučava evanđeoske priče.

RAZRADA ISHODA

Početno upoznajе evanđeoske priče.
Upoznajе priče koje govore o Kristovim čudima.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- prepoznaje o kojoj je priči riječ na osnovi slika i osnovnih pojmova

DOBRA

- prepoznaje i imenuje likove priče u osnovnim crtama

VRLO DOBRA

- uz učiteljevu pomoć preporučava evanđeosku priču

IZNIMNA

- samostalno preporučava događaje obrađenih priča

48

ISHOD

OŠ PV E.2.2.

Na kraju druge godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Objava obrazlaže da se Bog otkriva u smirenom i poslušnom srcu i prepoznaje posebnost monaškog puta ka Bogu.

RAZRADA ISHODA

Prepoznaje smirenost i poslušnost kao put ka Bogu.
Izražava da se Bog otkriva smirenima i poslušnima.
Opisuje smirene i poslušne načine ponašanja u današnjem svijetu i ističe svojim riječima da nas te osobine vode ka liturgiji.
Prepoznaje put monaštva kao poseban način stjecanja smirenosti i poslušnosti.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- prepoznaje smirenost i poslušnost kao put ka Bogu

DOBRA

- uočava značaj smirenosti i poslušnosti te monaškog puta

VRLO DOBRA

- uz učiteljevu pomoć opisuje primjerima smirenost i poslušnost te monaški put

IZNIMNA

- svojim riječima opisuje i daje primjer smirenosti i poslušnosti te monaškog puta

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: evanđeoske priče; smirenost i poslušnost; monaški put

Preporučeni sadržaji (priče): Kristovo prvo čudo (Jn 2,1–11), Čudesni ribolov (Lk 5,1–11), Smirivanje bure (Lk 8,22–25), Bogati mladić (Mt 19,16–26).

Preporučeni su sadržaji priče iz knjige Starečnik za djecu: Obučar iz Aleksandrije i Istinski velik.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Gledati tematske biblijske animirane filmove, biblijske slikovnice. Izraditi problemske situacije u kojima su jedino smirenost i poslušnosti rješenja.

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE USVOJENOSTI

OŠ PV A.3.1.

Na kraju treće godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik prikazuje liturgiju kao zajednicu ličnosti u ljubavi.

Opisuje liturgiju kao zajednicu ljubavi Boga, ljudi i prirode.

Objašnjava pojam ličnosti i povezuje ju s ljubavlju upućujući na važnost svakoga liturgijskog dionika.

Objašnjava ulogu episkopa u prinošenju darova, poučavanju o vjeri i ljubavi.

Izražava da je episkop ikona Kristova i da se u njegovoj ličnosti čuva jedinstvo zajednice.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- opisuje liturgiju kao zajednicu ljubavi Boga, ljudi i prirode

DOBRA

- svojim riječima opisuje pojam ličnosti i važnost ljubavi za postojanje liturgijske zajednice

VRLO DOBRA

- svojim riječima opisuje pojam ličnosti i važnost ljubavi za postojanje liturgijske zajednice, ističući episkopa koji čuva jedinstvo zajednice

IZNIMNA

- svojim riječima opisuje pojam ličnosti i važnost ljubavi za postojanje liturgijske zajednice na čelu s episkopom, naglašavajući da on kao ikona Kristova na liturgiji čuva jedinstvo i prinosi darove

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE USVOJENOSTI

OŠ PV A.3.2.

Na kraju treće godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik obrazlaže smisao liturgijskoga teksta i pjeva liturgijske pjesme.

Izgovara tekst liturgijskih pjesama
Prva i druga slava te Tijelo Kristovo primite.

Prepoznaje i opisuje značenje teksta liturgijskih pjesama.

Pjeva liturgijske pjesme.

Pjeva duhovne pjesme.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- prepoznaje tekst i pjeva liturgijske pjesme

DOBRA

- prepoznaje tekst i pjeva liturgijske pjesme

VRLO DOBRA

- obrazlaže značenje riječi u tekstu pjesme i pjeva liturgijske pjesme

IZNIMNA

- obrazlaže značenje riječi u tekstu pjesme i pjeva liturgijske pjesme

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE USVOJENOSTI

OŠ PV A.3.3.

Na kraju treće godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik prikazuje značenje i smisao stvari u euharistiji.

Definira tvar kao ono što pripada stvorenoj prirodi i što se preko nas treba uznijeti k Bogu.

Prije svih stvari učenik navodi kruh i vino, koji imaju liturgijsku uporabu.

Objašnjava da su darovi prirode (tvar) darovi blagodarnosti Bogu Ocu, da s pomoću tih darova liturgija preobražava svijet.

Obrazlaže smisao stvari u euharistiji, naglašava da je euharistija svijet u malome jer se u njoj prinosi ikonično cjelokupna tvorevina.

Prikazuje euharistiju kao sjedinjenje s Bogom Ocem putem tijela i krvi Sina Božjega.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- navodi stvari koje se upotrebljavaju u liturgiji

DOBRA

- objašnjava pojam euharistije i uporabu stvari u njoj

VRLO DOBRA

- ističe smisao stvari u liturgijskom blagodarenju (euharistiji)

IZNIMNA

- prikazuje u kratkim crtama značenje i smisao stvari te euharistije u liturgijskoj okolini, posebno naglašavajući sjedinjenje Boga i čovjeka u euharistiji

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: liturgija – zajednica ljubavi; liturgijske pjesme; euharistija

Učenik na temelju svetopisamskoga izvještaja o Adamovu grijehu shvaća što znači ne biti u zajedništvu s Bogom te da ljubav i lični odnos vode prema ispunjenju liturgijskoga zajedništva. Učenik na primjeru proizvodnje vina i kruha prepoznaje važnost stvari za ljudsko postojanje u svakodnevnoj i liturgijskoj okolini. Učitelj svojevrijedno bira duhovne pjesme. Preporučene su duhovne pjesme: Dva anđela šetaše, Oj, badnjače, badnjače, Nedelja u hramu.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Donijeti primjere liturgijskih stvari u školu (kruh, vino). Ukoliko postoji mogućnosti umijesiti kruh u školi.

CRKVA

ISHOD

OŠ PV B.3.1.

Na kraju treće godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik istražuje odnos Boga, svijeta i čovjeka u Crkvi.

RAZRADA ISHODA

Uočava da je čovjek posrednik između Boga i prirode.

Upoznaje primjere služenja bližnjima.

Prepoznaje da je svijet skup konkretnih vrsta živih bića koja su ujedinjena, jedna drugima potrebna te da čine veliku zajednicu ljubavi – Crkvu.

Objašnjava da je svijet stvoren ljubavlju Božjom, a da smo mi pozvani čuvati ga.

Objašnjava odnos Boga svijeta i čovjeka kroz bogoslužni smisao slavljenja blagdana i svetaca (Božića, Uskrsa).

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- prepoznaje odnos između Boga, svijeta i čovjeka u Crkvi

DOBRA

- opisuje odnos između Boga, svijeta i čovjeka u Crkvi

VRLO DOBRA

- objašnjava odnos između Boga, svijeta i čovjeka u Crkvi

IZNIMNA

- istražuje odnos između Boga, svijeta i čovjeka u Crkvi

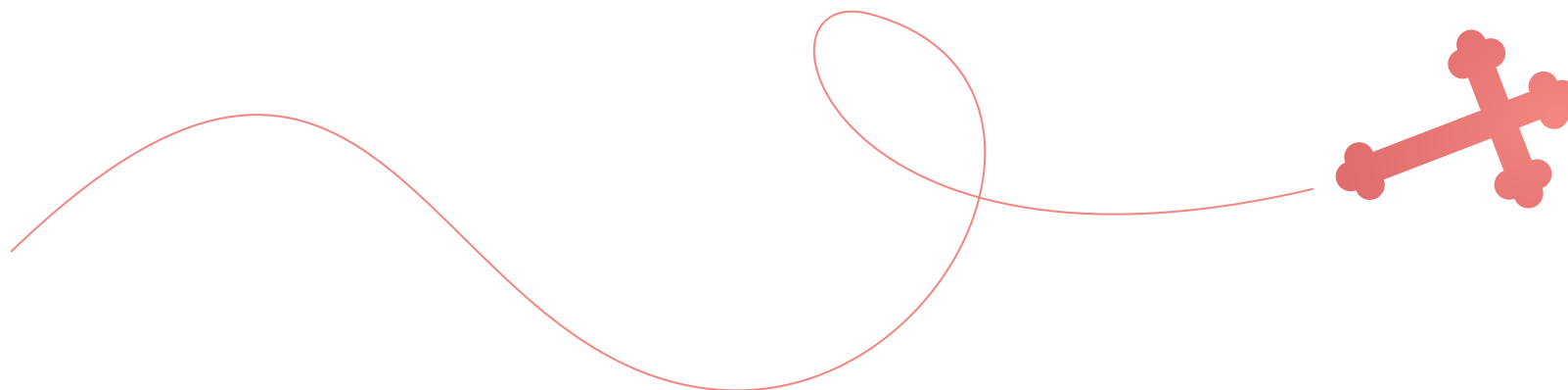
SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: odnos Boga, svijeta i čovjeka, proslava blagdana i svetaca

Preporučeni sadržaji za učenje i poučavanje: Stradanje svetoga Ivana Krstitelja, Sv. Arhangel Mihailo, Materice, Sv. Ignjacije Bogonosac, Sv. Trifun, Cvjetnica, Sv. Nikolaj Žički, Sv. Georgije, Preobraženje Gospodnje.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Učenici mogu napraviti intervju sa drugim učenicima iz škole ili anketu o tome kako ljudi doživljavaju Boga, da li čovjek zaboravlja Boga, da li čovjek doprinosi očuvanju svijeta.

BOGOSLOVLJE I ŽIVOT

ISHOD

OŠ PV C.3.1.

Na kraju treće godine poučavanja predmeta Pravoslavljeni vjeronauk u konceptu Bogoslovlje i život Ističe da je Bog iz ljubavi stvorio svijet.

RAZRADA ISHODA

Upoznaje da je Bog stvorio svijet slobodno, iz ljubavi.

Prepoznaje različitost i razdijeljenost Boga, ljudi i prirode.

Prihvaća da svijet ne može bez Boga i da je bez Njega smrtnan.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- prepričava priču o stvaranju svijeta

DOBRA

- povezuje stvaranje s Božjom ljubavi

VRLO DOBRA

- opisuju da Bog želi da svijet živi vječno

IZNIMNA

- ističe da je Bog iz ljubavi stvorio svijet i želi da svijet živi vječno

52

ISHOD

OŠ PV C.3.2.

Na kraju treće godine poučavanja predmeta Pravoslavljeni vjeronauk u konceptu Bogoslovlje i život odgovorno se ponaša prema drugima i svijetu.

RAZRADA ISHODA

Usvaja ekološke teme o brizi prema Božjoj tvorevini.

Prepoznaje svoju i ulogu Crkve u razvoju ekološke svijesti i djelatnosti.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- prepoznaje Božju brigu o svijetu

DOBRA

- uviđa postojanje Božje brige u svom životu

VRLO DOBRA

- opisuju pravila odgovorna ponašanja prema Božjoj tvorevini

IZNIMNA

- daje primjere odgovorna ponašanja prema Božjoj tvorevini

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: Bog stvara iz ljubavi; čuvanje Božje tvorevine.

Učenik prepoznaje vlastitu odgovornost za tvorevinu u raznim aktivnostima (skupljanje starog papira, recikliranje itd.)

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Učenike potaknuti na stvaranje i stvaralačko izražavanje (likovno, pisano, glazbeno) te dovesti u vezu sa božanskim stvaranjem iz ljubavi. Prikazati posljedice ljudskog zagađivanja prirode u svrhu osvješćivanja na potrebu čuvanja Božje tvorevine.

PODVIG I UMJETNOST

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
<p>OŠ PV D.3.1.</p> <p>Na kraju treće godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavljeni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik ističe važnost molitve i podviga u životu pravoslavnoga kršćanina.</p>	<p>Opisuje vrijednosti molitve, posta i pokajanja služeći se primjerima iz evanđeoskih priča.</p> <p>Objašnjava svrhu molitve, posta i pokajanja u odnosu prema Bogu, svijetu i bližnjemu.</p> <p>Povezuje molitvu, post i pokajanje sa likom i djelom svetoga Save.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> navodi primjere osobnoga molitvenog života <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> navodi primjere iz evanđeoskih priča i života svetih u odnosu prema molitvi, postu i pokajanju <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> definira osnovne vrijednosti posta, molitve i pokajanja u odnosu prema Bogu, svijetu i bližnjemu <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> ističe važnost molitve i pokajanja u životu pravoslavnoga kršćanina

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
<p>OŠ PV D.3.2.</p> <p>Na kraju treće godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavljeni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik ističe da je stvaralaštvo jedan od izraza čovjekove bogolikosti.</p>	<p>Opisuje umjetničke izraze Pravoslavne Crkve.</p> <p>Opisuje temeljna obilježja crkvene umjetnosti.</p> <p>Opisuje različitosti izraza crkvene umjetnosti.</p> <p>Iskazuje poštovanje prema ikonama, cjeliva ih, slika.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> prepoznaje različitosti crkvenih umjetničkih izraza <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> imenuje različite stilove crkvenog umjetničkog izraza <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje ulogu crkvenoga pjevanja u životu Crkve <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> stvaralački izražava usvojene sadržaje pojedinih stilova crkvene umjetnosti

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: molitva i podvig; stvaralaštvo u crkvenoj umjetnosti

Istaknuti važnost molitve, posta i pokajanja na primjerima iz evanđeoskih priča, poput Priče o cariniku i farizeju (Lk 18,10–14) te Priče o milosrdnome ocu (izgubljenome sinu – Lk 15,11–32). Učenik ističe ulogu svetoga Save i njegove prosvjetiteljske djelatnosti koristeći se pričama o njemu.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Naložiti učenicima da probaju da određeno razdoblje poste uz pojačan molitveni život. Učenici trebaju usporediti djela svetovne i crkvene umjetnosti (npr. slike i ikone, svetovnu i duhovnu glazbu).

OBJAVA

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
OŠ PV E.3.1. Na kraju treće godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Objava učenik detaljno upoznaje priču o stvaranju svijeta i čovjeka.	Utvrđuje svetopisamsku priču stvaranja po danima. Prepoznaje da Bog stvara svijet iz ljubavi. Ističe da svijeta nekada nije bilo. Zaključuje da je čovjek stvoren da nalikuje na Boga.	ZADOVOLJAVAJUĆA <ul style="list-style-type: none">• prepričava priču o stvaranju svijeta i čovjeka DOBRA <ul style="list-style-type: none">• prepoznaje stvoreno od Boga i stvoreno od čovjeka VRLO DOBRA <ul style="list-style-type: none">• uočava različitost stvorenih bića i čovjeka IZNIMNA <ul style="list-style-type: none">• utvrđuje da je Bog stvorio svijet i čovjeka kao posebno biće

54

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
OŠ PV E.3.2. Na kraju treće godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk objašnjava ispravan odnos prema bližnjima na temelju odabranih novozavjetnih priča.	Upoznaje sadržaje poučnih novozavjetnih priča o Božjoj brizi za čovjeka (O milostivom ocu – izgubljenom sinu; Carinik i farizej, Lazar i bogataš (Lk. 16, 19-31), Uskrsnuće Jairove kćeri – Lk. 8, 41-56)) Upoznaje pravilne oblike ponašanja na temelju navedenih priča.	ZADOVOLJAVAJUĆA <ul style="list-style-type: none">• interpretira svetopisamske i poučne priče DOBRA <ul style="list-style-type: none">• ističe pouku iz obrađenih priča. VRLO DOBRA <ul style="list-style-type: none">• povezuje naučeno sa sadašnjim životom IZNIMNA <ul style="list-style-type: none">• pronalazi osobne primjere Božje prisutnosti u životu

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Tem: Biblija o stvaranju svijeta; Biblijske priče o brizi Božjoj

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Božja briga o svijetu može se objasniti i starozavjetnim primjerima (màna u pustinji- 2.Moj. glava 16, sv. Iliju hrane gavranovi- 1 Car. 17,1-7, Danijel i lavovi- Dan.glava 6, itd.) i poučnim pričama (Neobični prosjak – iz Starečnika za djecu).

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE USVOJENOSTI

OŠ PV A.4.1.

Na kraju četvrte godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik identificira sebe kao aktivnoga dionika konkretne liturgijske zajednice.

Stavlja sebe u odnos prema drugim dionicima liturgije kao Tijela Kristova.

Pronalazi svoje mjesto u liturgijskom sabranju.

Upoznaje odnose krjepost – sloboda – liturgija.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- traži objašnjenja za važnost pripadnosti konkretnoj liturgijskoj zajednici

DOBRA

- daje primjer pripadnosti konkretnoj liturgijskoj zajednici

VRLO DOBRA

- iskazuje pripadnost konkretnoj liturgijskoj zajednici

IZNIMNA

- pronalazi svoje mjesto u konkretnoj liturgijskoj zajednici

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE USVOJENOSTI

OŠ PV A.4.2.

Na kraju četvrte godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik opisuje značenje liturgijskih pjesama i pjeva ih.

Spreman je za aktivnije sudjelovanje u liturgiji pjevanjem liturgijskih pjesama: Dostojno je, Blagosloven koji dolazi, Da se ispune usta naša i Vidjesmo svjetlost istinitu.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- prepoznaje smisao teksta i pjeva liturgijske pjesme

DOBRA

- prepoznaje smisao teksta i pjeva liturgijske pjesme

VRLO DOBRA

- obrazlaže smisao teksta i pjeva liturgijske pjesme

IZNIMNA

- obrazlaže smisao teksta i pjeva liturgijske pjesme

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE USVOJENOSTI

OŠ PV A.4.3.

Na kraju četvrtre godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik tumači liturgijsko jedinstvo ljudi i prirode u Kristu.

Svojim riječima objašnjava ikoničnost strukture službi i radnji u liturgiji s Kraljevstvom Božjim (episkop – ikona Kristova; svećenik – ikona apostola; đakon – ikona anđela; laos – ikona svetih u kraljevstvu Božjemu).

ZADOVOLJAVAJUĆA

- povezuje strukturu službi i radnji u liturgiji s kraljevstvom Božjim

DOBRA

- svojim riječima opisuje strukturu službi i radnji u liturgiji s kraljevstvom Božjim

VRLO DOBRA

- uz učiteljevu pomoć tumači strukturu službi i radnji u liturgiji s kraljevstvom Božjim

IZNIMNA

- samostalno tumači strukturu službi i radnji u liturgiji s kraljevstvom Božjim

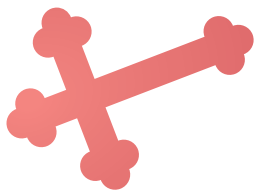
56

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: liturgija – konkretna zajednica; liturgijske pjesme; liturgijsko jedinstvo

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Povezati se sa parohijskom zajednicom u svrhu prepoznavanja učeničke uloge u narodu Božjem.

CRKVA

ISHOD

OŠ PV B.4.1.

Na kraju četvrte godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik objašnjava da je svijet stvoren da postane Crkva i živi vječno.

RAZRADA ISHODA

Prepoznaje zajednicu kao osnovu života i način postojanja ljudi.

Povezuje pojam zajedništva sa proslavom blagdana i svetaca Božjih (Božića, Uskrsa i Svetoga Save).

Opisuje Crkvu kao zajednicu s Bogom koju biramo

i u kojoj dobivamo vječno postojanje

Prepoznaje da je cilj stvaranja svijeta da svijet postane Crkva i živi vječno.

Razvija svijest o životu, ali i o vječnome životu kao daru Božjemu.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- prepoznaje Crkvu kao cilj stvaranja svijeta

DOBRA

- opisuje cilj stvaranja svijeta

VRLO DOBRA

- uz učiteljevu pomoć objašnjava da je svijet stvoren da postane Crkva i živi vječno

IZNIMNA

- samostalno objašnjava da je svijet stvoren da postane Crkva i živi vječno

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: cilj stvaranja je Crkva; blagdani i svetci

Preporučeni sadržaji za učenje i poučavanje: Uspenije Presvete Bogorodice (Velika Gospa), Sv. apostoli Petar i Pavle, Sv. tri jerarha, Oci, Lazareva subota, Veliki četvrtak, Veliki petak, Vaznesenje Gospodnje; Sv. Vasilije Ostroški, Sv. apostol Toma, Sv. Ivan Damašćanin.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Učenici izrađuju plakate ili umne mape koje se tematski tiču blagdana ili svetaca.

BOGOSLOVLJE I ŽIVOT

ISHOD

OŠ PV C.4.1.

Na kraju četvrte godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovlje i život učenik tumači molitvu Gospodnju.

RAZRADA ISHODA

Usvaja pojmove iz molitve Gospodnje i može ih objasniti svojim riječima, navesti primjere i likovno obraditi.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- prepoznaje značenje molitve Gospodnje

DOBRA

- pronalazi primjere vezane uz molitvu Gospodnju

VRLO DOBRA

- objašnjava ključne pojmove

IZNIMNA

- tumači ključne riječi iz molitve na vlastitim primjerima

58

ISHOD

OŠ PV C.4.2.

Na kraju četvrte godine poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovlje i život učenik primjenjuje kršćanske krjeposti.

RAZRADA ISHODA

Učenik shvaća važnost krjeposnog života i pogubnost grijeha kao promašaja i izostanka istinske ljubavi.

Prepoznaje i primjenjuje krjeposti u kontekstu zajedništva i odnosa prema drugima.

Prepoznaje značaj posta u svrhu dostizanja krjeposti i na kraju sjedinjenja sa Kristom kroz euharistiju.

Povezuje osobnu i opću dobrobit.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- nabraja kršćanske krjeposti

DOBRA

- navodi primjere kršćanskih krjeposti

VRLO DOBRA

- objašnjava važnost krjeposnoga života

IZNIMNA

- primjenjuje kršćanske krjeposti u svojem životu

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
<p>OŠ PV C.4.3.</p> <p>Na kraju četvrte godine poučavanja predmeta Pravoslavlji vjeronauk u konceptu Bogoslovlje i život učenik objašnjava događaj prvotodnoga grijeha kao pogrešnu uporabu slobode.</p>	<p>Upoznaje značenje priče o prvotodnome grijehu i posljedicama pada.</p> <p>Prepoznaje da je grijeh promašaj cilja zbog kojeg je Bog stvorio svijet.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> • prepričava svetopisamski sadržaj <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • upoznaje pravilnu i nepravilnu uporabu slobode <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • povezuje naučeno s primjerima iz života <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • objašnjava događaj prvotodnoga grijeha kao pogrešnu uporabu slobode

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: molitva Gospodnja; kršćanske kreposti; prvotodni grijeh

Produbljuje znanje o pripovijesti o prvotodnome grijehu, objašnjava da je grijeh način odbijanja zajednice s Bogom i prihvaća da je smrt, kao posljedica stvorenosti, sastavni dio stvorene prirode.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Izraditi dnevnik vrlina u kojem bi učenik vršio introspekciju. Ilustrativno i scenski obraditi priču o prvotodnom grijehu.

PODVIG I UMJETNOST

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
<p>OŠ PV D.4.1.</p> <p>Na kraju četvrte godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavlji vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik opisuje važnost ikone u životu Crkve.</p>	<p>Opisuje ulogu ikone u Pravoslavnoj Crkvi.</p> <p>Opisuje važnost Bogorodičine i Gospodnje ikone.</p> <p>Opisuje načine na koje prepoznajemo pravoslavnu ikonu.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje važnost ikone <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • nabraja različite Bogorodičine i Gospodnje ikone <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje ulogu Bogorodičine i Gospodnje ikone u životu Pravoslavne Crkve <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje pojedine kanone Pravoslavne Crkve kojima raspoznajemo specifičnosti pravoslavne ikone

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE USVOJENOSTI

OŠ PV D.4.2.

Na kraju četvrte godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik ističe da je krjeposni život način kojim kršćanin teži stupiti u odnos ljubavi s Bogom i bližnjima.

Navodi kršćanske krjeposti (prema Vrlinoslovu).

Prepoznaje važnost krjepost kao puta ostvarivanja odnosa ljubavi s Bogom i ljudima.

Uočava specifičnosti krjeposnoga života svetih.

Prepoznaje svete kao primjere krjeposnoga života i zajednice ljubavi s Bogom.

Potaknut je truditi se u sebi razviti kršćanske kreposti.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- opisuje važnost krjeposnoga života

DOBRA

- nabraja kršćanske krjeposti

VRLO DOBRA

- opisuje ulogu krjeposnoga života koristeći se životama svetih i poučnim pripovijetkama

IZNIMNA

- ističe da je krjepošću moguće ostvariti odnos ljubavi s Bogom

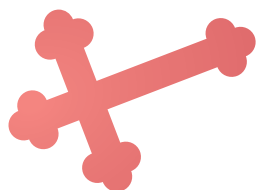
SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: ikona; kreposni život

Opisom pojedinih života svetih prepoznati važnost stjecanja kreposti u životu pravoslavnoga kršćanina.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Istaknuti specifičnosti pravoslavne ikone koristeći se primjerima ikone Bogorodice Trojeručice, Bogorodice Vladimirske i drugih. Opisati vezu ikone Bogorodice Trojeručice s ličnostima svetoga Ivana Damašćanina i svetoga Save.

OBJAVA

ISHOD

OŠ PV E.4.1.

Na kraju četvrte godine poučavanja predmeta Pravoslavljeni vjeronauk u konceptu Objava učenik prepoznaje važnost slobodnog odgovora na Kristov poziv u lični odnos – zajednicu slobode i ljubavi.

RAZRADA ISHODA

Upoznaje priče kojima Krist poziva ljude da slobodno, s vjerom i ljubavlju stupe u zajednicu s Njim.

Upoznaje se sa svetima koji su se odazvali Kristovu pozivu.

Povezuje priče o pozivanju apostola i slanju u svijet na propovijed s ispravnom uporabom slobode.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- prepričava sadržaj priča

DOBRA

- prepoznaje Kristov poziv u pričama

VRLO DOBRA

- objašnjava Krista koji nas poziva u lični odnos – zajednicu slobode i ljubavi

IZNIMNA

- doživljava Krista koji nas poziva u lični odnos – zajednicu slobode i ljubavi

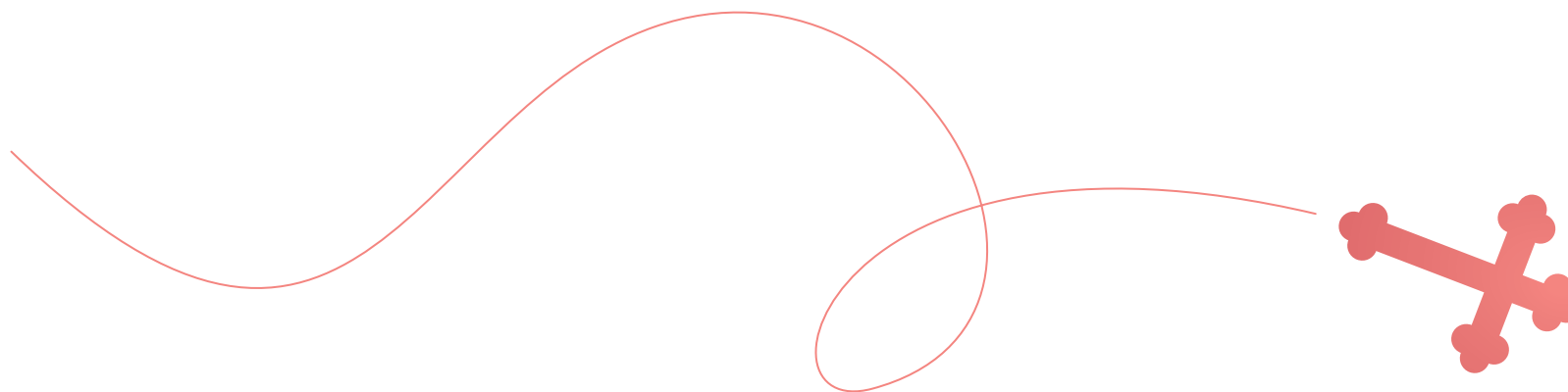
SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: lični (osobni) odnos u slobodi i ljubavi; pozivanje apostola

Naglasiti da svi imaju neku vrstu apostolske misije koja je ipak izraz slobode i ljubavi.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Obraditi ishod pomoću priče o talentima (Mt 25. 14-30) i evanđeoskim izvješćima o pozivanju apostola Petra, Andreja, Jakova, Ivana, Mateja i dr.

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE USVOJENOSTI

OŠ PV A.5.1.

Na kraju pete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik ispituje liturgisanje zajednice u Starome zavjetu.

Nabraja dionike starozavjetnoga bogoslužja.

Opisuje ulogu prvosvećenika, svećenika, levita i ostalih dionika hebrejske zajednice u bogoslužju.

Opisuje odore starozavjetnih sveštenoslužitelja i uspoređuje ih s današnjim odorama.

Obrazlaže smisao žrtve u hebrejskome bogoslužnom životu.

U analizi hebrejskoga bogoslužnog života prepoznaje liturgijske elemente.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- opisuje dionike starozavjetne hebrejske bogoslužne zajednice

DOBRA

- obrazlaže ulogu starozavjetnih sveštenoslužitelja u prinošenju žrtve

VRLO DOBRA

- prikazuje bogoslužni život starozavjetne zajednice

IZNIMNA

- uspoređuje liturgisanje zajednice u Starome zavjetu i danas

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE USVOJENOSTI

OŠ PV A.5.2.

Na kraju pete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik uz učiteljevu pomoć istražuje bogoslužnu uporabu starozavjetnih knjiga.

Imenuje starozavjetne knjige koje se najčešće upotrebljavaju u bogoslužjima (Psaltir, parimeji – odabrani dijelovi starozavjetnih knjiga).

Uz učiteljevu pomoć istražuje bogoslužnu uporabu starozavjetnoga teksta.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- imenuje starozavjetne knjige koje se upotrebljavaju u bogoslužju

DOBRA

- ističe starozavjetne motive u bogoslužju

VRLO DOBRA

- uspoređuje bogoslužni i starozavjetni tekst

IZNIMNA

- uz učiteljevu pomoć istražuje bogoslužnu uporabu starozavjetnih knjiga

ISHOD**OŠ PV A.5.3.**

Na kraju pete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik zaključuje da nam liturgija u Kristovoj žrtvi kao ispunjenju starozavjetnih žrtava daje lijek besmrtnosti.

RAZRADA ISHODA

Opisuje euharistiju kao zajednički čin prinošenja darova prirode kruha i vina.

Objašnjava starozavjetno shvaćanje smrti (šeol, izraz "I bi pribran rodu svojemu", očekivanje Mesije/Spasitelja).

Prikazuje liturgijske elemente u starozavjetnom odnosu prema Bogu (uloga žrtve).

Zaključuje da je liturgija u činu euharistije objava Kristove pobjede nad smrću i volje da se sjedinimo s Njim te da su darovi prirode lijek besmrtnosti, prema svetom Ignjatiju Antiohijskome.

RAZINE USVOJENOSTI**ZADOVOLJAVAJUĆA**

- opisuje starozavjetno shvaćanje žrtve i smrti te liturgije kao lijeka besmrtnosti

DOBRA

- uz učiteljevu pomoć objašnjava starozavjetno shvaćanje žrtve i smrti te liturgije kao lijeka besmrtnosti

VRLO DOBRA

- samostalno objašnjava starozavjetno shvaćanje žrtve i smrti te liturgije kao lijeka besmrtnosti

IZNIMNA

- zaključuje da Kristova žrtva nadilazi svaku žrtvu i da nam daje lijek besmrtnosti u euharistiji

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: starozavjetna zajednica; stari zavjet u bogoslužju, žrtvoprinošenje

Učenik na primjeru slavljenja starozavjetnih blagdana (Pedesetnice, Sjenica itd.) može ispitati ulogu zajednice u bogoprosavljanju. Učenik na primjeru psalamskih tekstova upoznaje izvorni bogoslužni govor slavljenja Boga.

Učenik na primjeru susreta između Abrahama i Melhisedeka te darivanja kruha i vina vidi prasluku euharistije, najavu oslobođenja od smrti i pobjede nad njom. Uspoređuje starozavjetno žrtvo-prinošenje i liturgijsko prinošenje darova prirode.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Učenike uputiti na čitanje Starog zavjeta (knjiško izdanje ili internetske stranice koje sadrže Sveto pismo). Izraditi ppt prezentaciju o zajednici u Starom zavjetu (učenici prikupljaju potrebne podatke i objedinjuju).

CRKVA

ISHOD

OŠ PV B.5.1.

Na kraju pete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik analizira sličnosti u strukturi starozavjetne i novozavjetne Crkve.

RAZRADA ISHODA

Navodi starozavjetna sabranja oko jedne ličnosti koja upućuju na Novi zavjet i najavljuju Krista i Crkvu.

Povezuje priču o Noinoj korabliji (kovčegu, škrinji) s Crkvom kao brodom spasenja.

Izvodi zaključak da su starozavjetni događaji i starozavjetna Crkva ikona i praslika sabranja oko Krista u Crkvi.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- prepoznaje starozavjetne ličnosti i događaje koji upućuju na Krista i Crkvu

DOBRA

- opisuje starozavjetne događaje koji upućuju na Krista i Crkvu

VRLO DOBRA

- povezuje starozavjetne ličnosti i događaje s Kristom i njegovom Crkvom

IZNIMNA

- analizira sličnosti u strukturi starozavjetne i novozavjetne Crkve

ISHOD

OŠ PV B.5.2.

Na kraju pete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik ističe važnost blagdana u životu pravoslavnoga kršćanina.

Objašnjava povijest nastanka Gospodnjih (posebno istaknuti Božić, Uskrs) i Bogorodičnih blagdana.

Opisuje shvaćanje vremena koje sadržava sintagmu „crkvena godina“ (bogosluzni godišnji krug).

Prepoznaje da Crkva u povijesti živi liturgijsko vrijeme crkvene godine.

Opisuje obilježja krsne slave kao sabranja i obiteljskoga blagdana.

Ukazuje na Svetoga Savu kao crkvenu i školsku krsnu slavu.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- navodi podjelu crkvenih blagdana

DOBRA

- objašnjava nastanak Gospodnjih i Bogorodičnih blagdana

VRLO DOBRA

- otkriva da se blagdani prije svega proslavljaju u Crkvi na liturgijskom sabranju

IZNIMNA

- ističe važnost blagdana u životu pravoslavnoga kršćanina i prepoznaje nužnost vlastitoga sudjelovanja u njihovu euharistijskom slavljenju

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: starozavjetna Crkva; blagdani

Preporučeni sadržaji za učenje i poučavanje: Rođenje Presvete Bogorodice, Sv. Nikola, Sv. Ivan Krstitelj, Blagovijesti, Sv. Ilija, Pedesetnica.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Metodom Venovog dijagrama prikazati sličnosti i razlike starozavjetne i novozavjetne Crkve. Izraditi plakat ili urediti pano sa temom Crkvene godine – blagdanima u njoj.

BOGOSLOVLJE I ŽIVOT

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
<p>OŠ PV C.5.1.</p> <p>Na kraju pete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovlje i život učenik razlikuje osnovne elemente religije i kulture starog svijeta.</p>	<p>Upoznaje se s poviješću vjerovanja i religijskim idejama starih naroda.</p> <p>Upoznaje se s postojanjem poganskih mitova i legenda.</p> <p>Imenuje pojedine religije i vezuje ih uz narode i kulture.</p> <p>U vjerovanju hebrejskog naroda prepoznaje vjeru u jednoga Boga – Jahvea.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> navodi religije Staroga svijeta <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> povezuje religije Staroga svijeta s pojedinim narodima i tradicijama <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje svojim riječima religijske ideje starih naroda <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> uspoređuje religijska vjerovanja starih naroda

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
<p>OŠ PV C.5.2.</p> <p>Na kraju pete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovlje i život učenik prepoznaje odgojni sadržaj i smisao starozavjetne svetopisamske povijesti i Deset Božjih zapovijedi.</p>	<p>Upoznaje sadržaje svetopisamske povijesti.</p> <p>Prepričava svetopisamski opis uručenja Deset Božjih zapovijedi.</p> <p>Upoznaje sadržaj Deset Božjih zapovijedi.</p> <p>Tumači Božje zapovijedi</p> <p>Uočava odgojni sadržaj i smisao Božjih zapovijedi.</p> <p>Upoznaju Kristove zapovijedi ljubavi.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> nabraja Deset Božjih zapovijedi <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> ponavlja Deset Božjih zapovijedi i prepričava svojim riječima sadržaje svetopisamske povijesti <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> obrazlaže važnost Deset Božjih zapovijedi i pojedinih starozavjetnih događaja za izabrani Božji narod <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> spreman je izgrađivati vlastitu savjest u skladu s deset zapovijedikako Božje zapovijedi (Deset Božjih zapovijedi i Kristove zapovijedi ljubavi) uređuju naš odnos prema Bogu i drugom čovjeku

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: mitologija; deset Božjih zapovijedi

Susreće pojmove: kult, religija, mit, legende, monoteizam, politeizam itd. Opisuje vjerovanja naroda: Mezopotamije, Egipta, Judeje, starih Grka i Rimljana... Preporučuje se upoznatiglavna obilježja mitologije starih Slavena.

Učenik prepoznaje da je Stari zavjet „pedagog“ za Krista. Razumije kako su o odnosu prema zapovijedima u Starome zavjetu ovisile sudbina i pripadnost Božjemu narodu. Zapovijedi imaju prije svega odgojni smisao, one su putokazi prema ostvarenju zajednice između Boga i ljudi.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Učenici izrađuju prezentaciju ili plakat o pojedinoj mitologiji. Koristiti se mitolojskim enciklopedijama i priručnicima, internetom.

PODVIIG I UMJETNOST

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
OŠ PV D.5.1. Na kraju pete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik opisuje različite oblike svetosti u Pravoslavnoj Crkvi.	Otkriva važnost svetih kao uzora za ostvarivanje zajednice s Bogom. Povezuje različite oblike svetosti s različitim načinima proslavljanja Boga, poput proroka, pravednika, ispovjednika vjere, apostola. Objašnjava da nas na svetost poziva Isus Krist.	ZADOVOLJAVAJUĆA <ul style="list-style-type: none">• opisuje pojam svetost DOBRA <ul style="list-style-type: none">• nabraja pojedine oblike svetosti VRLO DOBRA <ul style="list-style-type: none">• opisuje pojedine oblike svetosti IZNIMNA <ul style="list-style-type: none">• ističe da nas na svetost poziva Isus Krist

66

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
OŠ PV D.5.2. Na kraju pete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik prepoznaje važnost i ulogu starozavjetnoga stvaralaštva.	Prepoznaje starozavjetne motive u pravoslavnoj ikonografiji. Opisuje važnost svetopisamskih spisa u životu Crkve, poput Staroga zavjeta i Psaltira, koji se objašnjava kao „pedagog“ prema Isusu Kristu. Ističe da Davidovi psalmi kao književno djelo pripadaju poetskomu stvaralaštvu hebrejskoga naroda. Ističe bogousmjerenost života starozavjetnih ličnosti i starozavjetnoga duhovno-umjetničkog stvaralaštva.	ZADOVOLJAVAJUĆA <ul style="list-style-type: none">• uočava povezanost starozavjetnih djela i događaja u bogoslužnom životu Pravoslavne Crkve DOBRA <ul style="list-style-type: none">• otkriva ljepotu umjetničkoga stvaralaštva Staroga zavjeta VRLO DOBRA <ul style="list-style-type: none">• opisuje ulogu Psaltira i knjige Staroga zavjeta u bogoslužnom životu Crkve IZNIMNA <ul style="list-style-type: none">• ističe ulogu i važnost starozavjetnoga duhovno-umjetničkog stvaralaštva

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: svetost; starozavjetno stvaralaštvo

Primjerima iz života sv. Dimitrija i sv. Kirila i Metodija ističe osobitost i važnost različitih oblika svetosti.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Potaknuti učenike na samostalno stvaralaštvo (skulptura od glinamola, ikone, poezija) sa starozavjetnim motivima.

OBJAVA

ISHOD

OŠ PV E.5.1.

Na kraju pete godine poučavanja predmeta Pravoslavljeni vjeronauk u konceptu Objava učenik interpretira svetopisamske sadržaje Staroga zavjeta o Božjoj brizi o svijetu i čovjeku od stvaranja do dolaska Kristova.

RAZRADA ISHODA

Upoznaje Sveto pismo kao knjigu, njezin nastanak i podjelu.

Upoznaje priče i ličnosti iz Staroga zavjeta: Adam, Noa, babilonska kula, Abram, Jakov, Josip, Mojsije, carevi David i Solomon te proroci.

Prepoznaje starozavjetne praslike o Kristu i Crkvi.

Opisuje Božju brigu o svijetu i čovjeku.

Objašnjava kako je Bog pripremao svoj narod za dolazak Sina Božjega.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- prepričava starozavjetne priče

DOBRA

- pronalazi poruke starozavjetnih priča

VRLO DOBRA

- objašnjava poruke starozavjetnih priča

IZNIMNA

- primjenjuje naučeno u svojem životu

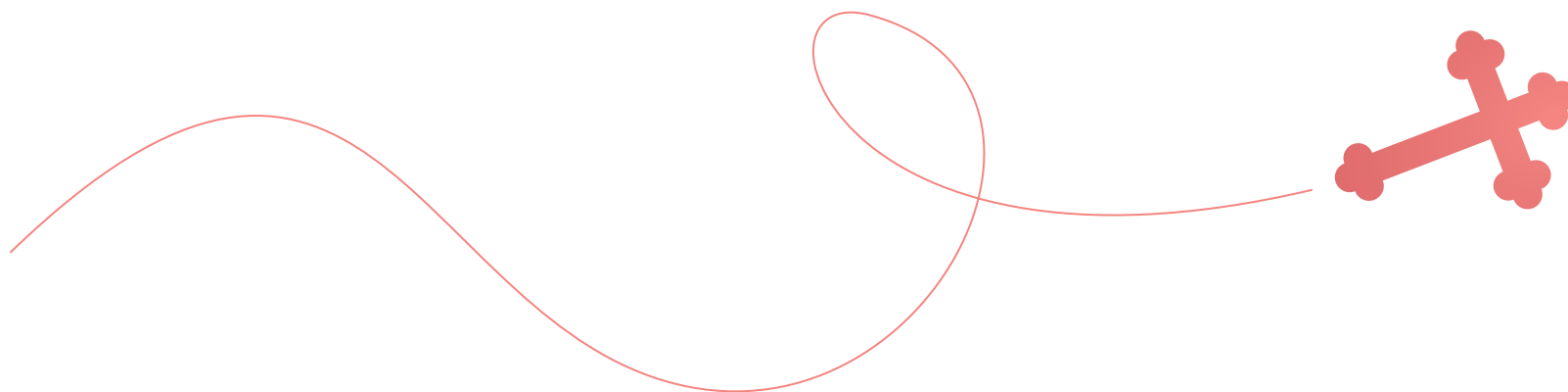
SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: starozavjetne ličnosti u pričama; proroci

Učenje i poučavanje o Božjoj brizi za svijet inkorporirano je u temu Proroc.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Čitati starozavjetne tekstove i interpretirati ih uz učiteljevu pomoć.

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE USVOJENOSTI

OŠ PV A.6.1.

Na kraju šeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik istražuje liturgisanje zajednice u Novome zavjetu.

Nabraja dionike bogoslužja prvih kršćanskih novozavjetnih zajednica.

Opisuje ulogu apostola, episkopa, prezvitera, đakona u liturgisanju prvih kršćanskih zajednica.

Navodi Kristove riječi potvrde kruha i vina kao tijela i krvi Njegove.

Prikazuje smisao tajne večere u kontekstu euharistije.

Istražuje sličnosti i razlike između liturgisanja prvobitne novozavjetne i današnje zajednice.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- opisuje dionike prvobitne novozavjetne i današnje bogoslužne zajednice

DOBRA

- opisuje ulogu liturgijskih službi u prvobitnoj novozavjetnoj i današnjoj bogoslužnoj zajednici

VRLO DOBRA

- prikazuje smisao euharistije u bogoslužnome životu prvobitne novozavjetne i današnje zajednice

IZNIMNA

- uspoređuje liturgisanje prvobitne novozavjetne i današnje zajednice

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE USVOJENOSTI

OŠ PV A.6.2.

Na kraju šeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik istražuje bogoslužnu uporabu novozavjetnih knjiga.

Navodi novozavjetne knjige koje se najčešće upotrebljavaju u bogoslužjima (Evanđelje, Poslanice, Djela apostolska).

Ističe uz učiteljevu pomoć novozavjetne motive u liturgijskom tekstu .

Prikazuje u kratkim crtama sličnost i istovjetnost bogoslužnog i novozavjetnog teksta.

Istražuje bogoslužnu uporabu novozavjetnog teksta.

Izražava svoju ulogu u liturgijskim čitanjima (kao mogući čitatelj i kao slušatelj).

Prihvaća poučnu vrijednost novozavjetnih tekstova.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- navodi novozavjetne knjige koje se upotrebljavaju u bogoslužju

DOBRA

- ističe novozavjetne motive u bogoslužju

VRLO DOBRA

- uz učiteljevu pomoć istražuje bogoslužnu uporabu novozavjetnih knjiga

IZNIMNA

- samostalno istražuje bogoslužnu uporabu novozavjetnih knjiga

ISHOD**RAZRADA ISHODA****RAZINE USVOJENOSTI****OŠ PV A.6.3.**

Na kraju šeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik zaključuje da je liturgijski život izraz slobodnoga dioništva u tajni Kristovoj.

Opisuje liturgijski život u Kristu i sadržaj izraza tajna Kristova.

Daje primjere liturgijskoga života.

Prikazuje smisao slobode u liturgijskom životu.

Prikazuje tajnu Kristovu kao izraz slobodne Božje volje.

Povezuje liturgijski život sa shvaćanjem tajne Kristove i kraljevstvom Božjim.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- opisuje liturgijski život i tajnu Kristovu

DOBRA

- prikazuje liturgijski život i tajnu Kristovu

VRLO DOBRA

- istražuje liturgijski život kao izraz slobode i tajnu Kristovu

IZNIMNA

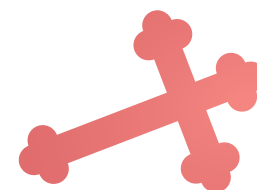
- zaključuje da je liturgijski život slobodno dioništvo u tajni Kristovoj

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: novozavjetna zajednica; novozavjetne knjige u bogoslužju; liturgijski život u Kristu

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Učenik ilustrira novozavjetnu zajednicu radom u skupini. Predlaže nacrt igrokaza o tajnoj večeri i novozavjetnom bogoslužju te sudjeluje u njemu. Učenik na primjeru uporabe crkvenoga kalendara pronalazi određeno liturgijsko čitanje bogoslužnih knjiga Evanđelja i Apostola. Napisati esej na temu „Sa svojom slobodom ostvarit ću...“. Učenik raspravlja o međuučeničkim i općenito međuljudskim odnosima s obzirom na pitanje slobode (Koliko sam slobodan u obitelji, školi, Crkvi, društvu?). Učenik u raspravi o slobodi razlikuje božansku i čovječju slobodnu volju te slobodu kao ikonu Božju i izbor.

CRKVA

ISHOD

OŠ PV B.6.1.

Na kraju šeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik zaključuje da je Crkva Kristova objavljena silaskom Svetoga Duha na apostole.

RAZRADA ISHODA

Navodi Crkvu u Jeruzalemu kao prvu liturgijsku zajednicu nakon Uzašašća Gospodnjeg kad je Duh Sveti u obliku ognjenih jezika sišao na apostole, na temelju Djela apostolskih.

Objašnjava osobitosti svjedočenja vjere u ranoj Crkvi.

Opisuje u kratkim crtama progone kršćana i kršćanske Crkve do Milanskog edikta i uspoređuje sa stanjem kršćanskih zajednica u svijetu.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- prepričava događaj silaska Svetoga Duha na apostole kao rođenja Crkve

DOBRA

- objašnjava da je blagdan silaska Svetoga Duha na apostole rođendan Crkve

VRLO DOBRA

- analizira novozavjetni događaj silaska Svetoga Duha na apostole

IZNIMNA

- zaključuje da je Crkva Kristova objavljena silaskom Svetoga Duha na apostole

ISHOD

OŠ PV B.6.2.

Na kraju šeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik opisuje sadržaj i smisao blagdana i proslave svetaca.

RAZRADA ISHODA

Nabraja blagdane Gospodnje i Bogorodičine.

Prepričava sadržaj blagdana (Božića i Uskrsa).

Ističe pouke u životima svetaca i objašnjava razlog njihovog proslavljanja.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- nabraja veće crkvene blagdane

DOBRA

- objašnjava sadržaj blagdana i slavljenja svetaca u odnosu na liturgiju

VRLO DOBRA

- razlikuje Bogorodične, Gospodnje i svetačke blagdane

IZNIMNA

- objašnjava smisao proslave crkvenog blagdana

ISHOD**OŠ PV B.6.3.**

Na kraju šeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik istražuje Crkvu kao zajednicu čovjeka i stvorene prirode s Bogom.

RAZRADA ISHODA

Objašnjava da je Crkva jedinstvo mnogih s Bogom preko jednoga, prvog u liturgiji – episkopa kao ikone Kristove.

Prepoznaje da je Crkva ostvarenje tajne Kristove kao cilja stvaranja svijeta.

Izvodi zaključak da se u ličnosti Kristovoj ostvaruje zajednica s Bogom, drugim ljudima i prirodom, na što upućuje liturgijski način postojanja Crkve.

RAZINE USVOJENOSTI**ZADOVOLJAVAJUĆA**

- prepoznaje Crkvu kao zajednicu čovjeka i stvorene prirode s Bogom

DOBRA

- opisuje Crkvu kao zajednicu čovjeka i stvorene prirode s Bogom

VRLO DOBRA

- povezuje Crkvu kao zajednicu čovjeka i stvorene prirode s Bogom s liturgijom

IZNIMNA

- istražuje kako se u Crkvi ostvaruje zajednica čovjeka i stvorene prirode s Bogom

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

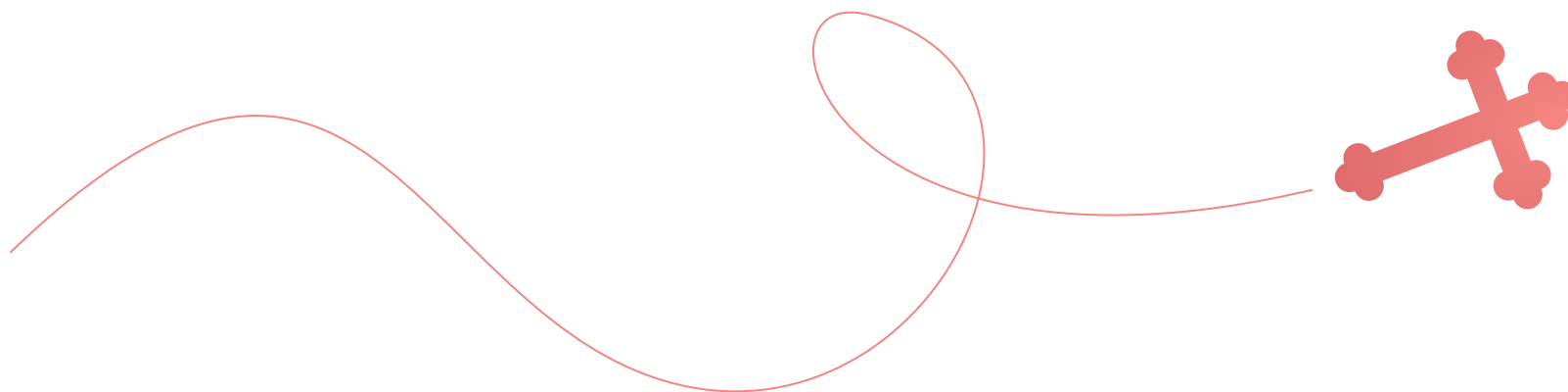
Teme: objavljena Crkva i sloboda kršćana; blagdani i svetci; Crkva – zajednica Boga, čovjeka i prirode

Preporučeni sadržaji za učenje i poučavanje blagdana i svetaca: Uzdizanje Časnoga Križa,

Prepodobna mati Paraskeva, Sv. Kozma i Damjan, Vvedenje, Detinjci, Sv. prvomučenik i arhiđakon Stefan, Sv. Maksim Ispovjedalac, Sretenje Gospodnje.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Izraditi vremensku crtu sa temom slobode kršćana od objavljene Crkve do Milanskog edikata. Ilustrativno prikazati podjelu blagdana.

BOGOSLOVLJE I ŽIVOT

ISHOD

OŠ PV C.6.1.

Na kraju šeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovlje i život učenik otkriva Kristovu tajnu kao tajnu spasenja svijeta i čovjeka.

RAZRADA ISHODA

Upoznaje se s evanđeoskim izvještajima o Gospodu Isusu Kristu.

U opisima Kristovih čuda prepoznaje ljubav Božju.

Ističe uskrsnuće Kristovo kao središnji događaj vjere.

Obrazlaže povezanost između tajne večere i svete liturgije, a u događaju silaska Svetoga Duha na apostole prepoznaje rođenje Crkve.

Tumači tekst Nicejsko-carigradskoga simbola vjere.

Upoznaje se s bogoslovnim temama Ekumenskih koncila.

Prepoznaje značaj Kapadocijskih otaca.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- uz učiteljevu pomoć opisuje Krista kao spasitelja

DOBRA

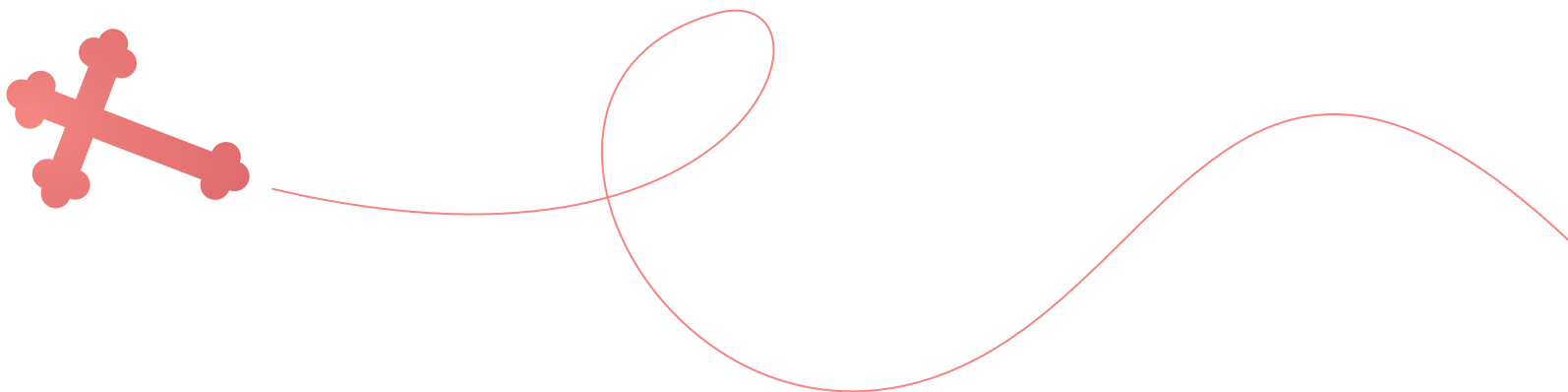
- opisuje Krista kao spasitelja

VRLO DOBRA

- uz učiteljevu pomoć povezuje evanđeoske izvještaje i sadržaj teksta Simbola vjere s Kristovom spasiteljskom ulogom

IZNIMNA

- povezuje evanđeoske izvještaje i sadržaj teksta Simbola vjere s Kristovom spasiteljskom ulogom

ISHOD**RAZRADA ISHODA****RAZINE USVOJENOSTI****OŠ PV C.6.2.**

Na kraju šeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavlje i život učenik proučava različita socijalna i etička pitanja društva u kojem živi.

Upozorava na problem siromaštva, gladi i (ne)pravedne raspodjele dobara.

Razgovara i trudi se pronaći rješenje za pravedniji svijet u skladu s evanđeoskim naukom.

Prepoznaje oblike borbe za socijalnu pravdu.

U evanđeoskom kontekstu upoznaje relaciju: ljubav – pravda.

Upoznaje značenje pojma dostojanstvo ličnosti.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- nabraja različite društvene probleme s kojima se suočava suvremeni čovjek

DOBRA

- nabraja različite društvene probleme s kojima se suočava suvremeni čovjek

VRLO DOBRA

- osvještava važnost kolektivnih i pojedinačnih inicijativa za prevladavanje različitih društvenih problema

IZNIMNA

- u osobnom odnosu prema svakom čovjeku djeluje u duhu evanđeoske samožrtvene ljubavi

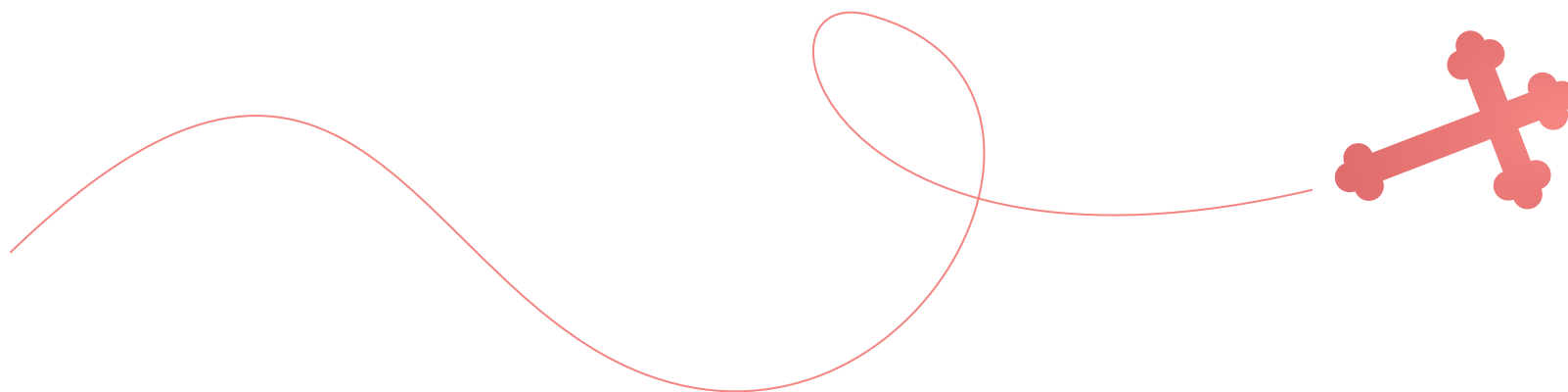
SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: tajna Kristova; simbol vjere; kršćanska etika i društvo

Učenik upoznaje novozavjetne tekstove o rođenju i uskrsnuću Kristovu, o događaju Pedesetnice i tekst Nicejsko-carigradskoga simbola vjere.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Tumačiti tekst Simbola vjere i usvojiti ga napamet.

PODVIG I UMJETNOST

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
OŠ PV D.6.1. Na kraju šeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik otkriva da je monaštvo odraz izrazito podvižničkog načina života u Pravoslavnoj Crkvi.	Prikazuje u kratkim crtama začetak i razvoj monaštva. Opisuje osnove monaškoga podvižničkog etosa – monaški zavjet i podvižnički život. Otkriva vrijednost monaštva kao odraza sabornosti Pravoslavne Crkve. Povezuje monaštvo i život svetoga Save.	ZADOVOLJAVAJUĆA <ul style="list-style-type: none">• opisuje začetke i razvoj monaštva DOBRA <ul style="list-style-type: none">• opisuje oblike i stupnjeve monaštva VRLO DOBRA <ul style="list-style-type: none">• ističe važnost monaškoga zavjeta i ulogu podviga u monaštvu IZNIMNA <ul style="list-style-type: none">• naglašava da je monaštvo odraz liturgijskoga života

74

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
OŠ PV D.6.2. Na kraju šeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik objašnjava ulogu bogoslužnih knjiga u Pravoslavnoj Crkvi.	Opisuje podjelu bogoslužnih knjiga. Ističe važnost sadržaja bogoslužnih knjiga u liturgijskoj praksi Crkve. Nabraja liturgijske bogoslužne knjige. Raspoređuje bogoslužne knjige prema njihovoj namjeni u bogoslužnom životu Crkve.	ZADOVOLJAVAJUĆA <ul style="list-style-type: none">• prepoznaje ulogu bogoslužnih knjiga u Pravoslavnoj Crkvi DOBRA <ul style="list-style-type: none">• nabraja liturgijske bogoslužne knjige VRLO DOBRA <ul style="list-style-type: none">• opisuje ulogu pojedinih bogoslužnih knjiga IZNIMNA <ul style="list-style-type: none">• opisuje liturgijsko naznačenje bogoslužnih knjiga

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: monaštvo; bogoslužne knjige

Učenik otkriva vrijednost Svete Gore kao obrasca monaškoga života u suvremenom svijetu.

Učenik otkriva bogatstvo bogoslužnog života Pravoslavne Crkve koristeći se primjerima bogoslužnih knjiga poput Služebnika, Časoslova, Trebnika, notnih zbornika.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Gledati dokumentarni film o Svetog gori uz analizu monaškog života. Pročitati fragmente iz monaško-asketskih knjiga poput Starečnika.

OBJAVA

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
<p>OŠ PV E.6.1.</p> <p>Na kraju šeste godine poučavanja predmeta Pravoslavljeni vjeronauk u konceptu Objava učenik objašnjava dublje značenje evanđeoskih priča.</p>	<p>Upoznaje se s novozavjetnim spisima, njihovim piscima.</p> <p>Usvaja novozavjetne sadržaje i ličnosti.</p> <p>Otkriva Krista kao istinitog Boga i istinitog čovjeka, usvaja njegova učenja.</p> <p>U evanđeoskim pričama (Kristova čudesa, Besjeda na gori, Novozavjetne zapovijedi ljubavi) pronalazi pouke koje može primijeniti u životu.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> uz učiteljevu pomoć prepričava evanđeoske priče <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> u osnovnim crtama prepričava evanđeoske priče <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> detaljno opisuje evanđeoske priče i pronalazi njihovu poruku <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> objašnjava dublje značenje evanđeoskih priča i njihovu aktualizaciju u svojem životu

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
<p>OŠ PV E.6.2.</p> <p>Na kraju šeste godine poučavanja predmeta Pravoslavljeni vjeronauk u konceptu Objava učenik istražuje društveno-politički i povijesno-geografski kontekst novozavjetnih događaja.</p>	<p>Upoznaje se s predanjima kojima se dopunjuje svetopisamski sadržaj.</p> <p>Analizom svetopisamskih tekstova upoznaje se s svetopisamskom arheologijom, geografijom, topologijom, poviješću itd.</p> <p>Istražuje društvene prilike i skupine u Kristovo vrijeme.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> imenuje društvene skupine koje su djelovale u Kristovo vrijeme <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> uz učiteljevu pomoć opisuje društveno-politički i povijesno-geografski kontekst novozavjetnih događaja <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> samostalno opisuje društveno-politički i povijesno-geografski kontekst novozavjetnih događaja <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> istražuje društveno-politički i povijesno-geografski kontekst novozavjetnih događaja

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: evanđeoske priče; novozavjetni svijet

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Tumačenje evanđeoske priče staviti u kontekst suvremenosti. Služiti se biblijskim priručnicima i mapama.

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE USVOJENOSTI

OŠ PV A.7.1.

Na kraju sedme godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik povezuje vrste i smisao bogoslužja, uporabu i smisao odora.

Nabraja i opisuje vrste bogoslužja u sklopu godišnjeg i dnevnog ciklusa (večernje, malo povečerje, polunoćnica, časovi, jutrenje, liturgija).

Navodi dijelove episkopskih, svećeničkih i đakonskih odora.

Prikazuje odore na različite načine (ilustrativno, opisno itd.).

Komentira i utvrđuje sadržaj i smisao bogoslužja i odora.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- opisuje tipove bogoslužjenja, bogoslužnih knjiga i odora

DOBRA

- prikazuje vrste bogoslužja i odora

VRLO DOBRA

- istražuje vrste i smisao bogoslužjenja i bogoslužbenih knjiga, uporabu i smisao odeždi

IZNIMNA

- povezuje vrste i smisao bogoslužjenja i bogoslužbenih knjiga, uporabu i smisao odeždi

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE USVOJENOSTI

OŠ PV A.7.2.

Na kraju sedme godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik istražuje svetotrojična svjedočanstva u liturgijskome tekstu i objašnjava zašto je liturgija svetajna Crkve.

Nabraja tekstno spominjanje Svete Trojice u liturgiji (vozglas i molitve).

Opisuje smisao svetotrojičnih liturgijskih svjedočanstava i smisao svete tajne u kontekstu liturgije.

Prikazuje liturgiju kao svetajnu Crkve, u kojoj sve tajne ostvaruju svoj smisao.

Uz učiteljevu pomoć istražuje svetotrojična svjedočanstva u liturgiji i zaključuje da je liturgija svetajna Crkve.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- pronalazi svetotrojična svjedočanstava u liturgiji i definira da je liturgija svetajna Crkve

DOBRA

- komentira svetotrojična liturgijska svjedočanstva i opisuje liturgiju kao svetajnu Crkve

VRLO DOBRA

- u kratkim crtama prikazuje svetotrojična liturgijska svjedočanstva i istražuje kako je liturgija svetajna Crkve

IZNIMNA

- istražuje smisao svetotrojičnih liturgijskih svjedočanstava i objašnjava zašto je liturgija svetajna Crkve

ISHOD**OŠ PV A.7.3.**

Na kraju sedme godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik brani stajalište da je liturgijski život izraz zajedništva i ljubavi prema svim ljudima.

RAZRADA ISHODA

Opisuje liturgijski život i njegove utjecaje u životu pojedinca i zajednice.

Daje primjere mogućih posljedica liturgijskog života s obzirom na zajedništvo i ljubav.

Ispituje smisao liturgijskog života u svakodnevici

Dovodi u vezu sadržaj i smisao pojmova zajedništva i ljubavi s liturgijskim životom.

Raspravlja o posljedicama liturgijskog života u svakodnevici.

Zastupa mišljenje da je liturgijski život život u zajednici i življenje odnosa ljubavi prema svim ljudima.

RAZINE USVOJENOSTI**ZADOVOLJAVAJUĆA**

- opisuje liturgijski život kao odnos ljubavi u zajednici

DOBRA

- ispituje smisao liturgijskoga života

VRLO DOBRA

- raspravlja o liturgijskom životu kao izrazu zajedništva i ljubavi koji se treba prenijeti u svakodnevicu

IZNIMNA

- podupire stajalište da je liturgijski život izraz zajedništva i ljubavi koji se treba prenijeti u svakodnevicu

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: bogoslužja i odore; Sveta Trojica u liturgiji; liturgijski život

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Posjetiti hram i upoznati vrste bogoslužja i odora u prostoru hrama.

CRKVA

ISHOD

OŠ PV B.7.1.

Na kraju sedme godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik ističe da je Crkva na Ekumenskim koncilima rješavala probleme s kojima se susretala tijekom povijesti; prikazuje povijesni ustroj crkvene jerarhije u Pravoslavnoj Crkvi.

RAZRADA ISHODA

Navodi da je Simbol vjere ustanovljen na Ekumenskim koncilima.

Zaključuje da su Ekumenski koncili izraz jedinstva Crkve Kristove.

Razlikuje stupnjeve svećenstva i svećenomonaštva

Opisuje povijest nastanka pojedinih činova u Crkvi.

Opisuje povijest Srpske pravoslavne Crkve i pomjesnih Pravoslavnih crkava.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- prepoznaje vasiljenske sabore kao izraz jedinstva Crkve; nabraja stupnjeve svećenstva i svećenomonaštva

DOBRA

- nabraja vasiljenske sabore; objašnjava povijest nastanka pojedinih činova u Crkvi

VRLO DOBRA

- daje primjere hereza i problema koje je Crkva rješavala na Ekumenskim koncilima; razlikuje stupnjeve svećenstva i svećenomonaštva

IZNIMNA

- ističe da je Crkva na ekumenskim koncilima rješavala probleme s kojima se susretala tijekom povijesti. Prikazuje povijest crkvene jerarhije u Pravoslavnoj Crkvi

78

ISHOD

OŠ PV B.7.2.

Na kraju sedme godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik zaključuje da se udjelom u svetim tajnama Crkve naš život i svi njegovi elementi vode u lični odnos s Bogom.

RAZRADA ISHODA

Objašnjava smisao svetih tajni u kontekstu liturgije.

Prepoznaje krštenje i miropomazanje kao tajne ulaska u Crkvu.

Razvija svijest o važnosti ličnoga sudjelovanja u svetotajinskome životu Crkve.

Objašnjava da su liturgijske proslave svetaca i blagdana (Božića, Uskrsa) svetotajinske proslave.

Prepoznaje svete tajne u životu svetaca.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- prepoznaje liturgiju kao izvor i cilj svih tajni Crkve

DOBRA

- opisuje svetotajinski život Crkve

VRLO DOBRA

- obrazlaže smisao svetih tajni u kontekstu liturgije

IZNIMNA

- zaključuje da se udjelom u svetim tajnama Crkve naš život i svi njegovi elementi uzvode u lični odnos s Bogom i razvija spoznaju o nužnosti aktivnoga dioništva u svetotajinskome životu Crkve

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: ekumenski koncili i povijest Pravoslavne Crkve; svete tajne; blagdani i svetci

Na temelju opisa svetih tajni učenik zaključuje da je Crkva sa svetim tajnama prisutna u čovjekovu životu od njegova rođenja: krštenje kao duhovno rođenje, vjenčanje i brak kao odnos između Krista i Crkve, briga Crkve za bolesne u jeleosvećenju, pokajanje kao vraćanje u naručje Očeva, pričešće kao vrhunac svetotajinskoga života, svećenstvo kao oltarsko služenje.

Preporučeni sadržaji za učenje i poučavanje: Sv. Arhanđel Mihailo, Sv. Ignjacije Bogonosac, Sabor Presvete Bogorodice, Sv. Trifun, Cvjetnica, Sv. Nikolaj Žički, Sv. Georgije.

BOGOSLOVLJE I ŽIVOT

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
<p>OŠ PV C.7.1.</p> <p>Na kraju sedme godine učenja predmeta Pravoslavljeni vjeronauk u konceptu Bogoslovlje i život učenik objašnjava svetopisamska, svetootačka i liturgijska svjedočanstva o Svetoj Trojici.</p>	<p>Upoznaje svetootačka svjedočanstva o Svetoj Trojici.</p> <p>Objašnjava svojstva svake osobe Svete Trojice.</p> <p>Nabraja liturgijske i bogoslužne simbole trojičnoga Boga.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> prepoznaje biblijska, svetootačka i liturgijska svjedočanstva o Svetoj Trojici <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> citira svetopisamska, svetootačka i liturgijska svjedočanstva o Svetoj Trojici <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje biblijska, svetootačka i liturgijska svjedočanstva o Svetoj Trojici <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> tumači biblijska, svetootačka i liturgijska svjedočanstva o Svetoj Trojici

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
<p>OŠ PV C.7.2.</p> <p>Na kraju sedme godine učenja predmeta Pravoslavljeni vjeronauk u konceptu Bogoslovlje i život učenik istražuje relacije vjera – ljubav – znanje.</p>	<p>Opisuje značenja pojmova: vjera, znanje, ljubav, bogospoznanja.</p> <p>Povezuje relacije ovih pojmova.</p> <p>Objašnjava smisao tvrdnje: »Vidio si brata svoga, vidio si Boga svoga!«</p> <p>Dovodi u vezu znanost i vjeru te naglašava veliku važnost znanosti u suvremenom životu.</p> <p>Raspravlja o graničnim pitanjima vjere i znanosti, uporabi tehnologije.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> prepoznaje osnovna obilježja biblijskog i svetootačkoga poimanja bogospoznanja <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> povezuje osnovna obilježja svetopisamskoga i svetootačkoga poimanja bogospoznanja <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> u kontekstu biblijskog i svetootačkoga poimanja opisuje pojmove ljubav i poznanje u ličnosti <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> u kontekstu biblijskog i svetootačkoga poimanja objašnjava relacije između ljubavi i bogospoznanja

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: svetotrojična svjedočanstva; vjera i znanje

U Odluci su navedene samo teme. Molimo provjeru sadržaja.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Upoznati relevantne svetopisamske citate:

»Ako li neko misli da nešto zna, još ništa nije saznao što treba znati; a ako neko ljubi Boga, toga je Bog poznao.« (1. Kor 8, 2 – 4)

»(...) Koji ne ljubi, ne poznade Boga; jer Bog je ljubav.« (1. Iv 4,8)

»Boga niko nikada nije vidio: ako ljubimo jedni druge...« (1. Iv 4,12)

Istražiti sadržaj teksta Himne ljubavi i svetopisamskog shvaćanja prema kojemu je srce organ spoznaje Boga: »Srce mi čisto sazdam, Bože ...« (Ps. 50)

i »Blaženi čisti srcem, jer će Boga vidjeti ...« (Mt 5,8) i povezati ih s romanom Mali princ.

PODVIG I UMJETNOST

ISHOD

OŠ PV D.7.1.

Na kraju sedme godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik stiče liturgijski karakter pravoslavne molitve i ličnoga molitvenog života.

RAZRADA ISHODA

Opisuje ulogu brojanice u molitvenom životu.

Koristi se primjerima iz života svetih kojima potvrđuje neodvojivost molitvenoga života od liturgije.

Opisuje da se karakter molitve otkriva u zajedničkoj službi.

Opisuje da je liturgija središte molitvene prakse.

Opisuje krsnu slavu kao događaj obitelji – Crkve u malome.

Objašnjava važnost u životu svetoga Save.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- oblikuje pozitivan odnos prema molitvenoj praksi

DOBRA

- opisuje različite izraze molitvenog života

VRLO DOBRA

- ističe važnost molitvene prakse koristeći se primjerima iz života svetih

IZNIMNA

- ističe da je liturgija središte molitvene prakse pravoslavnoga hrišćanina

80

ISHOD

OŠ PV D.7.2.

Na kraju sedme godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik ističe da je crkvena umjetnost utemeljena na odlukama ekumenskih i pomjesnih sabora.

RAZRADA ISHODA

U kratkim crtama prikazuje osnovnu podjelu pravoslavne umjetnosti.

Opisuje liturgijsku osnovu pravoslavne umjetnosti kao ikone budućega carstva Božjega.

Objašnjava ulogu odluka Ekumenskih koncila u oblikovanju pravoslavne umjetnosti.

Uspoređuje različite stilove crkvene umjetnosti i likovnog prikazivanja Svete Trojice.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- opisuje osnovnu podjelu hrišćanske umjetnosti

DOBRA

- opisuje liturgijsku osnovu pravoslavne umjetnosti

VRLO DOBRA

- prikazuje različitost motiva kojima pravoslavna umjetnost izražava svoju liturgijsku osnovu

IZNIMNA

- ističe važnost odluka vasiljenskih i pomjesnih sabora u kontekstu pravoslavne umjetnosti

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: molitveni život; crkvena umjetnost

U Odluci su navedene samo teme. Molimo provjeru sadržaja.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Potaknuti učenike na stvaranje molitvenoga pravila i iskazivanje poštovanja prema izrazima crkvene umjetnosti.

OBJAVA

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE USVOJENOSTI

OŠ PV E.7.1.

Na kraju sedme godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Objava učenik objašnjava primjere Objave Svete Trojice u Svetome pismu.

Upoznaje svetopisamska svjedočanstva o Objavi Svete Trojice.

Prepoznaje javljanja Svete Trojice u Starome i Novome zavjetu.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- prepoznaje biblijske sadržaje otkrivenja svetotrojičnoga Boga

DOBRA

- navodi svetopisamske sadržaje Objave svetotrojičnoga Boga

VRLO DOBRA

- uz učiteljevu pomoć objašnjava biblijske sadržaje otkrivenja svetotrojičnoga Boga

IZNIMNA

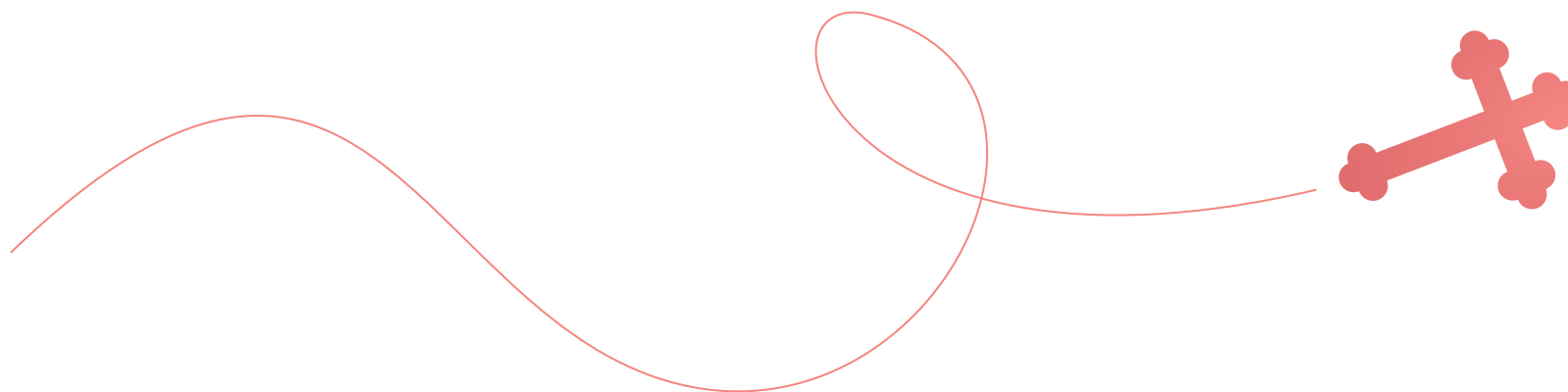
- samostalno objašnjava biblijske sadržaje otkrivenja svetotrojičnoga Boga

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: Sveta Trojica u Bibliji

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Na osnovu biblijskih odlomaka iskazati odnos među Svetom Trojicom.

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE USVOJENOSTI

OŠ PV A.8.1.

Na kraju osme godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik utvrđuje smisao i uporabu liturgijskih predmeta.

Nabroja i opisuje liturgijske predmete (putir, diskos i druge).

Objašnjava smisao i uporabu liturgijskih predmeta.

Prikazuje liturgijske predmete.

Utvrđuje sadržaj i smisao liturgijskih predmeta u kontekstu euharistije.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- opisuje liturgijske predmete

DOBRA

- objašnjava uporabu liturgijskih predmeta

VRLO DOBRA

- uz učiteljevu pomoć objašnjava smisao i uporabu liturgijskih predmeta

IZNIMNA

- samostalno utvrđuje smisao i uporabu liturgijskih predmeta

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE USVOJENOSTI

OŠ PV A.8.2.

Na kraju osme godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik utvrđuje sadržaj i smisao dijelova liturgije, liturgijskih radnji i molitava, utvrđuje smisao liturgijskih pjesama i pjeva ih.

Razlikuje dijelove liturgije (proskomidija, liturgija riječi i liturgija tajne).

Navodi i objašnjava smisao svećeničkih radnji tijekom proskomidije (prinošenje i priprema darova, spominjanje članova Crkve pri vađenju čestica).

Opisuje smisao svetopisamske riječi u sklopu liturgije.

Navodi i tumači dijelove liturgije riječi (vozglas, velika jektenija, antifoni, blaženstva, mali vhod, tropari, čitanje Apostola i Evanđelja, molitva usrdnog moljenja, otpust oglašanih).

Navodi i tumači osnovne dijelove liturgije tajne: Heruvimska pjesma, veliki vhod, jektenija, cjelov ljubavi, Simbol vjere, prinošenje svetih darova, Trisveta pjesma, priziv Svetoga Duha, prinošenje darova kruha i vina, molitveni spomen i zajednica u euharistiji s Bogorodicom i ostalim članovima Crkve, molitva Gospodnja, sveto pričestje, blagodarenje i otpust).

Raspravlja o sadržaju i smislu liturgijskih radnji i molitava i utvrđuje ih.

Navodi liturgijske riječi potvrde, molitve i pjesme (Amin, Gospodi pomiluj, antifoni, Trisveta pjesma, Mi koji heruvime, kanon euharistije, Videsmo svetlost istinsku, Da se ispune usta naša, Neka bude ime Gospodnje).

Pjeva liturgijske pjesme i utvrđuje poznavanje smisla teksta.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- opisuje sadržaj osnovnih dijelova liturgije i smisao liturgijskih radnji; prepoznaje i pjeva liturgijske pjesme

DOBRA

- u kratkim crtama prikazuje sadržaj dijelova liturgije i smisao liturgijskih radnji; prepoznaje smisao liturgijskih pjesama i pjeva ih

VRLO DOBRA

- istražuje sadržaj i smisao dijelova liturgije, liturgijskih radnji i molitava; uz učiteljevu pomoć utvrđuje smisao liturgijskih pjesama i pjeva ih

IZNIMNA

- utvrđuje sadržaj i smisao dijelova liturgije, liturgijskih radnji i molitava; samostalno utvrđuje smisao liturgijskih pjesama i pjeva ih

ISHOD**OŠ PV A.8.3.**

Na kraju osme godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik istražuje ikoničnost liturgijskoga prostora, povijesni razvoj liturgijske forme i zaključuje da liturgija ima vječno značenje.

RAZRADA ISHODA

Nabraja i opisuje glavne dijelove hrama (oltar, naos, priprata) imajući na umu njegovu povijesnu pozadinu, bogoslužnu uporabu, smisao i ikoničnost.

Dovodi u vezu liturgijski prostor s načelom: »Gdje je episkop, tu je sveta euharistija.«

Upoznaje proces povijesnoga oblikovanja današnje liturgijske forme i razgovara o tome.

Nabraja i opisuje koje se liturgije služe u Pravoslavnoj Crkvi (Bazilija Velikoga Ivana Zlatoustog i dr.).

Raspravlja o važnosti liturgije u životu pravoslavne ličnosti.

Uspoređuje život prvih i današnjih kršćana u kontekstu liturgijskoga života.

RAZINE USVOJENOSTI**ZADOVOLJAVAJUĆA**

- opisuje u osnovnim crtama glavne dijelove liturgijskoga prostora i osnovne etape razvoja kršćanskoga bogoslužja; objašnjava važnost svete liturgije za život kršćana danas i prvih stoljeća kršćanske ere

DOBRA

- u kratkim crtama prikazuje glavne dijelove liturgijskoga prostora i osnovne etape razvoja kršćanskoga bogoslužja; ističe važnost svete liturgije za život kršćana danas i prvih stoljeća kršćanske ere

VRLO DOBRA

- tumači glavne dijelove liturgijskoga prostora i osnovne etape razvoja kršćanskoga bogoslužja; raspravlja o važnosti svete liturgije za život kršćana danas i prvih stoljeća kršćanske ere

IZNIMNA

- istražuje ikoničnost glavnih dijelova liturgijskoga prostora, osnovne etape razvoja kršćanskoga bogoslužja; zaključuje o važnosti svete liturgije za život kršćana danas i prvih stoljeća kršćanske ere

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: liturgijski predmeti; podjela liturgije; liturgijske pjesme; liturgijski prostor i život

Učenik posebno ističe oltar kao središnje mjesto prinošenja darova prirode kruha i vina (tijela i krvi Kristove). U opisivanju povijesnih oblikovanja liturgijskih forma učenik upoznaje prvotno karizmatično liturgisanje i liturgijske forme u kontekstu kršćanske slobode u četvrtom stoljeću.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Posebno se naglašava učenička uloga u svetoj tajni pričešća. Gledati dokumentarnu seriju Liturgija. Preporučuje se odvesti učenike u hram ili napraviti (iskoristiti postojeće) njegov vizualni prikaz (posebno interijera).

CRKVA

ISHOD

OŠ PV B.8.1.

Na kraju osme godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik objašnjava kako je liturgijsko okupljanje izraz Crkve kao Tijela Kristova.

RAZRADA ISHODA

Opisuje Crkvu kao konkretnu liturgijsku zajednicu koja je preko njezina načelnika Krista u zajednici s Bogom Ocem.

Uspoređuje odnos među članovima Crkve s povezanošću udova u ljudskome tijelu.

Izvodi zaključak da je Crkva Tijelo Kristovo jer je Kristova ličnost nositelj postojanja stvorene prirode koja postoji kao zajednica mnogih u Kristu.

Izvodi zaključak da je bit proslave blagdana i svetaca u liturgijskom okupljanju.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- opisuje Crkvu kao Tijelo Kristovo

DOBRA

- otkriva da se Crkva kao Tijelo Kristovo pojavljuje u liturgiji

VRLO DOBRA

- analizira pojavu Crkve kao Tijela Kristova u liturgijskom sabranju

IZNIMNA

- zaključuje da je liturgijsko sabranje izraz Crkve kao Tijela Kristova

84

ISHOD

OŠ PV B.8.2.

Na kraju osme godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik zaključuje da je kraljevstvo Božje uzrok postojanja Crkve i povijesti.

RAZRADA ISHODA

Objašnjava da je Bog stvorio svijet kako bi on postao Crkva.

Prepoznaje da je liturgijsko postojanje Crkve ikonično postojanje carstva Božjega u povijesti koje je istodobno dar Božji i povijesni događaj koji ostvaruju ljudi.

Zaključuje da uzrok postojanja svijeta nije u prošlosti, nego u budućnosti, u budućem događaju koji se još nije zbilo, ali ostvaruje se tijekom povijesti (u Crkvi kao konkretnoj liturgijskoj zajednici).

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- prepoznaje kraljevstvo Božje kao uzrok postojanja Crkve i povijesti

DOBRA

- definira cilj stvaranja svijeta

VRLO DOBRA

- obrazlaže uzrok postojanja svijet

IZNIMNA

- zaključuje da je kraljevstvo Božje uzrok postojanja Crkve i povijesti

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: Crkva kao Tijelo Kristovo; blagdani i svetci, kraljevstvo Božje

Preporučeni sadržaji za učenje i poučavanje: Uspenije Presvete Bogorodice, Sv. apostoli Petar i Pavle, Sv. tri jerarha, Lazareva subota, Veliki četvrtak, Veliki petak, Vaznesenje Gospodnje; Sv. Vasilije Ostroški, Sv. apostol Toma, Sv. Ivan Damašćanin, Sv. Justin Čeljijski

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Tumačiti novozavjetne Kristove parabole o kraljevstvu Božjem.

BOGOSLOVLJE I ŽIVOT

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
<p>OŠ PV C.8.1.</p> <p>Na kraju osme godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovlje i život učenik objašnjava da se čovjek ostvaruje kao ličnost jedino u zajednici s Bogom i drugim čovjekom.</p>	<p>Razlikuje osnovna obilježja kršćanskoga etosa. Ističe važnost novozavjetnih zapovijedi o ljubavi.</p> <p>Preispituje značenja pojma slobode.</p> <p>Objašnjava da je grijeh promašaj čovjekova i zloupotreba slobode.</p> <p>Objašnjava zašto se smrt naziva posljednjim neprijateljem.</p> <p>Istražuje osnove kršćanskoga poimanja čovjeka kao ikone Božje.</p> <p>Objašnjava pojam identiteta.</p> <p>Opisuje pravoslavno poimanje osobnosti.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> • navodi osnovna obilježja pravoslavnoga poimanja ličnosti i kršćanskoga etosa <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje osnovna obilježja pravoslavnoga poimanja ličnosti i kršćanskoga etosa <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • u odabranim žitijima svetih, pojedinim događajima i osobama svjetske povijesti istražuje osnovna obilježja kršćanskoga etosa <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • dovodi u vezu pravoslavno poimanje ličnosti i kršćanskoga etosa s vjerom u uskrsnuće i vezuje ih uz osobni odnos prema drugom čovjeku i Kristovu ličnost

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
<p>OŠ PV C.8.2.</p> <p>Na kraju osme godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovlje i život učenik ističe slobodu vjeroispovijesti kao jedno od osnovnih, temeljnih i ljudskih prava.</p>	<p>Upoznaje velike svjetske religijske sustave i njihov doprinos sveukupnoj civilizaciji.</p> <p>Istražuje učenja i osnovna obilježja vjerskih zajednica iz vlastite okoline (kršćanstvo, judaizam, islam).</p> <p>Upoznaje Katoličku Crkvu i tradiciju reformacije.</p> <p>Uspoređuje tekst Opće deklaracije UN-a o pravima čovjeka i povezuje ga s tekstom Milanskoga edikta o slobodi vjeroispovijesti.</p> <p>Obrazlaže pojavu i osnove ideje ekumenskoga pokreta.</p> <p>Razlikuje pojam tolerancija i ljubav prema drugome čovjeku.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> • nabraja velike svjetske religije i vezuje ih uz pojedine prostore, narode i kulture <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje osnovna obilježja i vjerska učenja kršćanskih Crkava (Katoličke, protestanskih i dr.), islama i judaizma <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • osvještuje pravo svakoga čovjeka na slobodu mišljenja i vjerovanja <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • prihvaća sve ljude kao djecu jednog Oca

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: ikona i ličnost, sloboda vjeroispovijesti; druge vjerske zajednice

Učenik imenuje ljubav kao najvažnije iskustvo života. Prepoznaje ljubav i slobodu kao osnovna obilježja kršćanske etike. Istražuje značenja savjesti, motiva i autoriteta u čovjekovu etičkom životu. Tumači značenje citata: »Sve mi je dozvoljeno, ali nije mi sve na korist. Sve mi je dozvoljeno, ali ne dam da išta ovlada mnome.« (1. Kor 6,12) U Kristovu etosu učenik prepoznaje savršeni ljudski etos i ostvarenje čovjeka kao ličnosti. Suprotno Adamu, koji je želio postati ravan Bogu mimo Boga (tragedija grijeha i smrt), Krist je ponizio sebe i postao čovjek. Učenik ističe uzajamnu ljubav među ljudima i važnost bližnjega u svojem životu.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Posjetiti katoličku ili protestantsku crkvu ili džamiju.

PODVIG I UMJETNOST

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
OŠ PV D.8.1. Na kraju osme godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik utvrđuje da je svetost kršćanskoga života neodvojiva od liturgijskoga života.	<p>Potvrđuje da je liturgija središte života Crkve.</p> <p>Zaključuje da je etos kršćanskih svetih – liturgijski etos carstva Božjega.</p> <p>Povezuje svetost kršćanskoga života sa životom svetoga Save.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none">• opisuje primjere podviga iz žitija svetih <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none">• opisuje važnost i ulogu kršćanskoga podviga u ostvarenju čovjeka kao ličnosti <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none">• utvrđuje da je liturgija cilj kršćanskoga podviga <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none">• utvrđuje da je spasonosnost kršćanskoga podviga neodvojiva od liturgije

86

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
OŠ PV D.8.2. Na kraju osme godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik ističe liturgiju kao izvor umjetničkog stvaralaštva arhitekture Pravoslavne Crkve.	<p>Opisuje obilježja i razvitak pravoslavnoga hrama.</p> <p>Opisuje podjelu pravoslavnoga hrama.</p> <p>Objašnjava da je osnivanje i podizanje pravoslavnoga hrama povezano s određenim pravilima i obredima – episkopski blagoslov, postavljanje svetih moći, osvećivanje antiminsa.</p> <p>Opisuje pravoslavni hram i bogoslužje kao sintezu pravoslavnoga umjetničkog stvaralaštva.</p> <p>Opisuje liturgijsku osnovu unutrašnjosti pravoslavnoga hrama kao predokusa carstva Božjega.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none">• opisuje svrhu pravoslavnoga hrama <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none">• opisuje osnovna obilježja i podjelu pravoslavnoga hrama <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none">• opisuje osnovne stilove gradnje i pravila podizanja pravoslavnoga hrama <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none">• ističe euharistijsko naznačenje pravoslavnoga hrama

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: svetost i liturgija, stvaralaštvo i liturgija.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Posjetiti pravoslavni hram u svojoj parohiji. Analizirati njegova bogoslužna obilježja. Koristiti se opisom srpskih pravoslavnih manastira Pečke patrijaršije, Žiče, Ravanice, utvrditi znanje o pojedinim stilovima pravoslavne arhitekture poput raškoga, moravskog i vardarskog. Navesti i opisati pravoslavne manastire u Republici Hrvatskoj.

OBJAVA

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
<p>OŠ PV E.8.1.</p> <p>Na kraju osme godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavljeni vjeronauk u konceptu Objava učenik povezuje evanđeoske poruke s konkretnim primjerima iz života.</p>	<p>Aktualizira pouke evanđeoskih priča (o carstvu Božjem, cariniku i farizeju, bludnome sinu, Zakheju i sl.).</p> <p>Povezuje izabrane odlomke iz evanđelja i poslanica s konkretnim primjerima iz suvremenoga života.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> uz učiteljevu pomoć opisuje odabrane evanđeoske priče <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> samostalno opisuje odabrane evanđeoske priče <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> objašnjava odabrane evanđeoske priče <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> povezuje evanđeoske poruke s konkretnim primjerima iz života

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
<p>OŠ PV E.8.2.</p> <p>Na kraju osme godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavljeni vjeronauk u konceptu Objava učenik objašnjava Božju prisutnost u svijetu i Crkvi.</p>	<p>Objašnjava Božju prisutnost u svijetu putem znakova poput čudotvornih ikona, moći i sl.</p> <p>Zaključuje da je Bog neprestano prisutan u Crkvi.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> navodi opće primjere Božje prisutnosti u svijetu <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje neke od primjera Božje prisutnosti u svijetu. <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> opširno opisuje primjere Božje prisutnosti u svijetu <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> svojim riječima objašnjava Božju prisutnost u Crkvi i svijetu

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

eme: evanđeoske priče; Božja prisutnost

Učitelju se ostavlja autonomija da izabere još sadržaja koji obuhvaćaju evanđeoske priče.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Raspravljati o fenomenu čuda. Gledati dokumentarne filmove koji svjedoče o Božjoj prisutnosti.

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE USVOJENOSTI

SŠ PV A.1.1.

Na kraju devete godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik objašnjava zašto je postojanje u liturgijskoj zajednici način kršćanskoga postojanja i djelovanja te djeluje kao član liturgijske i parohijske zajednice.

Objašnjava čovjekovu potrebu za postojanjem u zajednici i načinima za ostvarivanje zajednice.

Određuje kršćanski identitet kao pripadnost konkretnoj liturgijskoj zajednici.

Prepoznaje svoje mjesto u parohiji kao lokalnoj zajednici i u skladu s tim prisustvuje liturgijskim okupljanjima.

Raspravlja o tome što ako se kršćanin odvoji od zajednice.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- prepoznaje da je način kršćanskoga postojanja i djelovanja postojanje u liturgijskoj zajednici; potaknut je uključiti se u život parohijske zajednice

DOBRA

- objašnjava da je način kršćanskoga postojanja i djelovanja postojanje u liturgijskoj zajednici; želi se uključiti u život parohijske zajednice

VRLO DOBRA

- dokazuje da je način kršćanskoga postojanja i djelovanja postojanje u liturgijskoj zajednici; identificira se kao član parohijske zajednice

IZNIMNA

- objašnjava zašto je način kršćanskoga postojanja i djelovanja postojanje u liturgijskoj zajednici; djeluje kao član liturgijske i parohijske zajednice

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE USVOJENOSTI

SŠ PV A.1.2.

Na kraju devete godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik potvrđuje da se dioništvom na liturgiji stupa na put bogospoznaje i djeluje na taj način.

Raspravlja o pravoslavnome shvaćanju Crkve kao liturgijske zajednice.

Obrazlaže da je liturgija središte kršćanskoga života zato što u njoj stupamo u najprisniji odnos s Bogom.

Stavlja u odnos liturgiju i podvig kao put bogospoznaje i vjeru kao način života.

Zaključuje da podvig ispunjenje nalazi u liturgiji.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- opisuje podvig, sudjelovanje u liturgiji i bogospoznaje

DOBRA

- traži objašnjenja o odnosu podviga, sudjelovanja u liturgiji i bogospoznaje

VRLO DOBRA

- stavlja u odnos podvig, sudjelovanje u liturgiji i bogospoznaju

IZNIMNA

- potvrđuje da se podvigom i sudjelovanjem u liturgiji stupa na put bogospoznaje

ISHOD**SŠ PV A.1.3.**

Na kraju devete godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu

Liturgija učenik razlikuje akademsko »znanje o Bogu« od bogospoznađe i predokusa kraljevstva Božjega u liturgiji.

RAZRADA ISHODA

Uspoređuje lični doživljaj Boga u liturgiji i teorijsko (akademsko) znanje o Bogu.

Ističe liturgiju kao izvor spasenja jer se u njoj ostvaruje punina zajednice s Bogom.

Prihvaća da je sudjelovanje na liturgiji istinski način bogospoznađe.

RAZINE USVOJENOSTI**ZADOVOLJAVAJUĆA**

- uz učiteljevu pomoć procjenjuje akademsko »znanje o Bogu« i bogospoznađu kao predokus kraljevstva Božjega u liturgiji

DOBRA

- samostalno procjenjuje akademsko »znanje o Bogu« i bogospoznađu kao predokus kraljevstva Božjega u liturgiji

VRLO DOBRA

- uz učiteljevu pomoć uspoređuje akademsko »znanje o Bogu« i bogospoznađu kao predokus kraljevstva Božjega u liturgiji

IZNIMNA

- samostalno uspoređuje akademsko »znanje o Bogu« i bogospoznađu kao predokus kraljevstva Božjega u liturgiji

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: liturgijska zajednica i kršćanski identitet; praktična teologija i akademska teologija

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Raspravu o tome što se događa ako se kršćanin odvoji od konkretne liturgijske zajednice treba usmjeravati na zaključak da on ne može postojati mimo zajednice Crkve koja se pojavljuje u liturgiji. Učenik tumači izreku: »Jedan kršćanin – nijedan kršćanin.«

Učenik ističe da je liturgija istodobno put prema bogopoznanju i put bogospoznađe.

Učenike treba upućivati i na primjere monaha podvižnika i drugih svjedoka vjere koji su ispunjenje svojeg puta pronašli u sjedinjenju s Bogom u liturgiji. Preporučuje se činiti to na temelju liturgijskih tekstova i konkretnih primjera.

CRKVA

ISHOD

SŠ PV B.1.1.

Na kraju devete godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik tumači povijest nastanka Crkve Kristove.

RAZRADA ISHODA

Opisuje prvu kršćansku Crkvu kao tajno okupljanje kršćana radi lomljenja kruha.

Navodi kako su prvi kršćani imali Crkvu iako nisu imali hramove.

Razlikuje Crkvu kao euharistijsku zajednicu od hrama kao mjesta u kojem se vrši bogoslužje.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- objašnjava povijest nastanka Crkve

DOBRA

- u kratkim crtama prikazuje povijest nastanka Crkve

VRLO DOBRA

- prikazuje povijest nastanka Crkve

IZNIMNA

- tumači povijest nastanka Crkve

90

ISHOD

SŠ PV B.1.2.

Na kraju devete godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik zaključuje da je Crkva blagodatna zajednica Boga i vjernih koja se ostvaruje u svetoj liturgiji.

RAZRADA ISHODA

Objašnjava da se pripadnost Crkvi oduvijek izražavala sudjelovanjem na euharistijskom okupljanju.

Prihvaća Crkvu kao prostor za ostvarivanje svoje ličnosti u zajedničarenju s bližnjima i trojčnim Bogom koji postaje izvor i punina njegova života.

Zaključuje da kršćana nema mimo Crkve jer kršćanin postoji ponajprije kao član konkretne liturgijske zajednice (parohije).

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- prepoznaje Crkvu kao blagodatnu zajednicu Boga i vjernih

DOBRA

- opisuje da se Crkva kao zajednica Boga i čovjeka ostvaruje u liturgiji

VRLO DOBRA

- objašnjava Crkvu kao konkretnu liturgijsku zajednicu

IZNIMNA

- zaključuje da je Crkva blagodatna zajednica Boga i vjernih koja se ostvaruje u svetoj liturgiji

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: kršćanstvo – Crkva kao zajednica; pripadnost Crkvi i parohijski život Crkve.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Učenike treba upućivati na sudjelovanje u parohijskom životu Crkve.

BOGOSLOVLJE I ŽIVOT

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
<p>SŠ PV C.1.1.</p> <p>Na kraju devete godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovlje i život učenik objedinjuje svjedočanstva svetopisamskoga i svetootačkoga poimanja vjere te povezuje vjeru i nevjerovanje s čovjekovim slobodnim izborom.</p>	<p>Istražuje pojam vjere u Boga u Starome i Novome zavjetu.</p> <p>Preispituje fenomen ateizma i agnosticizma.</p> <p>Ocjenjuje relacije: vjera – znanje, vjera – bogospoznaja, vjera – čuda, vjera – povjerenje, vjera – ljubav.</p> <p>Prihvaća vjeru kao slobodni izbor puka koji vodi k Bogu.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> navodi primjere vjere u Boga i na osnovi biblijskih i svetootačkih tekstova otkriva sadržaje odnosa: vjera – znanje, vjera – bogospoznaja, vjera – čuda, vjera – povjerenje, vjera – ljubav <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> razlikuje primjere vjere u Boga kod svetopisamskih ličnosti i na osnovi svetopisamskih tekstova dovodi u vezu odnose: vjera – znanje, vjera – bogospoznaja (spoznaja Boga), vjera – čuda, vjera – povjerenje, vjera – ljubav <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> utvrđuje primjere vjere u Boga kod svetopisamskih ličnosti i na osnovi svetopisamskih tekstova procjenjuje odnose: vjera – znanje, vjera – bogospoznaja, vjera – čuda, vjera – povjerenje, vjera – ljubav <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> objedinjuje primjere vjere u Boga kod biblijskih ličnosti i na osnovi biblijskih tekstova tumači odnose: vjera – znanje, vjera – bogospoznaja, vjera – čuda, vjera – povjerenje, vjera – ljubav

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
<p>SŠ PV C.1.2.</p> <p>Na kraju devete godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovlje i život učenik istražuje svetopisamsko-svetootačke i antropološke pretpostavke pravoslavnoga poimanja ličnosti.</p>	<p>Upoznaje osnove pravoslavne antropologije.</p> <p>Razlikuje pojmove ličnost i individua.</p> <p>Uspoređuje kršćansko poimanje odnosa između tijela i duše te različita filozofska gledišta.</p> <p>Obrazlaže svetopisamsko i svetootačko poimanje jednakosti i ravnopravnosti spolova u kontekstu kraljevstva nebeskoga (up. Gal 3, 28).</p> <p>Prihvaća svakog čovjeka kao jedinstvenu i neponovljivu ličnost.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> navodi osnovne pretpostavke pravoslavnoga poimanja ličnosti <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje osnove pravoslavnoga poimanja ličnosti <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> objašnjava poimanje ličnosti iz perspektive pravoslavne antropologije <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> tumači pretpostavke i ključne sadržaje pravoslavnoga poimanja ličnosti

ISHOD**SŠ PV C.1.3.**

Na kraju devete godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovlje i život učenik objašnjava kršćansko poimanje smisla života kao pristupanje Izvoru Života, koji je Bog sâm i vezivanju uza Nj.

RAZRADA ISHODA

Opisuje pojam hedonizma i različite teorije o blagostanju (individualnom i društvenom).

Prakticira kršćansko gledište prema kojemu istinske sreće nema bez ljubavi i slobode.

Susreće se s terminom oboženje.

Prepoznaje da je svetost dar Božji.

Ispituje odnose: svetost – etos, svetost – zajednica, svetost – savršenstvo.

RAZINE USVOJENOSTI**ZADOVOLJAVAJUĆA**

- navodi osnove kršćanskoga poimanja smisla života i sreće

DOBRA

- opisuje kršćansko poimanje smisla života i sreće

VRLO DOBRA

- objašnjava kršćansko poimanje smisla života i sreće

IZNIMNA

- usvaja hrišćanske osnove poimanja smisla i sreće

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: vjera u Starome i Novome Zavjetu; termini ličnost i individua; termini sloboda i ljubav i njihov odnos

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Učenik prepoznaje vjeru kao put kojim Bog i čovjek idu ususret jedan drugomu. Prvi korak čini Bog. Bog zove, a čovjek se treba odazvati. Novozavjetni tekstovi: Poziv prvih apostola (Mt 4,18 – 22), O bogatome mladiću koji »otide žalostan« (Mt 19,21 – 22); Heb 11,1 itd. Bog nas najprije poznaje u Kristu. Poznanje Boga kao ličnosti preko Isusa Krista – Objava.

Učenik na osnovi svetopisamskih i svetoatačkih polazišta opisuje čovjeka kao jedinstvenu psihosomatsku cjelinu. Svaki je čovjek jedinstvena i neponovljiva ličnost. Učenik razlikuje kršćanski odnos prema tijelu i dualizam grčko-rimske tradicije (propovijed apostola Pavla na Areopagu o uskrснуću mrtvih (Dap 17,32) i: »Ne znate li da su tjelesa vaša udovi Kristovi... Da je tijelo vaše hram Duha Svetoga.« (1. Kor 6, 15 – 19)

Upoznaje da za pravoslavlje ne postoje ljudi ili narodi druge (više ili niže) kategorije.

Susreće se s revolucionarnošću kršćanske poruke: »Nema više roba ni slobodnoga, nema više muškog ni ženskog, jer ste svi jedan čovjek u Kristu.«(Gal 3,28)

Učenik objašnjava da zajednica s Bogom i iskustvo Njegove ljubavi prema čovjeku daje puninu i smisao životu (povezati sa svjedočenjem i stradanjima mučenika). Perspektiva istinske sreće jest u nadilaženju individualizma i egoizma te stupanju u zajednicu s Bogom i bližnjima. U toj zajednici pojavljuju se plodovi Duha: ljubav, radost, mir, dugotrpljenje... (Gal 5, 22 – 23). Nasuprot tomu stoje nemoć, razočaranja, bezizlaznost...

PODVIK I UMJETNOST

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
<p>SŠ PV D.1.1.</p> <p>Na kraju devete godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik doživljava podvig kao neodvojiv dio kršćanskoga stvaralaštva.</p>	<p>Navodi primjere koji potvrđuju da su podvig i odgovornost nužni kako bi čovjek postao autentičan stvaratelj na slavu Božju.</p> <p>Pronalazi poveznicu između crkvene umjetnosti i blagodati Božje.</p> <p>Raspravlja o tome koliko Duh Sveti podvigom oplođuje naše talente, preobražava nas i posvećuje naš život i dje</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> navodi primjere podviga i odgovornosti kršćanskih umjetnika i svetih otaca koji su tako postali autentični stvaratelji Božji <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> pronalazi poveznicu između crkvene umjetnosti i podviga kao preduvjeta pripadanja Crkvi <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> raspravlja o tome koliko i kako Bog u umjetnikovu podvigu utječe na njega i njegovo stvaralaštvo <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> povezuje podvig u kontekstu umjetničkog izražavanja sa žrtvom, odricanjem i odgovornošću

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
<p>SŠ PV D.1.2.</p> <p>Na kraju devete godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik obrazlaže da je crkvena umjetnost sastavni dio pravoslavne vjere doživljena iz perspektive ikone kraljevstva Božjega.</p>	<p>Objašnjava zašto je istina postojanja svijeta, prema kršćanskom shvaćanju, u zajedništvu s Bogom koje će se potpuno ostvariti u budućnosti.</p> <p>Utvrđuje da je kršćanstvo prepuno simbola, slika koje osim na povijesnu stvarnost upućuju na eshaton.</p> <p>Opisuje kako će zajedništvo Boga i čovjeka pridonijeti tomu da stvorena priroda prevlada smrt.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> navodi načine umjetničkog izražavanja prvih kršćana <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> otkriva zašto kršćani u umjetničkom izražavanju prikazuju događaje kakvi će biti u zajednici s Bogom, koja će se potpuno ostvariti tek u budućnosti <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> uspoređuje pravoslavnu i svjetovnu umjetnost te prepoznaje osnovne razlike između njih <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> obrazlaže da je crkvena umjetnost sastavni dio pravoslavne vjere doživljena iz perspektive ikone kraljevstva Božjega

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: podvig i odgovornost, pravoslavna umjetnost u kontekstu carstva Božjega

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Učenik zastupa stajalište da je umjetnost estetski izraz našeg postojanja, potreba da se kao bića ostvarimo čineći sebe i svijet ljepšim i boljim. Dokazuje da pomoću umjetnosti čovjek teži osobnom pečatu, pečatu svojega jedinstvenog i autentičnog postojanja, ostaviti na svijetu oko sebe i potvrditi se kao ličnost samim stvaralačkim činom.

OBJAVA

ISHOD

SŠ PV E.1.1.

Na kraju devete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Objava učenik objašnjava karakter bogoduhosti Svetoga pisma i svetoga predanja.

RAZRADA ISHODA

Razvija svijest o kontinuitetu Objave u Starome i Novome zavjetu.

Objašnjava kanon i bogoduhost Svetoge pisma i svetoga predanja.

Izvodi zaključak da je za pravilno tumačenje Svetoge pisma i svetoga predanja nužna ukorijenjenost u životu Crkve.

Čita Sveto pismo i primjenjuje ga u svakodnevnom životu.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- prepoznaje da je osobitost Svetoga pisma i svetoga predanja sadržana u bogoduhosti

DOBRA

- uz nastavnikovu pomoć navodi primjere povezanosti Svetoga pisma i svetoga predanja

VRLO DOBRA

- samostalno navodi primjere povezanosti Svetoga pisma i svetoga predanja

IZNIMNA

- objašnjava karakter bogoduhosti Svetoga pisma i svetoga predanja na temelju osobnog iskustva

ISHOD

SŠ PV E.1.2.

Na kraju devete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Objava učenik objašnjava da je Objava čovjeku istodobno poziv u zajednicu s Njim.

RAZRADA ISHODA

Nabraja i opisuje glavne događaje iz povijesti spasenja koji potvrđuju Božju prisutnost u svijetu

Dovodi u vezu Božju prisutnost u svijetu i Njegovo objavljivanje u događajima iz povijesti spasenja.

Raspravlja o važnosti Božje prisutnosti u svijetu za život ljudi.

Zaključuje da je Božja prisutnost u svijetu u raznim oblicima, preko raznih ličnosti i u različitim povijesnim okolnostima ključna za spasenje ljudi.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- opisuje u osnovnim crtama glavne događaje iz povijesti spasenja koji potvrđuju Božju prisutnost u svijetu

DOBRA

- uz nastavnikovu pomoć opisuje glavne događaje iz povijesti spasenja koji potvrđuju Božju prisutnost u svijetu

VRLO DOBRA

- samostalno opisuje glavne događaje iz povijesti spasenja koji potvrđuju Božju prisutnost u svijetu

IZNIMNA

- objašnjava važnost Božje prisutnosti u svijetu za život ljudi

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: kanon i bogoduhost Svetoga pisma i svetoga predanja; objava Boga čovjeku kroz događaje iz ikonomije spasenja

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Obraditi film Bog čudesas. Obraditi tekst starca Kleope Veliki je Bog.

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE USVOJENOSTI

SŠ PV A.2.1.

Na kraju desete godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik povezuje starozavjetno izvješće o praroditeljskome (prvorodnom, istočnom) grijehu i sudjelovanje na liturgiji s vlastitim spasenjem.

Tumači praroditeljski (prvorodni, istočni) grijeh kao odvajanje od Boga nasuprot liturgiji koja je vrhunac zajedništva svih s Bogom.

Zaključuje da se liturgijskim zajedništvom prevladavaju posljedice praroditeljskoga grijeha (odvajanje od Boga, disharmonija između čovjeka i prirode i čovjeka u samome sebi te naposljetku smrt).

ZADOVOLJAVAJUĆA

- u kratkim crtama objašnjava važnost sudjelovanja na liturgiji za vlastito spasenje

DOBRA

- objašnjava važnost sudjelovanja na liturgiji za vlastito spasenje

VRLO DOBRA

- prosuđuje važnost sudjelovanja na liturgiji za vlastito spasenje u kontekstu praroditeljskoga (prvorodnog, istočnog) grijeha

IZNIMNA

- povezuje starozavjetno izvješće o praroditeljskome (prvorodnom, istočnom) grijehu i sudjelovanje na liturgiji s vlastitim spasenjem

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE USVOJENOSTI

SŠ PV A.2.2.

Na kraju desete godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik tumači Stari zavjet u novozavjetnome bogoslužnom kontekstu.

Istražuje upotrebu starozavjetnih spisa u bogoslužju.

Povezujući Dekalog s novozavjetnim zapovijedima ljubavi i molitvom Gospodnjom tumači ih u liturgijskom kontekstu.

Objašnjava uporabu svetopisamskih tekstova, riječi, slika i simbola u bogoslužju

ZADOVOLJAVAJUĆA

- uz učiteljevu pomoć pronalazi vezu između Staroga zavjeta i novozavjetnoga bogoslužbenog konteksta

DOBRA

- samostalno pronalazi vezu između Staroga zavjeta i novozavjetnoga bogoslužnog konteksta

VRLO DOBRA

- uz učiteljevu pomoć tumači Stari zavjet u novozavjetnome bogoslužbenom kontekstu

IZNIMNA

- samostalno tumači Stari zavjet u novozavjetnome bogoslužbenom kontekstu

ISHOD

SŠ PV A.2.3.

Na kraju desete godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik povezuje smisao starozavjetnih žrtava i blagdana s Kristovom žrtvom, liturgijom i novozavjetnim blagdanima.

RAZRADA ISHODA

Uspoređuje starozavjetne žrtve i blagdane s liturgijskom žrtvom (sve starozavjetne žrtve bile su prasluka Kristove žrtve, posljednje krvne žrtve; svi starozavjetni blagdani ostvaruju ispunjenje i dobivaju novi, dublji smisao u liturgiji).

Tumači smisao starozavjetnih događaja i liturgije u odnosu na kraljevstvo Božje.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- u kratkim crtama prikazuje sličnosti starozavjetnih žrtava i blagdana s Kristovom žrtvom, liturgijom i novozavjetnim blagdanima

DOBRA

- uspoređuje starozavjetne žrtve i blagdane s Kristovom žrtvom, liturgijom i novozavjetnim blagdanima

VRLO DOBRA

- objašnjava smisao starozavjetnih žrtava i blagdana te smisao Kristove žrtve, liturgije i novozavjetnih blagdana

IZNIMNA

- povezuje smisao starozavjetnih žrtava i blagdana s Hristovom žrtvom, liturgijom i novozavjetnim blagdanima

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: praroditeljski (prvorodni, istočni) grijeh; liturgija kao vrhunac zajedništva Boga i čovjeka; starozavjetne žrtve i blagdani i njihova usporedba s liturgijskom žrtvom

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Učenik zaključuje da svatko od nas ima priliku ispraviti grijeh praroditelja Adama i Eve tako što će sudjelovati na liturgiji i ostvariti svoju slobodu kao zajednicu s Bogom.

Učenik povezuje utvrđeni poredak starozavjetne Pashalne molitvene trpeze (blagoslivljanje kruha i vina) s Tajnom večerom kao prvom liturgijom.

CRKVA

ISHOD

SŠ PV B.2.1.

Na kraju desete godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik izvodi zaključak da je početak ostvarivanja Crkve u vremenu, odnosno povijesti, Objave Boga Abrahamu.

RAZRADA ISHODA

Opisuje početak starozavjetne Crkve kao okupljanja naroda oko jedne ličnosti.

Povezuje javljanje Boga Abrahamu (kao konkretnoj ličnosti oko koje je okupljena zajednica naroda) s Crkvom.

Izvodi zaključak da je starozavjetna Crkva ikona i prasluka okupljanja oko Krista u Crkvi.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- prepoznaje početak ostvarivanja Crkve u vremenu, odnosno povijesti

DOBRA

- opisuje starozavjetnu Crkvu

VRLO DOBRA

- objašnjava početak ostvarivanja Crkve u vremenu, odnosno povijesti

IZNIMNA

- izvodi zaključak da je početak ostvarivanja Crkve u vremenu, odnosno povijesti, otkrivenje Boga Abrahamu

ISHOD

SŠ PV B.2.2.

Na kraju desete godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik prepoznaje da je Crkva živi saborni organizam, Tijelo Kristovo i ikona kraljevstva Božjega.

RAZRADA ISHODA

Nabraja sve dionike Crkve kao sabornoga, živog organizma čija je glava Krist.

Opisuje Crkvu kao zajednicu ljubavi Boga, čovjeka i prirode.

Izvodi zaključak da je kršćanstvo prije svega Crkva, a ne samo religija.

Doživljava sebe i bližnje kao udove Tijela Kristova – Crkve.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- opisuje pravoslavno shvaćanje Crkve

DOBRA

- opisuje Crkvu kao Tijelo Kristovo koje činimo svi mi kada se okupimo na liturgiji

VRLO DOBRA

- objašnjava da Crkvu činimo svi mi kad se saberemo na liturgiji

IZNIMNA

- identificira sebe kao jedan od udova Tijela Kristova

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: starozavjetna Crkva i ličnosti (osoba) iz Staroga zavjeta; liturgijske službe; religija i Crkva

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Učenik na osnovu istraživanja starozavjetnih događaja i ličnosti (babilska kula, Noa i potop, Abraham, Izak, Jakov itd.) zaključuje da su oni ispunjeni u ličnosti Gospoda Isusa Krista.

BOGOSLOVLJE I ŽIVOT

ISHOD

SŠ PV C.2.1.

Na kraju desete godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovlje i život učenik tumači svetopisamsku povijest o stvaranju svijeta i povezuje ju s ciljem Božjega stvaranja

RAZRADA ISHODA

Povezuje da svijet postoji zato što je Bog htio da postoji – On ga stvara iz ljubavi i slobodno, prevodi ga iz nebića u biće.

Zaključuje da se cilj stvaranja svijeta ostvaruje u jedinstvu Boga i stvorene prirode radi njezina besmrtnog postojanja.

Zaključuje da je stoga svijet mogao i ne postojati, a s obzirom na to da je stvoren, to znači da je i smrtan te da samo u zajednici s Bogom može postati besmrtan.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- opisuje biblijsko svjedočanstvo stvaranja svijeta i ističe da Bog nije stvorio svijet iz nužnosti, nego iz ljubavi i slobodno

DOBRA

- tumači tajnu Božjega stvaranja svijeta i objašnjava da Bog nije stvorio svijet iz nužnosti, nego iz ljubavi i slobodno

VRLO DOBRA

- razlikuje uzroke stvaranja svijeta i posljedice stvaranja prirode iz nebića te govori zašto priroda ne može biti vječna izvan zajednice s Bogom

IZNIMNA

- zaključuje da stvorena priroda može postojati jedino u neprekidnoj zajednici slobode s Bogom i povezuje da će vječni život tvorevine biti u sjedinjenju Boga i čovjeka u Sinu Božjemu

ISHOD

SŠ PV C.2.2.

Na kraju desete godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovlje i život učenik tumači svetopisamsko poimanje stvaranja čovjeka prema ikoni i prilici Božjoj i predočava da se čovjekov promašaj (grijeh) sastoji u odvajanju od zajednice s Bogom.

RAZRADA ISHODA

Povezuje da stvaranje čovjeka prema slici i prilici znači da je stvoren kao slobodno biće; čovjek je počašćen božanskim likom, stvoren je za besmrtnost.

Pretpostavlja da je prvi čovjek (Adam i Eva), odbacivši Božju zapovijed, objavio svoju slobodu negativno u odnosu na Boga i odbio zajednicu s Njim.

Objašnjava pravoslavno poimanje svete tajne brak.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- prepričava svojim riječima biblijski izvještaj o stvaranju čovjeka (Adama i Eve) i sažima biblijsku povijest praroditeljskoga grijeha

DOBRA

- tumači tajnu Božjega stvaranja čovjeka i objašnjava posljedice čovjekova prekida zajednice s Bogom

VRLO DOBRA

- razlikuje uzroke stvaranja čovjeka i posljedice stvorenosti te odgovara zašto čovjek ne može biti besmrtan izvan zajednice s Bogom

IZNIMNA

- zaključuje da je ljudska priroda po sebi smrtna zato što je stvorena, pa ne sadržava sile koje bi joj same po sebi osigurale besmrtnost, i povezuje da će vječni život biti moguć tek u sjedinjenju Boga i čovjeka u ovaploćenome Bogu Logosu

ISHOD**SŠ PV C.2.3.**

Na kraju desete godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovlje i život učenik objedinjuje kršćansko poimanje stvaranja svijeta i čovjeka, a shvaćanje čovjekove naznake povezuje sa suvremenim ekološkim problemom.

RAZRADA ISHODA

Istražuje vezu između teologije i ekologije te plodovima njihova susreta.

Ističe da je zemlja zajednički dom koji nam je povjerio Tvorac, zbog čega je nezaobilazna tema za teološko promišljanje.

Upoznaje sadržaj i smisao stvaranja čovjeka kao krune svega stvorenoga.

Prihvaća da je služba čovjeka da bude spasilac tvorevine.

Povezuje čovjekovu naznaku (iz pravoslavne perspektive i drugih perspektiva) sa suvremenim ekološkim problemom

Zaključuje da je cilj ekologije očuvanje svijeta.

Ocjenjuje da je Zemlja mnogo puta doživjela različite prirodne kataklizme, ali danas je prvi put ugrožava njezin stanar – čovjek.

RAZINE USVOJENOSTI**ZADOVOLJAVAJUĆA**

- otkriva vezu između teologije i ekologije

DOBRA

- objašnjava vezu između teologije i ekologije

VRLO DOBRA

- istražuje vezu između ekološkoga problema i čovjekova otuđenja od Boga

IZNIMNA

- odmjerava kolika je čovjekova uloga u suvremenom ekološkom izazovu i doprinos (individualni i društveni) njegovu ublažavanju te konačnom prevladavanju

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: stvaranje svijeta i cilj stvaranja svijeta; stvaranje čovjeka prema slici i prilici Božjoj; teologija i ekologija; ekološka kriza iz perspektive pravoslavne teologije

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Učenik povezuje ključne realnosti kršćanskoga poimanja stvaranja svijeta: stvoreno – nestvoreno, vječno – prolazno, na temelju kojih razlikuje antičko i kršćansko poimanje stvaranja svijeta, ali i povijesti (ciklično shvaćanje, pravolinijsko i, na kraju, kršćansko).

Učenik povezuje ključne realnosti kršćanskoga poimanja stvaranja čovjeka: stvoreno – nestvoreno, smrtnost – besmrtnost, ikona – podobije. Čovjek treba tvar prinositi Tvorcu. To je njegova služba – liturgija. Jedinstvo čovjeka s Bogom jedini je način za prevladavanje smrti. Praroditeljski grijeh u svjetlu bogoslužnih tekstova. I bez obzira na to što je Adam odbio zajednicu s Bogom, Bog nije odustao od prvobitnog plana, nego ponovno preko čovjeka – Novog Adama, Isusa Krista – uspostavlja zajednicu.

Učenik tumači smisao riječi da je čovjek stvoren privremeno manjim od anđela. Upoznaje svetopisamsko i kršćansko poimanje pojmova ljubav (lični karakter) – eros – seksualnost (prirodno kretanje), osobito imajući na umu adolescentsko ponašanje kao psihološki najdinamičnije životno razdoblje.

Učenik objedinjuje kršćansko poimanje svijeta i službu koju čovjek ima u njemu. Liturgija je prinos darova zemlje Tvorcu, »Tvoje od Tvojih«. Suvremeni ekološki problem učenik promatra kao posljedicu čovjekove otuđenosti od Boga (zloporaba tvorevine, odgovorniji odnos prema prirodi itd.), a kroz prizmu cilja Božjega stvaranja svijeta. Kao kršćani živimo u vjeri da je sve što je od Boga stvoreno dobro i da će biti preobraženo. Učenik tumači smisao svetoatačkoga poimanja čovjeka kao makrokozmosa u mikrokozmosu.

PODVIG I UMJETNOST

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
SŠ PV D.2.1. Na kraju desete godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik predočava važnost podviga za crkvenu umjetnost i doživljavanja svojeg načina života iz perspektive ikone kraljevstva Božjega.	<p>Prepoznaje da je umjetnost u pravoslavnoj kršćanskoj tradiciji blisko povezana s osobnim podvigom.</p> <p>Objašnjava teze da je težnja za stvaralaštvom, razvojem i unaprjeđivanjem vjerske kulture i crkvene umjetnosti neraskidiva od osobnog podviga i svetopredanjske askeze.</p> <p>Procjenjuje koliko podvig i umjetnost potiču čovjeka da teži liturgijskom rastu u vjeri i ljubavi.</p> <p>Iznosi stajalište o tome koliko je važno živjeti aktivan liturgijski život i doživljavati svoj život iz perspektive ikone kraljevstva Božjega.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none">• prepoznaje da je umjetnost u pravoslavnoj hrišćanskoj tradiciji blisko povezana s osobnim podvigom i svetopredanjskom askezom <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none">• objašnjava da je umjetnost u kontekstu podviga kao liturgijskog etosa estetski izraz našeg postojanja, potreba da se kao bića ostvarimo čineći sebe i svijet ljepšim i boljim <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none">• dokazuje da umjetnošću i osobnim podvigom čovjek teži osobni pečat, pečat svojega jedinstvenog i autentičnog postojanja, ostaviti na svijetu oko sebe i potvrditi se kao ličnost samim stvaralačkim činom <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none">• predočava koliko podvig i umjetnost potiču čovjeka da teži liturgijskom uzrastanju u vjeri i ljubavi

100

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
SŠ PV D.2.2. Na kraju desete godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik prepoznaje vrijednost i važnost crkvene glazbe i uspoređuje u širem smislu glavne stilove crkvene arhitekture.	<p>Navodi različite načine glazbenog izražavanja u Crkvi.</p> <p>Opisuje bizantsko-srpsko srednjovjekovno i suvremeno crkveno pjevanje te pjevanje u drugim pravoslavnim Crkvama.</p> <p>Uspoređuje pravoslavno crkven pjevanje sa crkvenim pjevanjem u zapadnoj crkvenoj i profanoj kulturi.</p> <p>Imenuje glavne stilove u arhitekturi.</p> <p>Objašnjava povijesne okolnosti u kojima su nastajali pojedini stilovi gradnje.</p> <p>Uspoređuje arhitekturu starozavjetnih hramova i bogoslužnih prostora (skinija) s crkvenom arhitekturom.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none">• prepoznaje glavna obilježja crkvenoga pojanja i njegove najpoznatije predstavnike; nabroja stilove gradnje u crkvenom graditeljstvu i glavne oblike hrišćanskih hramova <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none">• opisuje kada su i pod kojim uvjetima nastajali pojedini stilovi i načini izvedbe u crkvenoj glazbi; ističe da su bizantske crkve uzor u crkvenom graditeljstvu Pravoslavne Crkve i da su određeni stilovi u pravoslavnoj crkvenoj arhitekturi nastajali pod utjecajem raznih kultura i civilizacija <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none">• razlikuje određene stilove i načine izvedbe u crkvenoj glazbi; otkriva da su pravoslavni hramovi na područjima različitih država tijekom povijesti morali biti građeni u duhu težnji tadašnje svjetovne vlasti <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none">• uspoređuje određene stilove i načine izvedbe u crkvenoj glazbi; procjenjuje koliko hrišćanska arhitektura slični stilovima u drugim vjerskim zajednicama

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: crkvena glazba i arhitektura

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Učenik zaključuje da je umjetnost jedan od izraza našeg postojanja, suptilna unutarnja intuicija sposobna slušati tihi glas Duha Božjega i slijediti ga.

OBJAVA

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
<p>SŠ PV E.2.1.</p> <p>Na kraju desete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Objava učenik istražuje mesijansku ideju kao cilj starozavjetnih iščekivanja.</p>	<p>Povezuje svetopisamsko izvješće o praroditeljskome (istočnom, prvorodnom) grijehu i protoevanđelje (1. Moj 3,15) sa Spasiteljem.</p> <p>Otkriva mesijansku ideju u starozavjetnim pričama o Noi i korablji (kovčegu, škrinji), Abrahamu, Izaku, Jakovu...</p> <p>Ističe neprestanu Božju brigu koja se očituje u tome da ne ostavlja narod bez proroka i predvodnika.</p> <p>Izdvaja Mojsija kao spasitelja Hebreja iz egipatskoga ropstva i u smislu praslike povezuje ga s Kristom Spasiteljem.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje starozavjetne događaje u kojima je vidljiva mesijanska ideja <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • u osnovnim crtama objašnjava starozavjetne događaje u kojima je vidljiva mesijanska ideja <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • samostalno i precizno objašnjava starozavjetne događaje u kojima je vidljiva mesijanska ideja <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • istražuje mesijansku ideju kao cilj starozavjetnih iščekivanja

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
<p>SŠ PV E.2.2.</p> <p>Na kraju desete godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Objava učenik tumači lično otkrivanje Božje u Starome zavjetu.</p>	<p>Tumači starozavjetne praslike novozavjetnih ličnosti.</p> <p>Povezuje priču o gradnji babilonske kule s novozavjetnom Crkvom (nijedna zajednica osim Crkve ne vodi prema sjedinjenju s Bogom).</p> <p>Objašnjava događaj Jakovljeva hrvanja s Bogom (Izrael).</p> <p>Ističe Mojsijev lični odnos s Bogom (Jahve).</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje pojedine događaje koji pokazuju lično otkrivanje Božje u Starome zavjetu <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • uz pomoć nastavnika opisuje događaje koji pokazuju lično otkrivanje Božje u Starome zavjetu <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • samostalno opisuje događaje koji pokazuju lično otkrivanje Božje u Starom zavjetu <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • tumači lično otkrivanje Božje u Starom zavjetu

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: mesijanska ideja u starozavjetnim izvještajima; starozavjetne ličnosti i njihova povezanost s Kristom Spasiteljem; babilonska kula

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Učenik istražuje tekst starozavjetnih proroka: Izaije, Danijela i drugih (Iz 2,4; 7,14), Jeremije (Jer 31,31 – 34) te uz učiteljevu pomoć tumači pojedina mesijanska mjesta u kontekstu evanđeoskog izvješća o rođenju, životu, stradanju i uskrsnuću Kristovu.

Učenik uspoređuje i povezuje s mitologijom i filozofskim gledištima, odnosno kako se bog(ovi) otkriva(ju) čovjeku i kako se odnose prema njemu. Učenik raspravlja o tome koliko je čovjek bio aktivan i slobodan u odnosu prema bogu ili bogovima.

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE USVOJENOSTI

SŠ PV A.3.1.

Na kraju jedanaeste godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik objašnjava zašto je svaka zajednička trpeza (liturgija) izraz zajedništva s Kristom.

Povezuje liturgiju s tajnom večerom na kojoj je Krist ustanovio način zajedništva s nama do svršetka vijeka.

Dovodi u vezu poredak na tajnoj večeri s poretkom na liturgiji (molitva – pjevanje – pouka – blagodarenje – pričesće).

Zaključuje da pričesćem i mi postajemo dionici tajne večere jer liturgija nije samo sjećanje nego ponovni doživljaj i događaj tajne večere.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- ističe da je svaka zajednička trpeza (liturgija) izraz zajedništva s Kristom

DOBRA

- u kratkim crtama prikazuje da je svaka zajednička trpeza (liturgija) izraz zajedništva s Kristom

VRLO DOBRA

- tumači svaku zajedničku trpezu (liturgiju) kao izraz zajedništva s Kristom

IZNIMNA

- objašnjava zašto je svaka zajednička trpeza (liturgija) izraz zajedništva s Kristom

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE USVOJENOSTI

SŠ PV A.3.2.

Na kraju jedanaeste godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik povezuje tekst liturgije s cjelokupnim domostrojem spasenja i svetim tajnama.

Zaključuje da liturgijski tekst Anafore sv. Bazilija Velikog pruža osnovu za razumijevanje cjelokupnoga domostroja spasenja.

Povezuje događaj preobraženja s pjesmom Vidjesmo svjetlost istinitu.

Prikazuje liturgiju kao svetajnu Crkve, u kojoj sve tajne ostvaruju svoj smisao.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- prepoznaje vezu između teksta liturgije i cjelokupnoga domostroja spasenja te svetih tajni

DOBRA

- objašnjava vezu između teksta liturgije i cjelokupnoga domostroja spasenja te svetih tajni

VRLO DOBRA

- uz učiteljevu pomoć povezuje tekst liturgije s cjelokupnim domostrojem spasenja i svetim tajnama

IZNIMNA

- samostalno povezuje tekst liturgije s cjelokupnim domostrojem spasenja i svetim tajnama

ISHOD**SŠ PV A.3.3.**

Na kraju jedanaeste godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik zaključuje da je liturgija tajna Božje prisutnosti u svijetu i našeg ulaska u kraljevstvo Božje te pokazuje načine kršćanskog djelovanja u društvu.

RAZRADA ISHODA

Prikazuje tajnu Kristovu kao izraz suradnje između Boga i čovjeka (Bog uvijek poštuje čovjekovu slobodu).

Povezuje liturgijski život sa shvaćanjem tajne Kristove i kraljevstvom Božjim (poštuje slobodu drugih i njihovo mišljenje; pomaže potrebitima).

RAZINE USVOJENOSTI**ZADOVOLJAVAJUĆA**

- opisuje liturgiju, tajnu Božje prisutnosti u svijetu i naš ulazak u carstvo Božje; odobrava načine kršćanskoga djelovanja u društvu

DOBRA

- uz nastavnikovu pomoć dovodi u vezu liturgiju, tajnu Božje prisutnosti u svijetu i naš ulazak u kraljevstvo Božje; usvaja načine kršćanskoga djelovanja u društvu

VRLO DOBRA

- samostalno dovodi u vezu liturgiju, tajnu Božje prisutnosti u svijetu i naš ulazak u kraljevstvo Božje; slijedi predložene načine kršćanskoga djelovanja u društvu

IZNIMNA

- zaključuje da je liturgija tajna Božje prisutnosti u svijetu i našeg ulaska u carstvo Božje; pokazuje načine kršćanskoga djelovanja u društvu

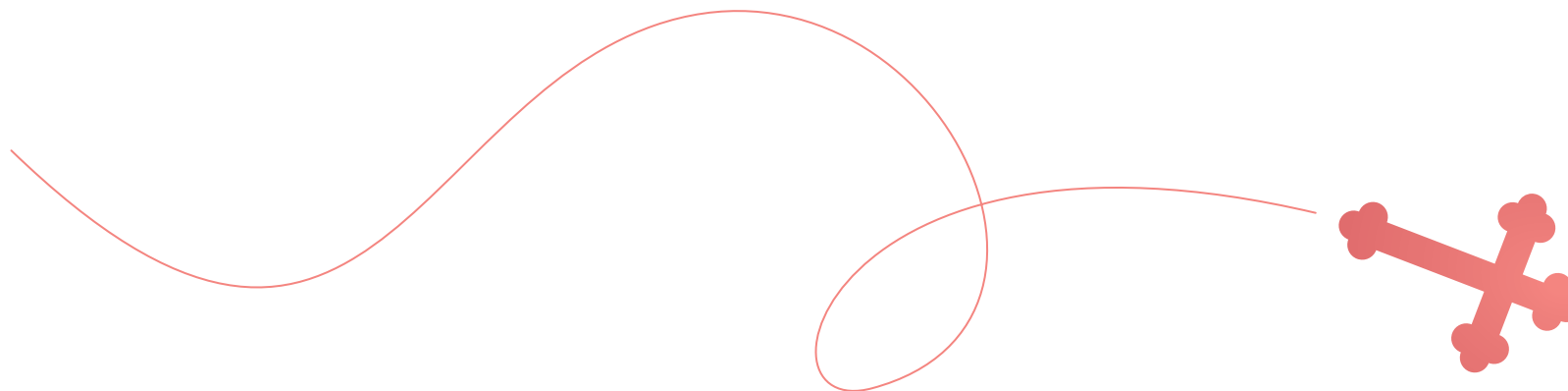
SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: tajna večera i njena usporedba s liturgijom, Anafora svetog Bazilija Velikog, preobraženje Kristovo, tajna Kristova

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Prvi ishod tumačiti s liturgijskim smislom evanđeoski izvještaj o putu u Emaus – prepoznavanje u lomljenju kruha.

Sadržaje je preporučljivo obraditi koristeći se liturgijskim tekstovima: Okusite i vidite da je blag Gospod, Videsmo svetlost istinitu.

CRKVA

ISHOD

SŠ PV B.3.1.

Na kraju jedanaeste godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik upoznavajući svetotajinski život Crkve izvodi zaključak da Duh Sveti konstituira Crkvu.

RAZRADA ISHODA

Opisuje djelatnost Duha Svetoga u sjedinjenju ljudi i stvorene prirode s Bogom.

Objašnjava da zajednicu s Kristom ljudi mogu ostvariti jedino uz pomoć Duha Svetoga koji konstituira Crkvu kao konkretnu liturgijsku zajednicu.

Prepoznaje krštenje i miropomazanje kao tajne ulaska u Crkvu.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- definira ulogu Duha Svetoga u konstituiranju Crkve

DOBRA

- obrazlaže kako Duh Sveti konstituira Crkvu kao konkretnu liturgijsku zajednicu

VRLO DOBRA

- tumači djelatnost Duha Svetoga u svetotajinskom životu Crkve

IZNIMNA

- izvodi zaključak da Duh Sveti konstituira Crkvu

104

ISHOD

SŠ PV B.3.2.

Na kraju jedanaeste godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik zastupa stajalište da je jedna, sveta, saborna i apostolska Crkva konkretna liturgijska zajednica na čelu s jednim episkopom.

RAZRADA ISHODA

Objašnjava pojam jedne, svete, saborne i apostolske Crkve.

Objašnjava apostolsko nasljeđe u Crkvi u kontekstu liturgije i kraljevstva Božjega.

Zaključuje da Crkva vidljivim radnjama rukopoloženja nastavlja svoje nepromjenljivo povijesno trajanje s Duhom Svetim.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- prepoznaje jednu, svetu, sabornu i apostolsku Crkvu

DOBRA

- opisuje jednu, svetu, sabornu i apostolsku Crkvu kao konkretnu liturgijsku zajednicu na čelu s jednim episkopom

VRLO DOBRA

- zaključuje da apostolsko prejemstvo, nasljedstvo u Crkvi, podrazumijeva neprekidni povijesni kontinuitet jedne, svete, saborne i apostolske Crkve te Kristovu prisutnost u njoj u povijest

IZNIMNA

- zastupa stajalište da je konkretna liturgijska zajednica na čelu s jednim episkopom, jedna, sveta, saborna i apostolska Crkva

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: uloga Duha Svetoga u sjedinjenju ljudi i stvorene prirode s Kristom, apostolsko nasljeđe, sakrament rukopoloženja

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Sadržaji se mogu približiti učenicima uz pomoć serijala Liturgija.

BOGOSLOVLJE I ŽIVOT

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
<p>SŠ PV C.3.1.</p> <p>Na kraju jedanaeste godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovlje i život učenik povezuje tajnu utjelovljenog Boga u kojemu je tajna čovjeka dobila svoju vječnu vrijednost i objedinjuje ju s tajnom domostroja spasenja koje je mogao izvršiti jedino Bog Tvorac.</p>	<p>Zaključuje da je Krist Sin Božji i sin čovječji – istiniti Bog i istiniti čovjek; rođen, a ne stvoren.</p> <p>Povezuje značenje Kristove ličnosti i spasenja svijeta i čovjeka.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> navodi da su u ličnosti Isusa Krista sjedinjene dvije prirode (božanska i čovječanska) i otkriva da je spasenje svijeta moguće jedino s ličnošću utjelovljene Riječi <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> razlikuje postojanje božanske i čovječanske prirode utjelovljene Riječi i dovodi u vezu spasenje svijeta s utjelovljenim Sinom Božjim <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> objašnjava da je Isus Krist istiniti Bog i istiniti čovjek i utvrđuje važnost spasenja svijeta i čovjeka u Kristu <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> povezuje tajnu utjelovljenoga Boga, u kojemu je čovjekova tajna dobila svoju vječnu vrijednost, i objedinjuje ju s tajnom domostroja spasenja koje je mogao izvršiti jedino Bog Tvorac

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
<p>SŠ PV C.3.2.</p> <p>Na kraju jedanaeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovlje i život učenik istražuje značenja pojma svetost života i dovodi ga u vezu sa svakodnevnim životom i odnosom prema Bogu, bližnjemu i tvorevini.</p>	<p>Ističe evanđeoski smisao pokajanja i praštanja upućujući na primjer Krista čiji je život ispunjen bezuvjetnom ljubavlju prema svakom čovjeku.</p> <p>Prepoznaje da pojam života ima središnje mjesto u kršćanskom učenju.</p> <p>Razlikuje stupnjeve etičke zrelosti: strah, plaća, ljubav.</p> <p>Izdvaja i ističe ljubav koja treba osmišljavati odnose prema Bogu i drugom čovjeku.</p> <p>Upoznaje značenja sekularizacije (odnose između svetog i profanog), neopoganizma i ciljeve djelovanja destruktivnih kultova.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> pronalazi dojmrljive primjere pokajanja i nabraja stupnjeve etičke zrelosti kao motive u osobnom životu <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> uz učiteljevu pomoć navodi dojmrljive primjere pokajanja i svojim riječima opisuje stupnjeve etičke zrelosti kao motive u osobnom životu <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> samostalno navodi dojmrljive primjere pokajanja i razlikuje stupnjeve etičke zrelosti kao motive u osobnom životu <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> objašnjava primjere pokajanja i uspoređuje stupnjeve etičke zrelosti kao motive u osobnom životu

ISHOD**SŠ PV C.3.3.**

Na kraju jedanaeste godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovlje i život učenik istražuje značenja pojma svetost života i dovodi ga u vezu sa svakodnevnim životom i odnosom prema Bogu, bližnjemu i tvorevini.

RAZRADA ISHODA

Istražuje teološke osnove crkvenog slikarstva i značenje pojma ikona.

Prepoznaje da se na ikonama pojavljuje povijesna i eshatološka dimenzija.

Navodi da ikona blagovijesti buduće kraljevstvo Božje.

RAZINE USVOJENOSTI**ZADOVOLJAVAJUĆA**

- navodi osnovne razlike između poimanja slike i ikone i uz učiteljevu pomoć opisuje da je ikona u Crkvi izraz vjere Crkve izražene likovnom formom – Biblija za nepismene

DOBRA

- prepoznaje osnovne razlike između slike i ikone te samostalno opisuje da je ikona u Crkvi izraz vjere Crkve izražene likovnom formom – Sveto pismo za nepismene

VRLO DOBRA

- opisuje osnove pravoslavne ikonografije i povezuje liturgijsko, kozmičko, odgojno, mistično i moralno značenje ikone

IZNIMNA

- objašnjava osnove pravoslavne ikonografije i usvaja liturgijsko, kozmičko, odgojno, mistično i moralno značenje ikone

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: Krist istiniti Bog i istiniti čovjek; pokajanje i praštanje

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Učenik tajnu spasenja svijeta i čovjeka neodvojivo vezuje uz Krista, a tajna domostroja spasenja zajedničko je djelo Svete Trojice. Oslanja se na tekst prologa Evanđelja po Jovanu i tumači značenja Kristovih imena: Novi Adam, Mesija, Riječ (Logos), Emanuel.

Učenik razvija smisao kršćanskog etosa na temelju zapovijedi Božjih o ljubavi prema Bogu i ljubavi prema bližnjemu oslanjajući se na ulomke novozavjetnih tekstova (posebno kod sv. Ivana Bogoslova), ali i na konkretne primjere djelatne i žrtvene ljubavi svetih Božjih. Pogled na ubojstvo, samoubojstvo, smrtnu kaznu, holokaust i probleme bioetike (eutanzija, kloniranje, kremiranje, abortus, umjetna oplodnja...). Krist: »Ja sam put i istina i život.« (Jn 14,6)

Učenik svojim riječima opisuje tajnu utjelovljenja Kristova koja pruža temelj ikonografiji i uz učiteljevu pomoć prepoznaje ključne elemente pravoslavne ikonografije: obrnutu perspektivu, ulogu svjetlosti na ikoni, asimetriju (upućuje na ikonu Krista Spasitelja sinajskog manastira), sekundarnost psiholoških i estetskih elemenata (uspoređuje studeničko raspeće i raspeće umjetnika talijanske renesanse). Čast i poklonjenje – tekst Orosa VII. ekumenskog sabora.

Učenik razvija smisao kršćanskog etosa na temelju zapovijedi Božjih o ljubavi prema Bogu i ljubavi prema bližnjemu oslanjajući se na ulomke novozavjetnih tekstova (posebno kod sv. Jovana Bogoslova), ali i na konkretne primjere djelatne i žrtvene ljubavi svetih Božjih. Pogled na ubojstvo, samoubojstvo, smrtnu kaznu, holokaust i probleme bioetike (eutanzija, kloniranje, kremiranje, abortus, umjetna oplodnja...). Krist: »Ja sam put i istina i život.« (Jn 14,6)

PODVIG I UMJETNOST

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
<p>SŠ PV D.3.1.</p> <p>Na kraju jedanaeste godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik analizira povezanost poruka iz života svetih s liturgijskom zajednicom u Crkvi.</p>	<p>Objašnjava da kršćanski podvig gradi Crkvu kao liturgijsku zajednicu mnogih oko Krista i u Kristu.</p> <p>Ističe da je podvig odricanje od sebe i svoje individualnosti.</p> <p>Otkriva da je podvig ostvarenje sebe u zajednici s drugim čovjekom, prirodom i Bogom prinošenjem tvorevine Bogu.</p> <p>Vjerno tekstu prepričava obrađene sadržaje iz života svetih koji upućuju na to da kršćanski podvig gradi Crkvu kao liturgijsku zajednicu mnogih oko Krista i u Kristu.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> navodi tekstove iz života (žitija) svetih koji potvrđuju da je osobni podvig odricanje od svoje volje i ostvarivanje sebe u zajednici s drugim čovjekom, prirodom i Bogom <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> vjerno tekstu prepričava neke temeljne sadržaje iz života svetih koji upućuju na to da kršćanski podvig gradi Crkvu kao liturgijsku zajednicu mnogih oko Krista i u Kristu <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> vjerno tekstu prepričava većinu obrađenih sadržaja iz života svetih koji upućuju na to da kršćanski podvig gradi Crkvu kao liturgijsku zajednicu mnogih oko Krista i u Kristu <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> analizira povezanost poruka iz života (žitija) svetih s liturgijskom zajednicom u Crkvi

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
<p>SŠ PV D.3.2.</p> <p>Na kraju jedanaeste godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik iznosi stajalište o tome koliko starogrčka, renesansna, suvremena i crkvena umjetnost pridonose razvoju ličnosti, ispunjenju smisla života i predstavljanju konkretnih događaja iz povijesti Crkve iz perspektive kraljevstva Božjega.</p>	<p>Opisuje ikone Kristova raspeća i uskrsnuća predstavljene u pravoslavnoj ikonografiji.</p> <p>Objašnjava osnovna obilježja starogrčke, renesansne, suvremene i pravoslavne umjetnosti, istražuje sličnosti i razlike među njima te iznosi svoje stajalište o tome kako svaka od njih prikazuje povijesne događaje koji su se zbili u Crkvi.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> navodi glavne odlike ikona Kristova raspeća i uskrsnuća predstavljene u pravoslavnoj ikonografiji <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje glavna obilježja starogrčke, renesansne, suvremene i pravoslavne umjetnosti <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> prepoznaje specifičnosti svakog od navedenih stilova umjetnosti <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> iznosi stajalište o tome koliko starogrčka, renesansna, suvremena i crkvena umjetnost pridonose razvoju ličnosti, ispunjenju smisla života i predstavljanju konkretnih događaja iz povijesti Crkve iz perspektive kraljevstva Božjega

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme:životi svetih Božjih ugodnika, raspeće i uskrsnuće u pravoslavnoj ikonografiji.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Preporučuje se navesti primjere svetih dvadesetoga stoljeća.

OBJAVA

ISHOD

SŠ PV E.3.1.

Na kraju jedanaeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Objava učenik zastupa stajalište da primjere Objave nalazimo u Svetome pismu i svetom predanju koje se prenosi i čuva u Crkvi te da se Bog neprestano otkriva ljudima.

RAZRADA ISHODA

Navodi glavne ličnosti iz povijesti spasenja koje su bile izabranici Božji i prenositelji Objave svijetu.

Raspravlja o nastanku i važnosti svetog predanja za crkvenu zajednicu i život Crkve tijekom povijesti.

Zaključuje da su svetopisamske ličnosti poput Noe, Abrahama, Mojsija itd. bili izabranici Božji koji su primali i dalje bogoduhu predavali Njegove Objave svijetu.

Raspravlja o tome ima li danas izabranika Božjih i koji su kriteriji da bismo prepoznali nekoga kao izabranika Božjega.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- u osnovnim crtama opisuje glavne ličnosti iz povijesti spasenja koje su bile izabranici Božji, svjedoci i prenositelji poruka Božjeg otkrivenja

DOBRA

- prepoznaje da izvor Objave nalazimo u Svetome pismu i svetom predanju koje se prenosi i čuva u Crkvi te da se Bog neprestano otkriva ljudima

VRLO DOBRA

- obrazlaže važnost Božjeg otkrivenja koje se nalazi u Svetome pismu Staroga i Novoga zavjeta te svetoga predanja Crkve

IZNIMNA

- zastupa stajalište da primjere Objave nalazimo u Svetome pismu i svetom predanju koje se prenosi i čuva u Crkvi te da se Bog neprestano otkriva ljudima

108

ISHOD

SŠ PV E.3.2.

Na kraju jedanaeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Objava učenik povezuje evanđeoske događaje i Kristove priče sa životom Crkve i zastupa vrijednosti molitve, vjere, pričešća i milosrđa izražene u Kristovim riječima i djelima.

RAZRADA ISHODA

Navodi svetopisamske tekstove koji govore o vrijednostima molitve, vjere, pričešća i milosrđa.

Nabroja i opisuje evanđeoske događaje Kristovih čudesnih iscjeljenja bolesnika i drugoga nadnaravnog djelovanja.

Prepričava svetopisamske tekstove:

O vjeri i molitvi (Mk 11,23 – 26), Tajna večera (Mk 14,22 – 24) i O udovičinoj lepti (Mk 12, 41 – 44).

Navodi i objašnjava smisao iscjeljenja i uopće čudesa u povijesti Crkve.

Povezuje život Crkve u prvim kršćanskim vremenima sa životom Crkve u suvremenim okolnostima.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- opisuje evanđeoske događaje i Hristove priče sa sadašnjim životom Crkve; prepoznaje vrijednosti molitve, vjere, pričešća i milosrđa izražene u Isusovim riječima i djelima

DOBRA

- u osnovnim crtama objašnjava evanđeoske događaje i Kristove priče sa sadašnjim životom Crkve; prihvaća vrijednosti molitve, vjere, pričešća i milosrđa izražene u Isusovim riječima i djelima

VRLO DOBRA

- uspoređuje evanđeoske događaje i Hristove priče sa sadašnjim životom Crkve; slijedi vrijednosti molitve, vjere, pričešća i milosrđa izražene u Isusovim riječima i djelima

IZNIMNA

- povezuje evanđeoske događaje i Kristove priče sa životom Crkve i zastupa vrijednosti molitve, vjere, pričešća i milosrđa izražene u Kristovim riječima i djelima

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: glavne ličnosti iz povijesti spasenja; svetopisamski tekstovi koji govore o vrijednostima molitve, vjere, pričešća i milosrđa

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Preporučuje se sadržaje približiti učenicima navodeći suvremene primjere kako bi ih učenici usporedili s događajima iz prve kršćanske Crkve.

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE USVOJENOSTI

SŠ PV A.4.1.

Na kraju dvanaeste godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik objedinjuje različito znanje o elementima svete liturgije i liturgijskoga molitvenog opita.

Opisuje elemente liturgije (liturgijski prostor, vrijeme, darovi, službe) i tumači njihov međusobni odnos.

Dovodi u vezu tekst liturgijskih molitava s elementima svete liturgije.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- svojim riječima opisuje elemente svete liturgije i osnovne liturgijske molitve

DOBRA

- u kratkim crtama prikazuje elemente svete liturgije i tekst liturgijskih molitava

VRLO DOBRA

- tumači elemente i strukturu svete liturgije u kontekstu liturgijskih molitava

IZNIMNA

- objedinjuje različito znanje o elementima svete liturgije i liturgijskoga molitvenog opita

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE USVOJENOSTI

SŠ PV A.4.2.

Na kraju dvanaeste godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik kombinira teorijsko znanje s prakticiranjem vjere aktivnim dioništvom u liturgijskoj zajednici.

Razlikuje liturgijski pristup (sjedinenje s Bogom u pričešću) od drugih (teorijskih) pristupa Bogu.

Zaključuje da aktivnim sudjelovanjem u liturgijskoj zajednici stječemo smjelost prema Bogu.

Aktivno sudjeluje u liturgiji.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- djelomično povezuje teorijsko znanje o liturgiji s prakticiranjem vjere i spreman je postati aktivni dionik liturgijske zajednice

DOBRA

- povezuje teorijsko znanje o liturgiji s prakticiranjem vjere pasivnim sudjelovanjem na liturgiji

VRLO DOBRA

- povezuje teorijsko znanje o liturgiji s prakticiranjem vjere pasivnim sudjelovanjem na liturgiji

IZNIMNA

- povezuje teorijsko znanje o liturgiji s prakticiranjem vjere aktivnim sudjelovanjem na liturgiji

ISHOD

SŠ PV A.4.3.

Na kraju dvanaeste godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Liturgija učenik utvrđuje trijadološki, eshatološki i kozmološki karakter liturgije te odgovorno djeluje u svijetu prema liturgijskom etosu.

RAZRADA ISHODA

Tumači liturgiju kao svojevrsnu objavu Svete Trojice.

Zaključuje da je liturgija događaj kojim cijela stvorena priroda dobiva vječni život u zajednici s Bogom – zaključuje da se život u Crkvi (liturgiji) proteže na život u cjelokupnosti i da je svaki čovjek odgovoran Tvorcu za prinošenje prirode.

Utvrđuje da kao dionik liturgijske zajednice treba biti društveno odgovoran (socijalno osjetljiv, ekološki osviješten...).

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- svojim riječima opisuje trijadološki, eshatološki i kozmološki karakter liturgije; prihvaća predložene načine djelovanja u svijetu prema liturgijskom etosu

DOBRA

- u kratkim crtama prikazuje trijadološki, eshatološki i kozmološki karakter liturgije; ponaša se u skladu s predloženim načinima djelovanja u svijetu prema liturgijskom etosu

VRLO DOBRA

- tumači trijadološki, eshatološki i kozmološki karakter liturgije; predlaže načine djelovanja u svijetu prema liturgijskom etosu

IZNIMNA

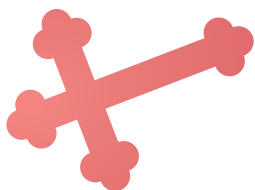
- samostalno utvrđuje trijadološki, eshatološki i kozmološki karakter liturgije; odgovorno djeluje u svijetu prema liturgijskom etosu

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: trijadološki, eshatološki i kozmološki karakter liturgije; elementi liturgije (liturgijski prostor, vrijeme, darovi, službe)

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Na temelju tumačenja pojedinih liturgijskih tekstova (molitava) učenik može uvidjeti važnost ličnoga susreta s Bogom.

CRKVA

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
<p>SŠ PV B.4.1.</p> <p>Na kraju dvanaeste godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik zaključuje da je Crkva ikona Svete Trojice; istražuje crkvenojerarhijsku i samoupravnu vlast, tijela i organizaciju Srpske pravoslavne Crkve.</p>	<p>Opisuje svaku pomjesnu crkvu kao punu Crkvu, a ne samo dio Crkve.</p> <p>Objašnjava da se jedinstvo Crkve na vaseljenskoj razini ostvaruje u episkopu i liturgiji.</p> <p>Ističe da Crkva nije univerzalna i bezlična, nego konkretna liturgijska zajednica pod jednim episkopom koja tada pretpostavlja zajednicu sa svim drugim Crkvama.</p> <p>Zaključuje da su svi episkopi međusobno ravnopravni i da nijedan episkop nije iznad drugoga, odnosno da nijedna pomjesna Crkva nije iznad druge.</p> <p>Objašnjava ustrojstvo Srpske pravoslavne Crkve.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje Crkvu kao ikonu Svete Trojice; prepoznaje crkvenojerarhijsku i samoupravnu vlast, tijela i organizaciju SPC-a <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje kako je Crkva ikona Svete Trojice; opisuje crkvenohijerarhijsku i samoupravnu vlast, tijela i organizaciju Srpske pravoslavne Crkve <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • objašnjava postojanja Crkve ikona postojanja Svete Trojice; ističe crkvenojerarhijsku i samoupravnu vlast, tijela i organizaciju SPC-e <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaključuje da je Crkva ikona Svete Trojice; istražuje crkvenojerarhijsku i samoupravnu vlast, tijela i organizaciju SPC-e

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE USVOJENOSTI
<p>SŠ PV B.4.2.</p> <p>Na kraju dvanaeste godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Crkva učenik objedinjuje stečeno znanje o liturgijskom načinu postojanja Crkve i razvija spoznaju da je i on aktivni dionik Crkve.</p>	<p>Objašnjava da je u Crkvi istinski način postojanja svijeta.</p> <p>Prepoznaje da Crkva nije od ovoga svijeta, ali da jest u svijetu i da postoji radi spasenja cjelokupne tvorevine.</p> <p>Zaključuje da liturgijskom načinu postojanja čovjeka i svijeta neizbježno prethodi mijenjanje čovjekova odnosa prema Bogu, drugim ljudima i prirodi.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje da je liturgijski način postojanja Crkve istinski način postojanja svijeta i čovjeka; povezuje aktivno dioništvo u Crkvi sa sudjelovanjem u liturgiji <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje liturgijski način postojanja Crkve; daje primjere aktivnog sudjelovanja u liturgijskom životu Crkve <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • objašnjava liturgijski način postojanja Crkve; ističe važnost aktivnog sudjelovanja u liturgijskom životu Crkve <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • objedinjuje stečeno znanje o istinskom načinu postojanja svijeta i čovjeka u Crkvi; ostvaruje se kao aktivni član Crkve Hristove

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: vaseljenska i pomesna Crkva; jedinstvo Crkve u episkopu i liturgiji; liturgijski način postojanja svijeta i čovjeka

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Učenik na osnovi učenja o liturgijskom postojanju Crkve, njezinim službama i ličnome odnosu koji čovjek u Crkvi ima s Bogom, drugim čovjekom i prirodom izvodi zaključak da je Crkva ikona i predokus okupljanja svih i svega oko Krista u kraljevstvu Božjemu.

Učenik prepoznaje jedinstvo Crkve u episkopu i euharistiju na osnovi opisa hirotonije (rukopoloženja) episkopa kao načelnika jedne liturgijske zajednice, bez kojega nema Crkve, a kojega rukopolažu najmanje trojica episkopa koji su predstavnici drugih liturgijskih zajednica (crkava).

Proučavajući crkvenohijerarhijsku i samoupravnu vlast, tijela i organizaciju Srpske pravoslavne Crkve, objašnjava što je sabor, sinod, patrijaršija, eparhija, crkveni sud...

BOGOSLOVLJE I ŽIVOT

ISHOD

SŠ PV C.4.1.

Na kraju dvanaeste godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovlje i život učenik objedinjuje stečeno znanje o istinama vjere i pravoslavno učenje o Svetoj Trojici te ih povezuje s kršćanskom antropologijom.

RAZRADA ISHODA

Utvrđuje znanje o osnovama pravoslavne vjere i povezanost s temama bogoslovlja (teologija, kristologija, pnevmatologija...).

Uspoređuje filozofski i pravoslavni pristup problemu postojanja svijeta.

Uspoređuje značenje termina ličnost i bit.

Zaključuje da se čovjek kao ličnost ostvaruje isključivo u zajednici s drugim čovjekom.

Istražuje odnos između teologije (učenja o Svetoj Trojici) i kršćanske antropologije (učenja o čovjeku) – čovjek je pozvan da postoji na način na koji postoji Bog.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- prikazuje teorijsku podjelu bogoslovlja prema temama i pravilno razvrstava upotrebu izraza ličnost i suština

DOBRA

- istražuje pojedine teme bogoslovlja i određuje važnost pravilne upotrebe izraza ličnost i bit

VRLO DOBRA

- procjenjuje međusobni odnos pojedinih tema bogoslovlja i razlikuje upotrebu izraza ličnost i suština

IZNIMNA

- predviđa nadilaženje teorijske podjele bogoslovlja prema temama i razvija svetootačko poimanje ličnosti i suštine

112

ISHOD

SŠ PV C.4.2.

Na kraju dvanaeste godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovlje i život učenik preispituje izazove različitih (suvremenih) egzistencijalnih situacija i tumači bogoslovne odgovore na odabrane primjere.

RAZRADA ISHODA

Raspravlja o izazovima vremena u kojem živimo i različitim egzistencijalnim situacijama (grijeih i pad kao udaljavanje čovjeka od Boga, samoća, otuđenost, marginalizacija, stres...) u svjetlu iskustva Crkve.

Predviđa kršćansko stajalište prema suvremenom shvaćanju slobode i ličnosti.

Zaključuje da je čovjek biće odnosa.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- imenuje kritične egzistencijalne situacije i navodi da je njihovo rješenje vezivanje uz Boga i bližnjega

DOBRA

- prepoznaje različite egzistencijalne probleme i u kratkim crtama prikazuje da je njihovo rješenje vezivanje uz Boga i bližnjega

VRLO DOBRA

- rangira osnovne egzistencijalne probleme koji prate čovjeka i objašnjava da ih je moguće prevladati jedino u zajednici s Bogom i drugim čovjekom

IZNIMNA

- razlikuje suvremene kritične egzistencijalne situacije, povezuje ih s udaljavanjem čovjeka od Boga i bližnjega te tumači da ih je moguće prevladati jedino u zajednici ljubavi i slobode s Bogom i drugim čovjekom

ISHOD**SŠ PV C.4.3.**

Na kraju dvanaeste godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Bogoslovlje i život učenik objedinjuje stečeno znanje i iskustvo »života u Kristu« i povezuje sa životom u multireligijskom društvu i multikulturnom svijetu oko sebe.

RAZRADA ISHODA

Odbacuje stereotipe i predrasude koji su nametnuti izvana.

Prepoznaje sve ljude kao braću – djecu jednoga Oca nebeskoga (tko je naš bližnji).

Objašnjava Kristovu poruku o ljubavi prema neprijatelju.

Objašnjava pojam mir Kristov.

Razvija odnose prema drugom čovjeku na temelju zapovijedi Božje o ljubavi prema Bogu i bližnjemu, poštujući slobodu i neponovljivost svake osobe.

RAZINE USVOJENOSTI**ZADOVOLJAVAJUĆA**

- navodi osnovna obilježja kršćanskog etosa i prikazuje važnost vladanja u skladu s njima na svim poljima ljudskoga djelovanja

DOBRA

- prepoznaje osnovna obilježja kršćanskog etosa i procjenjuje važnost vladanja u skladu s njima na svim poljima ljudskog djelovanja

VRLO DOBRA

- objašnjava osnovna obilježja kršćanskog etosa i osvještava važnost vladanja u skladu s njima na svim poljima ljudskoga djelovanja i u svim konkretnim situacijama

IZNIMNA

- usvaja osnovna obilježja kršćanskog etosa i osvještava važnost vladanja u skladu s njima na svim poljima ljudskoga djelovanja i u svim konkretnim situacijama

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: osnove pravoslavne vjere i povezanost s temama bogoslovlja (teologija, kristologija, pneumatologija...); suvremeni egzistencijalni problemi, bogoljublje kao čovjekoljublje

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Učenik usvaja pravoslavno učenje o Svetoj Trojici razlikujući pojmove ličnosti i biti. Formulom »jedna suština – tri ipostasi« upućuje na ontološko jedinstvo Božanstva, istodobno naglašavajući samostalnost svake ipostasi: Oca i Sina i Svetoga Duha – Trojice jednosuštne i nerazdjeljive.

Učenik zaključuje da ličnost, čovjek, nikada ne smije biti tretirana kao stvar – svedena na predmet ili broj, nego isključivo kao jedinstvena i neponovljiva. Oslanjajući se na kršćansku antropologiju, bogoslovni razmišlja o različitim problemima morala, egoizma, potrošačkog društva, diskriminacije...

Evandeoski tekstovi: Ljubav prema Bogu i prema bližnjemu (Lk 10,30), Ljubav prema neprijatelju (Mt 5,44), Razgovor Kristov sa ženom Samarijankom (Jn 4,7)... Učenik promišlja o smislu mira (mir Kristov, mir u sebi i odnosu prema drugima; odsutnost mira prouzročena je prisutnošću grijeha; odgovornost kršćana za promicanje dobra u svijetu). Za ostvarenje bilo koje promjene u društvu kršćani su pozvani neprestano aktivirati vječne kršćanske istine živeći po njima u svim konkretnim danostima svojega vremena.

PODVIG I UMJETNOST

ISHOD

SŠ PV D.4.1.

Na kraju dvanaeste godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik povezuje sa spasenjem.

RAZRADA ISHODA

Navodi da su gotovo svi srednjovjekovni kraljevi i carevi stavljali sebi u sveti zadatak podizati crkve i manastire u kojima će se Boga slaviti, a narod produhovljivati i prosvjećivati.

Uspoređuje njihov stil života prije i poslije monašenja.

Objašnjava osnovne razlike u sagledavanju smisla života i doživljavanja kršćanskih životnih načela prije i poslije primanja postriga.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- navodi da su gotovo svi srednjovjekovni kraljevi i carevi stavljali sebi u sveti zadatak podizati crkve i manastire u kojima će se Boga slaviti, a narod produhovljivati i prosvjećivati; uspoređuje njihov stil života prije i poslije monašenja; objašnjava osnovne razlike u sagledavanju smisla života i doživljavanja kršćanskih životnih načela prije i poslije primanja postriga

DOBRA

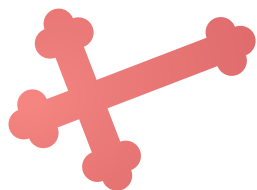
- objašnjava njihov motiv i želju da narodu i Crkvi ostave nešto što su cijeloga života mukotrpno stjecali i što nisu ostavili nasljednicima

VRLO DOBRA

- prepoznaje, izdvaja i imenuje najpoznatije crkve i manastire koje su spomenuti vladari ostavili iza sebe

IZNIMNA

- ocjenjuje da su srednjovjekovni vladari odricanjem od zemaljske slave i uživanja pokazali da slijede put Hristov, ujedno opominjući i podsjećajući potomstvo što je najvažnije na čovjekovu životnom putu

ISHOD**SŠ PV D.4.2.**

Na kraju dvanaeste godine učenja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Podvig i umjetnost učenik objedinjuje stečeno znanje iz prethodnih godina i povezuje crkveno slikarstvo i književnost sa svjetovnim.

RAZRADA ISHODA

Objašnjava zašto su se pravoslavni umjetnici opredijelili za ikonografiju, a ne za skulpturu iako su im skulpture bile bliže i geografski i kulturno s obzirom na to da je većina prvih kršćana bila helenske kulture.

Otkriva zašto prvi kršćani u Crkvi nisu upotrebljavali ikone, odnosno slike na drvu ili zidu, a ni rezane likove i kipove za prenošenje svoje vjere.

Povezuje kršćansku književnost (Davidovi psalmi, Životi svetih...) sa svjetovnom književnošću.

RAZINE USVOJENOSTI**ZADOVOLJAVAJUĆA**

- opisuje kako su se i kada pravoslavni hrišćani opredijelili za upotrebu ikona; nabroja najvažnija dostignuća iz crkvene književnosti

DOBRA

- ističe da je tijekom povijesti bilo i onih koji su osporavali i zabranjivali upotrebu slikarske umjetnosti u Crkvi; objašnjava njihovu važnost za Crkvu i razvoj crkvene umjetnosti

VRLO DOBRA

- otkriva zbog čega su pojedini bizantski carevi i crkveni velikodostojnici tijekom povijesti zabranjivali upotrebu slikarske umjetnosti u Crkvi; otkriva koliko su pisci crkvenih književnih dijela bili bogonadahnuti ljudi koji su prenosili svijetu

IZNIMNA

- objedinjuje stečeno znanje iz prethodnih godina i povezuje crkveno slikarstvo i književnost sa svjetovnim

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: zadužbinarstvo; crkveno slikarstvo i književnost

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Učenik imenuje i u kratkim crtama opisuje zadužbine srednjovjekovnih pravoslavni vladara.

Učenik prepoznaje da je cjelokupna ikoničnost crkvene umjetnosti usmjerena prema predstavljanju konkretnoga događaja i načina postojanja svijeta u budućem vijeku – eshatonu. Razvija svijest da su ikone, glazba, arhitektura, životi svetih itd. umjetnička djela i svjedočanstvo Crkve, čovjekove vjere te podviga u svetosti života, predočavajući da se pomoću njih svijetu predstavlja konkretan odnos ljubavi prema drugom čovjeku, prirodi i Bogu.

OBJAVA

116

ISHOD

SŠ PV E.4.1.

Na kraju dvanaeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Objava učenik objašnjava zašto su Sveto pismo i sveto predanje kao izvori vjere neodvojivi jedno od drugoga i važni za njegov život te da se Bog neprestano otkriva u Crkvi.

RAZRADA ISHODA

Prepoznaje sveto predanje kao neodvojivo od Svetoga pisma.

Dokazuje da se Sveto pismo i sveto predanje međusobno dopunjuju i da su jednak izvor vjere i istinitosti učenja.

Prepoznaje svetosavlje kao autentični izraz vjere, put koji vodi u život vječni u kraljevstvu Božjem.

Prepoznaje Kosovski zavjet kao eshatološko opredjeljenje naroda.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- u osnovnim crtama opisuje glavne elemente svetoga predanja

DOBRA

- uz nastavnikovu pomoć opisuje glavne elemente svetog predanja i prepoznaje poveznicu između Svetoga pisma i svetoga predanja

VRLO DOBRA

- samostalno opisuje glavne elemente svetoga predanja i daje primjer veze između Svetoga pisma i svetoga predanja

IZNIMNA

- objašnjava zašto su Sveto pismo i sveto predanje kao izvori vjere neodvojivi jedno od drugoga i važni za njegov život

ISHOD

SŠ PV E.4.2.

Na kraju dvanaeste godine učenja i poučavanja predmeta Pravoslavni vjeronauk u konceptu Objava učenik tumači konkretne svetopisamske sadržaje i primjenjuje kršćanske vrijednosti riječi Božje u odnosu prema Bogu, čovjeku i prirodi.

RAZRADA ISHODA

Tumači svetopisamske tekstove koji govore o važnosti slušanja riječi Božje i življenja prema njoj (Priča o sijaču i sjemenu, Mk 4,5 – 23) i Čekanja Kristova drugog dolaska (Mk 13,5 – 36).

Prepoznaje potrebu revnosti (ustrajnosti) u vjeri i budnosti zbog Kristova obećanja da će ponovno doći.

RAZINE USVOJENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- navodi biblijske tekstove koji govore o važnosti slušanja riječi Božje i življenja prema njoj te čekanja Kristova drugog dolaska; primjenjuje kršćanske vrijednosti riječi Božje u odnosu prema Bogu, čovjeku i prirodi

DOBRA

- vjerno tekstu prepričava neke temeljne svetopisamske sadržaje; primjenjuje kršćanske vrijednosti riječi Božje u odnosu prema Bogu, čovjeku i prirodi

VRLO DOBRA

- tumači većinu konkretnih biblijskih sadržaja; primjenjuje kršćanske vrijednosti riječi Božje u odnosu prema Bogu, čovjeku i prirodi

IZNIMNA

- tumači konkretne biblijske sadržaje; primjenjuje hrišćanske vrijednosti riječi Božje u odnosu prema Bogu, čovjeku i prirodi

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Teme: Sveto pismo i sveto predanje; svetosavlje – put koji vodi u život; Kosovski zavjet

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Preporučuje se učenicima skrenuti naročitu pozornost na osnovne vrijednosti vrlinskog i evanđeoskog načina života.

PRILOG

2.

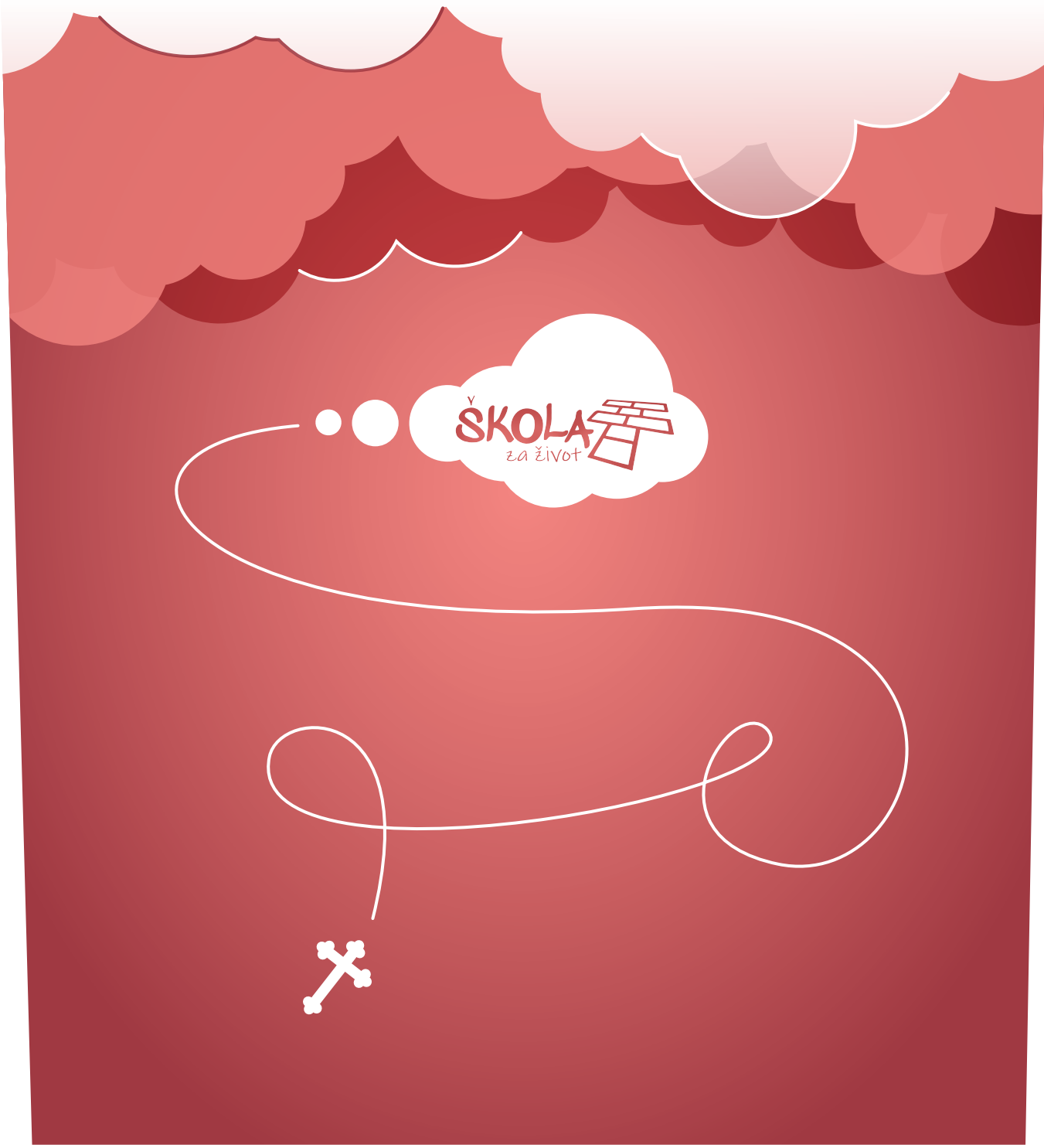
**Prikaz godišnjeg broja sati
i oblika izvođenja nastavnog
predmeta Pravoslavni vjeronauk
u osnovnoj školi i gimnazijama**

Prikaz godišnjeg broja sati i oblika izvođenja nastavnog predmeta Pravoslavni vjeronauk u osnovnoj školi

RAZRED	BROJ SATI
1. RAZRED	70 IZBORNO
2. RAZRED	70 IZBORNO
3. RAZRED	70 IZBORNO
4. RAZRED	70 IZBORNO
5. RAZRED	70 IZBORNO
6. RAZRED	70 IZBORNO
7. RAZRED	70 IZBORNO
8. RAZRED	70 IZBORNO

Prikaz godišnjeg broja sati i oblika izvođenja nastavnog predmeta Pravoslavni vjeronauk u gimnazijama

	1. RAZRED	2. RAZRED	3. RAZRED	4. RAZRED
SVE GIMNAZIJE	35 IZBORNO	35 IZBORNO	35 IZBORNO	35 IZBORNO

V SKOLA
za život

